

Campbell. 1930

J. T. Campbell
Middleby Lodge
Kensington
London W. -

This is a rare book
and from its early
date 1751 bears
upon the authenticity
of Mac Pherson's Gaelic
poems. &c. &c.

I dont know where
to find a perfect
copy. at this date
May 9. 1876.

DO AN UASAL ONARACH,

BHALTAIR MAC-PHARLAIN,

Triath CHLANN-PHARLAIN.

UASAIL OIRDHEIRC,

IS e ar stuiddearra mor' doi'-chíof-
aicht', agus ar n' eolus neamh-
chummannta, anns gach' ní a
bhuineas do dh' fhaolum agus do
shéanchas; go sonraicht', ar gaol
gun choi'-meas do na nithe sin a
bhuineas do ar duthaich agus do
ar canoin mhathaireil féin, a bhros-
taich me chum an obair so chuir fo
ar dídionn. Uimefin' tha me doch-
usach go fuiling sibh fo ar tearmann
í, chum gur luaithe ghabhar speis
agus

agus tlachd dh' i, ann measg gach dream a thuigeas a chanoin fo. Oir, feadaidh me radh gun bhrosgul, nach b' urrainn i bhi ni ba shábhailte fo thearmann neach air bioth eile.

Tha ar cliu mor agus ar n alladh chomh-lan-shoilleir cheana, as nach ruig mise leas ann fo toiseachadh ri mheadachadh; a bhar gur fíor chinnteach me, nach bheil ni air bioth is graineile, agus is fuathaiche libhs', na ni sin a bhiothas cofoil ri brosgul no miodul. Agus ann lan dóchus, go faidh an obair mheanbh fo, ar dion agus ar comaradh,

Tha me le mor spéis agus urram,

ar feirbheiseach fíor umhuil,

ALASTAIR MAC-DHONUILL.

The P R E F A C E.

THE following work is presented to the public for two reasons. One is, the hopes the author entertains, that the publication of those poems wrote some time ago, for the amusement of a private gentleman, may afford some entertainment to those versed in this ancient and comprehensive language; and raise in others a desire to learn something of it, if they can be brought to think, that it may possibly contain in its bosom the charms of poetry and rhetoric, those two great sources of pleasure and persuasion, to which all other languages have owed their gradual advancement, and, in these improving times, their last polish and refinement.

The other reason of their publication at present is, to bespeak, if possible, the favour of the public, to a greater collection of poems of the same sort, in all kinds of poetry that have been in use amongst the most cultivated nations, from those of the earliest composition to modern times; their antiquity either proved by historical accounts, or ascertained by the best tradition; with a translation into ENGLISH verse, and critical observations on the nature of such writings, to render the

b

work

work useful to those that do not understand the GALIC language. And if such a series can be made out, besides the general agreeableness of the thing itself, nothing perhaps will better contribute to discover the progress of genius, through all its different degrees of improvement, from extreme simplicity, to whatever height we shall happen upon examination to find it, amongst this people; and from thence we shall be able to judge, what further improvements it might have received, had the same happy circumstances concurred in its favour, to which other languages, whether living or dead ones, have owed their success. An agreeable inquiry, surely! and one would think not displeasing, even to the inhabitants of the lowlands of Scotland, who have always shared with them the honour of every gallant action, and are now first invited to a participation of their reputation for arts, if that too shall be found, on an impartial scrutiny, to be justly claimed by them.

Nor need it surprise any one, that this genius should be found among a people so remote from the commerce of nations famous for arts and sciences, and now relegated to an obscure, neglected corner, who considers, that the CELTIC nation, of which they are a small, but precious remain, once diffused itself over a great part of the globe. From its

bosom

bosom have issued the conquerors of Rome, the planters of Gaul, Britain, Ireland; still found subsisting in this last, in Wales, in some parts of Spain, and along the coast of France; once great and flourishing in Asia; and peculiarly distinguished, in having one of the holy epistles of the great Apostle of the Gentiles addressed to them. A people so extensive and numerous, could not fail of having made considerable improvements amongst them, though many of their monuments are lost, and the greatest monument of all, the language, entirely neglected.

It would be agreeable, to trace the progress of their genius as far as it is now possible to discover it, through all its modifications and changes; to observe what different tinctures, as one may say, it has received, from the many different climates, people, and customs, through which, as so many strainers, it has passed. But as this is a work of a much longer detail than can be executed in this place, we shall leave the further prosecution of this notion, to a more favourable opportunity. We cannot however but testify our surprise, that in an age in which the study of antiquity is so much in fashion, and so successfully applied to so many valuable purposes, whether religious or civil, this language alone, which is the depositary of the manners, customs, and

notions of the earliest inhabitants of this island, and consequently seems to promise, on an accurate review of it, the most authentic accounts of many things useful for us to know, should remain in a state, not only of total abandon, but, which is more astonishing, in an age so happily distinguished from all others, for freedom of thought, love of knowledge, and moderation, this people and this language should be alone persecuted and intolated.

As for what concerns the following poems, and their author: As they are published in the GALIC language, only those that understand that tongue, are competent judges of them; and he submits them to their censure and indulgence; all his ambition being, to approve himself a lover of his country, and an inoffensive man.

For the more easy perusal of this work to those who are not expert in reading the language, though perhaps their mother-tongue, the following general rules are laid down, called by our grammarians the pronounciation of the secondary mutes. bh is always pronounced as a v consonant: as, from Brú (a belly), Do bhru (thy belly), must be read as if written Do vru. ch as the Greek χ, or as the Scots pronounce the ch in the words character and chaos: as, Mo chlann (my children),

children), must be read as if written Mo
 χlann. dh before a vowel, whether in the
 beginning or middle of a word, has the same
 pronunciation with y. So, Dhofan (unto
 him), and Cradhach (tormenting), must be
 read as if written Yofan, Crayaχ. fh is ne-
 ver at all pronounced. So, O fhir ! (O
 man !), Fhuil fein (his own blood), must be
 read O 'ir ! 'uil fein. gh is commonly pro-
 nounced as dh : so that these two letters are
 often used indifferently. mh is pronounced
 as a v consonant. So, Mo mhallachd dhofan
 (my curse unto him), must be read, Mo
 vallaχd yofan. ph is always pronounced as
 in the English. sh is pronounced as h alone,
 though s be commonly equal to the English sh.
 So, Sean (old), is to be read, Shean : but
 when the sense is changed, as if one was say-
 ing, O a shean duine ! (O old man !), the s is
 not to be pronounced, but read as if written
 O a hean duine ! But being (as we call it) the
 possessive letter, it must always be used. th
 has the like pronunciation. So, A theine
 loisgich ! (O burning fire !) must be read A
 heine loisgiχ.

It is likewise to be observed, that s loses
 its sound after t. So, Feadh an tsaoghail
 (through the world), is to be read, Feay an
 taoyail. And also all the vowels that have
 this accent (') above them are to be pronoun-
 ced

ced long, in whatever part of a word it may occur.

No pains have been spared to render the language as plain and intelligible as reasonably can be expected. And in order to make the force and sound of the syllables approach as near as possible to that of the English, and to the more usual pronunciation of the generality of the highlanders, some quiescent letters formerly used in the Galic are thrown out; letters are frequently transposed; and some are changed, especially in words whose terminations are bh, instead of which, n and on are commonly used. As these innovations are intended for obtaining the ends above mentioned, it is hoped none will take them to be any trespass upon grammatical rules.

De AUCTORE testimonium.

Optime quem tellus genuit montana poeta,
 Zoilus (euge!) tuum memo momordit opus.
 Quis negat antiquam patriæ splendescere linguam
 Ingenii mirâ fertilitate tui?
 Te licet eripiat fatum, tua fama manebit,
 Atque tuas laudes secla futura canent.
 Græcia Mæonidem jaëtat, Latiumque Maronem,
 Tu quoque Montanæ gloria gentis eris.
 Macdonaldorum cognomine nate vetusto
 Nobilium, vates ingeniose, vale.

D. M——.

AN CLAR-INNISEACH.

Taobh.

M <i>Moladh an ughdair do 'n tsean chánin Ghailic</i>	1
<i>Guidhe, na urnaidh an ughdair, do 'n Cheol- rai</i>	7
<i>Moladh Moraig</i>	11
<i>Mio-mholadh Moraig</i>	26
<i>Oran an tSamhraidh</i>	36
<i>Oran a Gheamhraidh</i>	43
<i>Oran na Fineacha Gaidhealach</i>	51
<i>Oran nuagh</i>	59
<i>Moladh air píob mhoir Mhic-cruimein</i>	65
<i>Oran rìghoil a bhottuil</i>	75
<i>Ault-ain-tsiucair</i>	82
<i>Oran a rinn duin' - uaful d' a chéile, &c.</i>	94
<i>Oran-luaigh no fúcaidh, &c.</i>	98
<i>Oran Mhorbhair Mhic-Siomoin</i>	103
<i>Oran do Ranall óg Mac-Mhic-Ailen, &c.</i>	109
<i>Oran a rinneadh a bhliaghna 1746</i>	116
<i>Oran nam bodach</i>	123
<i>Oran árrait</i>	134
<i>Oran do 'n gairir am breacan uallach</i>	139
<i>Oran úr</i>	144
<i>Oran Bachoil</i>	147

Marbhrainn

<i>Marbhrainn do pheata Colum</i>	————	150
<i>Marbhrainn na b Aigionnaich'</i>	————	153
<i>Oran do 'n gairir Tinneas na h-urchaid</i>		159
<i>Oran air sean aois</i>	———— ———	161
<i>Marbhrainn Ri Tearlach I. le Montrose</i>		166
<i>Le Montrose an uair bha e-fein fa bheinne báis</i>		167
<i>Le Montrose do 'n pharlamaid, eidir-theangaicht'</i>		
<i>le</i>	———— ——— ———	169
<i>Oran do 'n gairir an Airce</i>	————	170
<i>Moladh a Chaimbeulaich dhuibh</i>	————	186
<i>Comh-radh, mar go b' ann eider caraid agus</i>		
<i>nambaid an Uisgebheatha</i>	————	192

A I S - E I R I D H

N A

Sean Chánoin Albannaich ;

N O,

An nuadh Oranaiche Gaidhealach.

Moladh an úghdair do 'n tsean chánoin Ghailic.

GUR h i 's crìoch árrait
Do gach caint fa 'n ghréin,
Go 'r smuainti fhásor
A phártachadh ri chéil' ;

Ar n intinnin a rúsgadh,

Agus rún ar crí,

(Le 'r gnìomh, 'f le 'r giúlan,)

Súrd chuir air ar dí.

'S go laoigh ar beoil

A dh' iobra Dhia na 'n dúl,

A

'S

'S i h ard chrióch mhór,
 Go bi toirt dósan cliu.
 'S e 'n duine féin,
 'S aon chréatair réasont ann,
 Go 'n d' thug toil Dé dh'a,
 Gibht le bhéul bhi caint :
 Go 'n chum e fo,
 O 'n uile bhrúid go léir ;
 O ghibht mhór phriosoils',
 Dheilbh na íomhaidh féin !
 Nam beirte balbh e,
 'S a theanga marbh na cheann,
 B' i 'n iargoin shearbh i,
 B' fhearr bhi marbh no ann.

'S go h ioma cánoin,
 O linn Bhabel fuair
 A' fliochd fin Adhamh,
 'S i Gháilic a thug buaigh.
 Do'n labhradh dháicheil,
 An urram árd gun tuairms',
 Gun mheang, gun fháillinn,
 Is urra cách a luaigh.
 Bha Gháilic ullamh,
 Na glóir fíor ghuineach cruaign,

Air feadh a chruinne

Ma'n thuileich an Tuil-ruagh.

Mhair i fós,

'S cha teid a ghlóir air chall

Dh' aindeoin gó,

Is mio-rúin mhór na 'n gall.

'S i labhair Alba,

'S gallabhodaiche féin;

Ar flaith, ar priunnsai,

'S ar diucanna gun éis.

An tighe comhairl' an Righ,

'Nuair shuighéadh air béinn' a chúirt,

'S i Ghailic líobha,

Dh' fhuasgladh fnuim gach cúis.

'S i labhair Colum,

Alloil a chionnmhóir,

Gach mith, is maith,

Bha 'n Alba beag is mór.

'S i labhair gail, is gaidheil,

Neimhchleirich, is cléir,

Gach fear is bean,

A ghluaiseadh teang' am béul.

'S i labhair Adhamh,

Ann a phárrais féin,

'S ba shiubhlach Gáilic
O bheul álainn Ebh.
Och tha bhuil ann !
'S uireafach gann fa dhí,
Gloir gach teanga
A labhras caint feach i.
Tha Laidiunn coimhliont',
Torrthach, teann na 's leoir ;
Ach sgalog thráilleil
I do 'n Ghailic chóir.
Sa 'n Athen mhoir,
Bha Ghréigis córr na tím,
Ach b' ion d'i h ordag
Chuir fa h ór chrios grinn.
'S go mín, slim, bóidheach,
Cuirteil, ró bhog líobh',
An Fhraincis lóghar,
Am pailis mór gach Ríogh ;
Ma thagras cách orr',
Pairt d' an ainbhfeich' féin,
'S ro bheag a dh' fhágas
Iad do dh' agh na cré.
'S i 'n aon chánoin
Am béul na 'm bárd 'f na 'n éisc,

'S fearr go caineadh,
O linn Bhabel féin.
'S i 'f fearr go moladh,
'S a 'f torrthunnaiche gléus,
Go rann no laoidh,
A tharraig gaoth roi' bhéul.
'S i 'f fearr go comhairl',
'S go gnomhach chuir go féum,
Na aon teang' Eorpach,
Dh' aimhdheoin bósd na 'n gréug.
'S i 'f fearr go rosg,
'S air chofamh a chuir duain ;
'S ri cruaiigh uchd cosgair,
Phrosnachadh an tfluaigh.
Ma choinne bár,
'S i 'f tábhachdaich bheir buaigh,
Go toirt a bháis
Do 'n eugcoir dháicheil chruaigh.
Caint laidir, rithteach,
Is neimhliotach fuaim ;
'S i feadhoil, sliochdor,
Brioscghlorach, mall, luath.
Cha 'n fheim i iasad,
'S cha mhó dh' iarras uath' ;

O 'n tsean mhathair chiatoch,
 Lan do chiadamh buaigh !
 Tha i-féin doannan,
 Saibhir, maoineach, flán ;
 A tighean-taifce,
 Dh' fhoclabh gasda lán.
 A' chánoin, scappach,
 Thaippi, bhlafta, ghrinn !
 Thig le tarftar
 Neartor, o beul cinn.
 An labhairt shíolor,
 Líonor, 'f mílteach buaigh !
 Shultor, bríoghor,
 Fhíorghlan, chaoi nach truail !
 B' i 'n teanga mhilis,
 Bhionfhoclach, 's an dán ;
 Go spreigeoil, tioram,
 Ioroltach, 'f i lán.
 A chánoin cheolor,
 Shóghor, 'f glórmhor blas ;
 A labhair móirshliochd
 Scóta, is Gaidheil ghlais.
 'S air reir Mhic Comb,
 An t ughdar mór ri luaigh !

'S i 's freamhach óir,
'S ciad ghrámair glóir gach fluaigh.

*Guidhe, no urnaigh an ughdair, do 'n Cheol-
rai, &c.*

A Cheolrai mhór tha 'n tamh go h árd,
Seallamh a níos ;
Nach cluinn sibh ar daltan air lar,
Ag atach a chios ?
E lúdhadh a ghlún' ris a pháirc,
'S a shuilin a fuas,
'G asnachadh uirafán báird,
Gun cháird a nuas.
Laoigh a bheoil le criodha tiom
D' an iobuirt go cruaiigh :
Freasdlabh do 'n altair 'f an tím ;
Diolabh dh'a duais.
A naonair, inghinn' Jupiter áird,
'S Mhenemhosene chaoimh ;
Séidibh m' aignidh le 'r piobanabh áidh
'S deilbhim meadrach nach claon.
A Chlio, mhaifeach, thaobh barrachd t aos,
'S

'S do bhreth roimh chách,
 Cha 'n iarram d' a d' bhuaghans' ach braon,
 'S bi'dh m' achaini páit.
 Urania, tilg chugam d' a d' fíoir,
 Na dh' fhosglas mo bhéul,
 Sgaoil mo ghlasán le t eochraichín óir ;
 Taisbein do dhéirc.
 Chaliópe, a reil-iuil na'n duan,
 Réitich mo shnuim ;
 'S cuir faicill thoite, ghéur, chruaigh,
 Go luath nam chuim.
 Euterpe a bhertis na rann,
 An amalaidh ghrinn,
 Locair go snafda gach fiolladh d' am chaint ;
 M' fhaobhar 's mo rinn.
 Erato, a chiste na maoin,
 Fileonta deas, gleus mo mheòbhair,
 'S thoir dhomh d' a d' thaisg,
 No dh' fhonus treis.
 A Mhèlpimone, air m' uireasbh fíoir,
 As t uluidh lán mhaoip ;
 O 'n dh' fhonus lium páirt do 'n th' agad do
 chórr,
 Cha bhí m' achainin daor.

A Herpficore, a mhuime na'n duan,
 'S páirt do chuile na frí,
 Cuir crambos taitneach nam chluais,
 Am bi cruas agus brígh.

A Pholihimnia, 'f gealchraicneach cruth,
 Go tu 'f oige 'f an tfrèth,
 Do chomoradh milis, fileont feach stuth,
 Sirim go sèth.

A Thaliä, le t ola ro thlá,
 Suath roithin mo ghléis ;
 Lig siubhal is gluafad le t fhaobhar 'f le t ádh,
 Go labhairt d' am bhéul.

Appollo, tha m' intinn chomhrag,
 Ri speilg do chreig ;
 Fags' i gun dáil, fothluibte mar ghad
 Coiniulach bog.

A Mhinerbha, oide na sgol,
 'S a chéidse na fil ;
 Cuir aon dufan facall am char,
 'S tuilleadh cha fir.

Na tugabh dhomh faothair ní glagan 'f a
 chluais,
 'S do thuigse bhio's fás ;
 Mar chaochenuafaich cruinn a ni fuaim,

Gan eitiunn na lár.

Gabhaidh sibh-pféin, go h ard ar staid,

Ri íobairtín beag,

Nochdaidh mise mo chomus go lag,

'S éugcoir mar creid.

Tha spéirin mo chomuis, cumhung na 's leoir,

Go farfaing mo mhíonn,

Go balla thogail ar sté cho'-mhór,

'S clach-shnaite d' am dhí.

Caint-shnafda d' am dhí, go straichte mo
thoil,

Tha me falamh do sgil ;

'S ni gun fusbaint ealain gun sgoil,

Air fuibsec mar mhil.

Gur h aímhgheur mo phenn, 's neamhscait-
each mo bhil,

Mo cheann cha mhol ;

Mo phaipeir is m' inc tha iad lán do chron,

'S uireseabh sin.

*Moladh Moraig. Air fonn Piobaireachd.**Urlar.*

'S Truagh gun me 's an choill
 'Nuair bha Moraig ann,
 Thilgimit na crainn
 Co ba bhóich againn :
 Inghinn a chúil doinn,
 Ar a bheil a loinn,
 Bhimit air ar broinn
 Feadh na rósanan ;
 Bhreugaimit sinn-shín,
 Mireag air ar blíon,
 A buain shobhrach míonbhui
 Na cófagan :
 Thennimit ri strí
 'S thaoghlaimit 's an fhrí,
 'S chaillimit sinn-shín
 Feadh na strónagan.

Urlar.

Suil mar ghoirmdhearc driúchd
 Ann an ceo mhaidin ;
 Deirg' is gil' na d' ghnúis
 Mar bhla óirseidin.

Shuas choi'-min ri plúr ;
 Shios garbh mo chuluidhchiuil ;
 Grian na plaineid coúrs,
 A meafg oighiannunn ;
 Réulla glan gun smúir
 Meafg na rionnag-uill ;
 Sgathan-maise air flour
 No bóichid u ;
 Ailliugan glan úr,
 A dhallas ruifg go'n cúl ;
 Ma's ann do chriaghaich ú
 'S abhar móir-iunaidh.

Urlar.

O' n thainig gné do thúr
 O m' aois óige dhomh,
 Nir facas créatair dhiu,
 Ba chomh-glórmhoire ;
 Bha Malli 's dearbha caoin,
 'S a gruaigh ar dhreach na'n caor ;
 Ach caochlaideach mar ghaoi,
 'S i ro óranach ;
 Bha Pegi fad an aois,
 Mar bhith sin b' i mo ghaol ;
 Bha Marfaili fíor aottrom,

Lán neonachais ;
 Bha Lili a taitne rium,
 Mar bhith a ruisg bhi fiunn ;
 Ach cha ba fhá buirniunlaid,
 Do 'n Mhoraigs' iad.

Siubhal.

O ! 's coma lium, 's coma lium,
 Uile iad ach Mórág ;
 Rioghainn dheas chulach
 Gun uireafabh fólum ;
 Cha 'n fhaidhir a tiunnail,
 Air mhaife no bhunailt,
 No 'm beusamh neamchumonta,
 Am Muile no 'n Leoghus.
 Go genmni deas furanach,
 Duineoil gun mhórchuis ;
 Ar thaogha na cumachd,
 O mullach go brogamh ;
 A néul tha neamhchurri,
 'S a h aignidh ro lurach ;
 Go bríodalach, cuireideach,
 Urramach, feolta.

Siubhal.

O guiliugag, guiliugag,

Guiliugag

Guiliugag Morag !
 Aice ata chluaidh
 Go cuiridh na 'n óigfhear' ;
 B' é 'n t aidhir 's a fulos,
 Bhi sínte ri t ulaidh,
 Seach daonnan bhi fuireach
 Ri munuran pósaidh.
 D' am phianadh, 's d' am ruagadh,
 Le buairidh na feola ;
 Le aiflingin connain
 No colna d' am leonadh ;
 'Nuair chidhinn ma m'choinnimh,
 A ciochan le coinnil,
 Theid m' aignidh air bhoilich,
 'S na theine dearg fólais.

Siubhal.

O fairigan, fairigan,
 Fairigan Morag !
 Aice ata chroiteag
 As toite 's 'n Eorpa ;
 A ciochan geal criostoil,
 Na faice tu stoit' iad,
 Go 'n tairnidh go beagnair',
 Cenn-eaglais na Róimhe.

Air bhuige 's air ghile,
 Mar lili na lónan ;
 'Nuair dheana tu 'n dinnidh
 Go 'n cinnidh tu deonach ;
 An deirgiod, an grinniod,
 Am minead, 's an tinniod ;
 Go 'm b' áfainn chur spionnaidh,
 Agus spioraid a feoil iad.

Urlar.

Thogaimit ar fonn,
 Anns an ógmhaidinn ;
 'S Phebus 'dath na 'n tonn,
 Air fiobh órensin ;
 Fa'r céil cha bhiodh conn,
 Ar sga' dhoir' is thom,
 Sinn air daradh trom
 Le 'r cuid gorraileis ;
 Direach mar go 'm bíodh
 Maoifeach 's boc a frí,
 Cromruaig a cheile dían
 Timchiull óganan :
 Chaillimit ar clí
 Ag gairechdich linn-shín,

Le bras mhacnas dian fin
Na h ógalachd.

Siubhal.

O dastram, dastram,
Dastram Morag !
Rioghainn bhoi bhaistalach,
Leacruiteach rófach ;
A gruaidhin air lasadh,
Mar an lafairchlach dhaite,
'S a deud mar a fineachda,
Cruinn-shnaite an dlu órdo.
Ri Venus chomhtlachdor,
An taitneachdainn fheolor ;
Ri Dido cho'-maifich,
Cho'-snafor 's chomh-córr r'i ;
'S e thionsgain dhomh caithibh,
'S a laodaich mo raithin,
A bhallag ghrinn ladhach,
Chuir na gaithionfa m' fheoils'.

Siubhal.

'S mar bíthinn fa ghlasamh,
Cruaigh phaisgte le pósadh,
Dh' iobrainn criogha mo phearsann,
Air an altairse Moraig ;

Go 'n liobhrain gun airsteal,
 Ag stóilibh a cas e ;
 'S mar gabhadh i tlachd dhiom,
 Cha b'f had a fin béo me.

O 'n urrum, an urrum,
 An urrum, do Mhóraig !
 Cha mhor nach do chuir i
 M' fhuil uile as a h órdo ;
 Go 'n d' rug orra ceumtuifidh,
 Fa iomachd mo chuiflion,
 Le teas is le murtachd,
 O mhochthra Diadomhnaich.

Siubhal.

'S tu réulla na 'n caillion,
 Lán lainnir gun cheo ort ;
 Fíor chomhnart gun charraid,
 Gun arral, gun bhéolam ;
 Choi'-min ri cloigh eala,
 'S choi'-geal ris a ghaillinn ;
 Do shengshlios féamh fallain,
 Thug barrachd ar móran.
 'S tu Bainriogh na 'n ainir,
 Cha sgallais an cómhradh ;
 Ard foinnj na d' ghallan,

Gun bhallart, gun mhórchuis ;
 Tha u coimhliónt na d' bhallamh,
 Go h infgineach athlamh ;
 Caoin, mechire, farast,
 Gun fhathrom, gun rópal.

Urlar.

B' fhearr go bithinn sgaoilt'
 As na córdamhsa,
 Thug me tuilleadh gaoil
 A's ba chóir dho' dhuit ;
 Go d' thig fa dhuine taom,
 Go droch ghniomh bhio's claon,
 Cuireadh é cruaiigh-shnuim
 Air o 'n ghórraich sin :
 Ach thug i fo mo chiall,
 Uile uam go trian ;
 Cha 'n fhaca me riabh
 Tiunnail Móraigs',
 Ghaid i uam mo chrí,
 'S shlad i uam mo chlí,
 'S cuiridh i 's an chill,
 Fa na fódamh me.

Siubhal.

Mo cheist agus m' ullaidh

Do 'n chonnaire me d' shéors' u,
 Le d' bhroilleach gealthuireid,
 Na mullaichion boidheach ;
 Cha 'n fhaidh me do dh' fhurus,
 Na ni mionaid uat fuireach,
 Go d' tha buarach na dunach
 D'am chumail o d' phósadh.
 Do bheul mar an tsirist,
 'S e milis ri phógadh,
 Choimhdearg ri bhermilion,
 Mar bhileagan rófan :
 Go 'n d' rinn u mo mhilleadh,
 Le d' Chupid d' am bhioradh,
 'S le d' shoidion caol biorach,
 A rinn ciothrram fa m' chóta.

Siubhal.

Tha me lan mullaid,
 O 'n chonnaig me Morag,
 Chomhtrom ri cloch-mhuillinn,
 Air lunnabh d'a féoladh :
 Macsamhailt na cruinniaig,
 Cha 'n eil anns a chruinnidh ;
 Mo chrí air a ghuin leat,
 O 'n chonnaig me t órchul

Na shlamagan bachullach,
 Cafurlach, córnach ;
 Go fainneagach, cleachdagach,
 Dreachlubach, glórmhor ;
 Na reullagan cearclach ;
 Mar usgruichion dreachor,
 Le fudar 's an fhason
 Grianlasda, ciabh órbhoi.

Siubhal.

Do shlios mar an canach ;
 Mar chaineal do phogan ;
 Ri Phenix cho'-ainnibh ;
 'S glan lannir do chóta :
 Go múirneneach banoil,
 Gun árdan gun stannart ;
 'S i córr ann an ceneal,
 Gun ainnis gun ótus.
 Na faichte mo leannan
 'S an mhathshlogh Diadómhnaich,
 B' i coltas an aingil,
 Na h earradh 's na cómhradh ;
 A pearfa gun talach
 Air a gibhtin tha barruichd ;
 A'n, ti dh' fhág u gun ainimh,

A rinn do thalamh rud boidheach:

Urlar.

Tha faoghal lan do smaointinin feolar,

Mamon-bi'dh d'ar claonadh

Le ghoisnichion;

A cholunn bheir oir'n gaol

Ghabhail go ro fhaoin,

Ar striopachas, air craos,

Agus strotholachd:

Ach cha do chreid me riabh

Go'n do sheas air sliabh,

Aon te bha choi'-ciatoch

Ri Móraigs';

A subhailcion 's a ciall,

Mar go 'm biodh bairidia.

Leugh i crí am chliamh

Le cuid órrachan.

Siubhal.

Ar comhairle na ceilibh or'm.

Ciod eile a h eir no ni me ?

Ma 'n rioghainn ba tearc ceileireadh,

A sheinnedh air an fhídeig;

Cha 'n fhaidhir a lei't eile so,

Air tior-mór no 'n oilenibh;

Coimhiumlain,

Coimhiumlain, 's coimheireachdoil,
 Coimhteiridneach, 's coimhbíogoil.
 'S ni cinntéach gur ni deireafach
 Mar ceilir fo air Síona,
 Me thuitim an gaol leathphairteach,
 'S mo cherenion am dhiobhail ;
 Cha 'n eil do bhúrn a Seile fid,
 No fhneachd an Cruachan eilideach,
 Na bheir aon fhionnachd eiridneach
 Do 'n teine a 't' ann am ínsigin.

Siubhal.

'Nuar chuala me ceol leudanach
 An fheadain a bha 'g Moraig,
 Rinn m' aignidh damhsa beudarach,
 'S é freagra dh' á le sólas ;
 Séamh úrlar, fochdair, leudurra
 A puirt, 's a meoir a breabbadaich ;
 B' e fid an oirfeid euggurra,
 Do 'n bhéus na creuga móra.
 Ochóin ! a feadan bailleugach,
 Cruaigh sgailleugach, glan céolor,
 Nam bionn-phort stuirteoil trileonta,
 Ré mindhíonach, bog ró chaoín ;
 A márfal comhnart staideoil fin,

'S e lúthor grafor caismichdeach ;
 Fíor chruinnlúath, brisg, spalppara,
 Fa clialú braschaoin sporfoil.

Siubhal.

Chinn próis, is stuirt, is sprachdolachd,
 Am ghnúis 'nuair bheachdaich guamag,
 A feinn an fheadain ioroltaich,
 B' ard iolach ann am chluafabh ;
 A suain-cheol, síotha mireneach ;
 Mearstoirmeil, poncoil, mionaideach ;
 Na b' fhoirmeile nach síredhmit,
 Ar mhirid ri h uchd tuafaid.
 O 'm buille meoir ba lommorra,
 Go pronnadh a phuirt uairich !
 'S na h uilt ba luthor cromaidhin
 Ar thollabh a chrainn bhuaghaich !
 Gun flaoidmheoirich, gun ronnaireachd,
 Brisg, tioram, sóchdair, collaideach ;
 Geal-lúdag na 'n gearracholluinnin,
 Na craplú, loinneoil, guanach !

Urlar.

Chaisgimit ar n íot
 Le glain fhíon a sin,
 'S bhuaillimit go dian

Air gloir shíobhalta ;
 Tuilleahd cha bhíodh ann,
 Gos an tigidh am,
 A bhi cluich air dam,
 Air na tíodhan sin :
 Dh' ólaimit ar dram,
 Dh' fhógradh uainn gun tainc,
 Gach ní chuireadh maill
 Air bhi míogchuisseach ;
 Maidh'dean na'n ciabh fann,
 Shniomhanach na 'n clann ;
 Mala chaol, dhonn, cham,
 Channach, fhíonolta.

An crúnluath.

Mo cheann tha lán do sheillenibh
 O dheilich me ri d' bhriodal ;
 Mo shrón tha stoipte a dh' elebor,
 Na deil, le teine dímbis ;
 Mo shuilion tha choi'-deireasach,
 Nach faic me gné gun telescop,
 'S go d' bhíodh méadachd beinnidh ann
 'S ann h eirinn gur a fríd é.
 Dh' fhalbh mo chédfi corporra
 Go docharach le brúadar,

'Nuair shaoil me fortan thorchairt domh,
 'S me 'm thorroichim air mo chluafaig :
 Ar dufgadh as a chaithrem sin
 Cha d' fhuair me ach ion failéus d'e,
 An ionad na maoin bearraideach
 A mheal me go feachd uairion.

Ach, ciod thug me go glan fhaireachadh,
 Ach carachadh rinn Cluanag :
 'S co so, o thus, ba Mhorag ann,
 Ach Siona an órfhuilt chuachaigh ;
 'Nuair thúr i go 'n do lagaich me,
 'S go féimin rag chuir stalcaidh ann,
 Go 'n d' rinn i draoidheachd-cadoil domh,
 Rinn cruaigne fíor rag d' am luaidh'.
 Bha chleasachd sa choi-fíonolta,
 'S coimhinnleachdach mancuairt d'i,
 Nach faodainn shín thaobh siobholtachd,
 Gun dligheadh críon thoirt uam dh'i ;
 Go 'n thiuntaidh me go h ordoil r'i ;
 'S go 'n shaoil me go 'm b' i Mórags i ;
 'S go 'n d' aifig me na pógan d'i,
 'S cha ro' d' a coir dad uaith'.

*Mio-mholadh Moraig. Air fhonn an
cheudna.*

A Mhuideortaich dhuidh dhána
 Na geurfhocaill,
 Sguir do d' bhurt 's do d' tálmhagadh
 Pleideasach ;
 Támh do d' sgeig dhiom trá,
 'Neo rigim Ailen Bárd,
 'S gach fili go bheil cás
 An Duineadann diom ;
 Bheir iad ort go fgáin,
 'S go fail u uil' o d' chnaimh,
 Na d' mhaol-lóbhran granna
 Maol déistinneach ;
 Sin an duais atá
 Agadfa na d' ghrádh,
 'S na d' mholadh magoil bá
 A bhalaoidh bhéulfharfuing.

Urlar.

'S maith gun bhith 's an choill,
 'Nuair bha Morag ann ;
 A bhainpheacach sin gun loinn,

Lán do dh' fhotus int' ;
 An dubhfhaclach gun sgoinn,
 'S a subhailcion ar foill ;
 A caoin, 's a h ascaoin roint',
 Lán do ghóifnichion ;
 Ma ghabhar i mar chí,
 Tha sgeamh amuidh gle líobh ;
 Ach, fa sin tha míltion
 Do dhóibhertion :
 'S coimhlionor car na crí,
 'S fear tha air a tí,
 'S mín mhachraichion na rioghachd
 Do nóinenibh.

Urlar.

'S ioma craobh 's an choill
 Tha fíor loineagach,
 Blath is cairt a crainn
 Go fíor fhóghraghach ;
 Ach gearr i síos gun mhaill,
 'S fiach i as a broinn,
 'S gheibh u fioclan-goir'
 Agus cóson int' :
 Cha dean faor go brách,
 Féum d'a bun, no bárr ;

Fiui chríon gun flá,
 B' i an t olc boigheach i :
 Leagar i gun dáil,
 Spealltar i air blár,
 'S loifgir i go fás i
 Na beoghriosaich.

Urlar.

Shaoil me go ba mhoidiunn
 A Mhorags',
 An Sírens' a rinn m' fhoill
 Anns na fronagan ;
 An té s' a bha na troit,
 Ri mile fear man d' rinn
 Mise, 's an cheart oich ad
 Dad cómhraidh r'i ;
 B' iad rionnagan an áigh,
 Fa'n d' rugadh mise blá,
 Nach deachas fad air raidin
 No feola l'é :
 'S milteach fear a cháigh,
 Go nach d' fhuaír iad páist :
 Feur·cha chinn go brách
 Air na mor-raidin.

Siubhal.

Siubhal.

An apa ghéarr bheagnarach,
 Fhreagarach, leomach ;
 Bharracaideach, dhreigeifeach,
 Leisgeulach, dhólach ;
 Antlachdor, fgeigeifeach,
 Champarach sheufgchorpach ;
 Shanntach air fleasgaichion
 Bheudfhaclach, ghódoch.
 Tuairneag ghorm, bhalltartach,
 Stannartach, róiceach,
 Bhrioscghlórach, anartach,
 Ghangaideach léóiceach ;
 Ro uaful na barail,
 'S gun int' ach fíor chaileag
 'S toir a breatha fíor shalach,
 O fhaillein an ótraich.

Siubhal.

Cruinn aodann a mhunci
 Air crupadh ri chéile ;
 A fuilin ar lasadh
 Mar laifidh na 'n éilion,
 Lán cailidair prabach,
 Gun mhala, gun rasg orr ;

'S a h urla lán chlaision,
 Gó caisreagach féitheach.
 Craiciunn a ciobhuill
 Ar a righ go h éidich,
 Mar laoighdean ar cómhlaidh,
 Fíor neonach a speuthar :
 A ceanna'igh uile neamhthaitneach,
 Lán do mhíó-loinn mio-thlachdor ;
 'S a h anail air malcadh
 Le brachan a déudaich.

Siubhal.

Brú thana mar dhruma,
 Neamhchulach air séididh ;
 Chomhcruaigh ris an unga,
 Gun chumachd air bréine ;
 A da chiasporan fhalamh,
 Mar chochuill da mharaig,
 Air fon chioch ag an arrachd,
 'Siorfan-galoir d' an teumadh.
 Corp uinsin gun foltachd,
 Mar go locradh tu déile ;
 Choimhtioram ri clossaich ;
 No sean ofnach air sgréubhadh ;
 'S bi'dh rúbail, is roccuil,

Ma dhoire na h oiteig,
 Le iumghaoth na 'n cnocan
 Ma bhotamh na céire.

Urlar.

Ciod e so chuir am cheann
 Moladh Moraigs' ?
 A striopach ceal na n crann,
 Mheall am dhochus me ;
 Dhall i me le caint,
 S chlár i me gun tainc,
 Go 'n shaoil me nach ro' anns
 A Roinn-eorp ach i ;
 Ach fuair me solus úr,
 Fhuit lannan far mo shúl,
 Sgap 's a fgaoil, gach dúbhradh,
 S gach ceothoireachd ;
 Dh'idir me bhean bhréun,
 Na fíor dhaithibh pféin ;
 S mairg neach nach dean streup
 Kis an fheolorachd.

Siubhal.

Cochdshron neamhloinneoil,
 Far fhoinn ar a h úrluinn ;
 S a pluicion gorm, goilleach,

Garbh,

Garbh, doireach, le múruich :
 A bheuddugag choireach ;
 'S fìor bhéudag na clainne,
 A fuair a h arach 's a h eilean
 A fgoil-deilis na fiursachd.
 Poll-búiridh nam balaoch,
 Ann an caithrem na dámhair,
 'S ioma fiol chaidh na d' chroits',
 Go nach loitichir bárr dhith ;
 Cha chinn coinneach no toradh,
 Ma chloich bhi'or a roladh ;
 O 'n fguir mise d'a d' mholadh,
 Duifgim donus no dhá dhuit.

Siubhal.

A bogadh nan togradh,
 Cha 'n obadh i míltin ;
 Bhi fairtheadh a crottaig
 Air fodur b' e mílsein ;
 Dh' aithnit eibhnis, is fogan,
 Moran miogchuis, 's fodain,
 Na h urluinn bhric rochdaich,
 'Nuair dh' fhosglaid na brísnion.
 Na 'm biodh sár fhodair
 Do bh—d—r maith dílis,

Na ghalop, 's na throtan,
 A rotadh a fìothuill ;
 Bhiohh Morag ro thoileach,
 Lán úgaig is goithlim ;
 B' fhurust fhaicinn nach b' oil lea
 Bhi foithlidh a h íochdair.

Siubhal.

Do dh' oirlichion aorri
 Toimh'sim baobhag na 'n Gaidheal,
 O mhullach a baiste,
 Sios traiste g' a fáilibh ;
 A fliuch-fhron phluccanach roidi,
 Le sean droch clap air groddadh ;
 A falt gadmunnach forcach,
 Dóite doideach air cráiceadh ;
 Air pealladh, air stioradh,
 'S air filidh, gun chíreadh ;
 Leis nia sporabh d'a spioladh ;
 Le piorradh na 'n íngnin ;
 Le ochd gathair a firidh,
 Lorg 's blá anns gach innis,
 Nach fag ionad gun sgioladh :
 'S cuile-gine na friotha.

Urlar.

Gearr-mhattagan nan árd,
 Ordag bhréun-laodhrach,
 Le lore-chuagan sáil-chuspach
 Déifinneach ;
 Dearg-ghagach na 'n cárn,
 Mhuthuirneach air crámh ;
 Lán ain-fheoil a da spaig
 Fa na sleifnimh aic' ;
 Tarr breac, gobhlach, fás,
 Airnion a chinn áird,
 Fíor shimileir na sgáth
 Air na h éabhlagan ;
 Garbh-ghaoisneach 's tiugh cárr ;
 Dubh-shradach gun státh ;
 Fíor bhotrumaid na sárchailion
 Beisteimhil.

An crúnluath.

Gaol an-abaich dona,
 Le foilis an dólais,
 Thug mise ann a's droch-uair
 Do rofad na h Eorpa ;
 Go b'fhéarr lium mo chrochadh
 No dol anns na rochdabhs' ;

Mo riasladh ma m' lochdabh,
 'S mo lotadh le dóruinn ;
 Na suathadh ri t fhallfachd,
 Fhior chaufair na rioghachd ;
 Mo ghlacadh a chlisgidh,
 Le d' riobachan mílteach :
 B' íad na bréugan bhi d' mholadh,
 Fache-bhoul ~~na~~ fhear',
 Gun mhaoin ~~na~~ ann d' cholainn :
 Truail! thoile ~~na~~ míltion.

'S tú báinriogh nan cailean,
 Na d' chal ag luchd diombais ;
 Le daradh do phollaig
 Go 'n cromadh tu síos doibh ;
 Sar árri go colluinn,
 Dol ma oifinn do thollain,
 Do dh' fhear air a tholladh,
 S air bhoil go gibht stríopaich,
 B' e t aillein mín fgonnan,
 Geth, foinni, 's e fíor-chruaigh ;
 S da dhoirneig chruinn loma,
 Do dh' ion bollachan lion leis ;
 S tric bha giardharadh toman,

'S conachd fríd air do dhonnaig :
 'S dlu aiflinge connain
 D'a d' ronnadh le fílidh.

*Oran an tSambraidh. Air fonn, Through
 the wood ladie.*

AN deis dho' dufgadh 's an mhaidin,
 'S an deallt air a choill,
 Ann a maidin ro shoilleir,
 Ann a lagan beag doilleir,
 Go 'n cualas a feadan
 Go leaddurra feinn ;
 'S mac-talla na creugan,
 D' a fhreagra brón bhínn.

Bi'dh am beithe deaghbholtrach,
 Uroil dofrach nan cárn,
 Ri maobhlás driuchd céteoin,
 Marr ri caoin-dhéarfadh gréine,
 Brúchdadh barraich roi' ghéugamh,
 'S an mhios cheatochsa Mháigh :

A míos breac-laoghach buailteach ;
 Bhainneach, bhuaghach, go dáir !

Bi'dh gach doire dlú uaighi
 'S truscan uain' ump' a fás ;
 Bi'dh an snobhach a díreadh
 As gach fríobhaich a 's ísle,
 Roi' na cuislinnin fniomhain,
 Go meadachadh blá :
 Cuach, is smeorach 's an fheafgar,
 Seinn a leadain nam bárr.

A míos breac-uigheach, braonach,
 Creabhach, mao-rosach, aidh !
 Chuirios fgeadas neamhthruailli,
 Air gach áite d'a dhuaichneachd ;
 A dh' fhogrus sneachd le chuid fuachda,
 O gheur-ghruaim nam beann árd ;
 'S ag mead egil roimh Phebus,
 Theid 's na spéirimh na smál.

A míos lufanach, mealach,
 Feurach, faileneach, blá ;

'S é go guççagach, duilleach,
 Luachrach, dítheneach, lurach,
 Beachach, feilleanach, dearcach,
 Ciurach, dealltach, trom, tlá ;
 'S i mar chuirnennin diamond,
 Bhratach bhoisgeoil air lár !

'S moch bhio's Phebus ag óradh
 Ceap na mór-chruach 's nam beann ;
 'S bidh 's an uair sin le sólas,
 Gach ean bionnfhoclach boidheach,
 Céumadh mearbhúillion ceolar,
 Feadh phres, ógan, is ghleann ;
 A chorruil chuirteach gun sgreaddann,
 Ag pór is beadurrach greann !

'S an am tighin do'n fheasgar,
 Coimhfhreafgradh aon am,
 Ni iad coimh-sheirm, sheamh, fhallain,
 Go bailleach, bionnghobach, alloil,
 A feinn go luichleafach daingiunn
 A meafg uir-mheangain na'n crann ;
 'S iad fein a beichdil go foirmeil,
 Le toirm na'n organ' gun mheang.

Bi'dh gach créatair do laigid
 Dol lé fuigeort do 'n choill ;
 Bi'dh an dreathunn go balcont,
 Foirmeil, talccorra, bagont,
 Sior chuir fáilt ar a mhaidin,
 Le rifeid mhaifich, bhuig, bhinn ;
 Agus róbin d'a bheufadh
 Air a ghéig os a chinn.

Gur glan gaill-fheadan richard
 A feinn na'n cuiflinnin grinn,
 Am bárr nam bilichion bláthor,
 S an dos na lom-dharag árda,
 Bhiodh 's na glacagan fáfaich
 As cubhrai failidh no fion :
 Le d' phuirt thriolonta, shiubhlach,
 Phronnar lúthor le díon.

Sid na pairt a 's glan gearradh,
 S a 's ro eallonta roinn ;
 Chuireadh m' intinn go beadradh,
 Clialú t fheadain ma'n eadradh,
 N am do'n chrodh bhi d'a leigidh,
 An innis bheittir 's an choill ;

'S tu d' léig air baideil ri cionthar,
An grianan aonchafach crainn.

Bí'dh bradan sen-gmhear na fíor-uifg';
Go brifg, flinnleimneach, luath ;
Na bhúidhne tarraighealach, lannach,
Go h iteach, dearg-bhallach, earrach,
Le shoiflein airgid d'a earradh,
'S mionbhreac lannireach tuar ;
'S e-fein go cromghobach ullamb,
Ceappadh chuileog' le cluain.

A bhealltuin bhog-bhailceach, ghrianach,
Lónach, lianach, mo ghráigh,
Bhainneach, fhinn-mheagach, uacrach,
Obhnach, loinnideach, chuachach,
Ghruthach, shlamanach, mhiofrach,
Mhiodrach, mhiofganach lán,
Uanach, mheannanach, mhaoineach;
Bhocach, mhaoifeach, lán áil !

O 's fíor éibhinn r'a chluintinn,
Fann-ghéum laoigh anns a chróth !

Go h úroil, míonbhallach, áluinn ;
 Druim-fhionn, gerr-fhionnach, fáili,
 Cennfhionn, colgrasgach, cluaif-dearg,
 Tarraigheal, guaineifeach óg,
 Go mogach, bogladhrach, fásor,
 'S é léim ri báirich na 'm bó !

A shobhrach ghealbhoi na 'mi bruachag,
 Gur fannaigheal, snuaghor, do ghnúis !
 Chinneas badanach, cluafach,
 Mao-mhín, bagónta luaineach ;
 Gur tu rós is fearr cruadal
 A ní gluafad a h úir ;
 Bi'dh tu t eideadh a 's t earrach
 'S cách ri falach an súl.

'S cúbhrai fáilidh do ríhuineil,
 A chríof-chomhchuluinn na 'n cárn !
 Na d' chruinn bhabbuidion ríobhach,
 Lóinneach, fhad-luirgneach, sgiobhach,
 Na d' thóim ghiobbagach, drechmhín,
 Bharr-bhoi, chasurlach, árd ;
 Timchiull thulmasan díobhair
 Ma'm bi 'm biadhíonain a fás.

'S go bi froinifin boisgeoil
 A thilgis foineal na 's leoir,
 Ar gach lúbhghort do neonan,
 'S do bharramh shaimmirin lóghar ;
 Marfain is leafachan foilleir,
 Do dh' fheuda-coille na'n cós,
 Timchiull bhoganan loinneoil,
 A 's tric an eilid d' an cóir.

'Nois treigidh coileach a ghuccag,
 'S caittein bruccach n ar craobh,
 'S theid go mullach na sliabhchnoc',
 Le chirc ghearr-ghobaich riabhaich,
 'S bi'dh d' a fuiri go cúirteil
 Am pillimh cúlghorma fraoich :
 'S ife freagra le túchan.
 (Pihuhú tha u faoin.)

A choileich chraobhaich na'n gerr-sgiath,
 'S na falluinne dui',
 Tha dubh is geal air miosgadh,
 Go ro oirdheirc na t itich ;
 Muineal lannireach, sgiopi,
 Uaine, slis-mhín, 's tric crom !

Gob na 'm poncunnan milis
Nach faicht a fileadh na ronn !

Sid an tururaich ghlan, loinneoil,
A 's árd coillioig air tom,
'S iad ri bururus feamh, céatoch
Ann a feasgar bog céiteoin :
Am bannal gel-sgirteach, uchd-ruagh ;
Mala ruiteach, chaol, chrom ;
'S iad go h uchd-ardach, earraigheal,
Ghrian-dhearesgni, dhruim-dhonn.

*Oran a Gheamhruidh. Air fonn, Tweed
fide.*

THarraig grian riogh na 'm plainéd 's na
réull',
Go sign chancer Diaceadaoin go beachd,
A riaghlas comhthrom ma 'n criochnaich é
thriall,
Da-mhios-déug na bliaghna ma feach ;
Ach gur h e an darra, Diasathurn na dhéigh,
A ghrianstad-shamhraidh, aondéug, an la 's
faid ;

'S a sin tiuntaidh e chúrfa go séamh,
Go fef-ghrian a gheamhruidh gun stad.

'S o dh' imeich é 'nois uainn mancuairt,
Go 'm bi fuachd oir'n go 'm pill e air nais,
Bi'dh gach aon la dol an giorrad go feim,
'S gach oiche do reir dol a fad :
Struighidh luibhion, is coill, agus feur,
Na fais-bheo ion-éuguidh iad as :
Teichigh snodhach go friobhaich na 'n crann,
Suighfidh glaoghain an fuigh-bheatha asteachd.

Seachdaidh géagan glan cúbhrai na'n crann,
Bha 's an tsamhradh trom-stráicht' le meas,
Go toirleim an toradh go lár,
Go sgriosfair am bárr fár gach lios.
Guilidh feadain is creachuinn na 'm beann,
Sruthain chriostoil na'n gleann le trom sproc,
Caoi na fuarain ri meacuinn go'n cluinn :
Deoch-thunta na maoiseach 's na 'm boc'.

Luidhigh brón air an talamh go léir,
Go 'n aognaich na flébhti 's na cnoic :

Grad

Grad dubhaidh caoin-uachdar na 'm blár,
 Fal-ruisgte, 's iad fáillinneach bochd.
 Na h eoin bhuchullach bhrec-iteach, ghrinn,
 Sheinnidh baisgeonta, binn, am barr dhos,
 Go 'n teid a ghlas-ghoib ar am béul,
 Gun bhodha, gun téud, 's iad nan toft.

Sguiridh búirdeiseach sgiathach na spéir
 D' an celleiridh grianach car treis,
 Cha feinn iad a maidnén' go h árd,
 Na feasgurrain-chrábhach 's an phres :
 Codul cluthor go'n dean anns gach cós,
 Gabhail fasgadh ann frógamh na'n creg' ;
 'S iad ri iuntrainn na 'n gathanan blá,
 Bhiodh ri dealaradh o sgáileadh do theas.

Cuirir daltachan frian-bhoi na rós
 Far mhin-chloch na 'n óir-dhitheir beag,
 Sinion guccagach lili na lón,
 Na fluran, 's gheal nóinein na 'n eug :
 Cha deobhlair le beachainn na 'm bruach,
 Crógaidh fuarachd car cuairt iad na sgep ;
 'S cha mhó chruinnicheas feillein a mhál,
 'S thar gheal-úr-ros chrann garraidh cha srep.
 Téarnaidh

Téarnaich bradan, is sgadan, 's gach iasg
 O t iarguinn go fiaghrunt na'n loch ;
 'S go fan air an aigen dubh-dhonn,
 Ann an doimhneachd na fonn is na flochd :
 Na bric tharr-ai-ghealach, earr-ghobhlac
 fhliom,
 Leumadh mearradha, ri usgraichion chop,
 Nan cairtealamh geamhraidh go 'n támh,
 Meirbh, sábhach, o támh u fa 'n ghlób.

Chas is ghreannaich gach tuluch, 's gach
 tom,
 'S doite lom chinn gach fireach, 's gach glac
 Go'n d' obhraich na síein' feoir,
 Ba lufanach, feoirneanach brat :
 Thiórmaich maodhunnan, 's ruaghaich gach
 fonn ;
 Bhéic an fhairrge 's ro thonn-ghreannach
 gart ;
 'S go 'n sgreitich an duldachd gach long,
 'S theid an camhlach nan long-phort a steachd.

Néalaich paircion is meadoir go bás,
 Thuit gach fásach, 's gach aite fa bhruid ;
 Chiaraidh

hiaraich monaidh nan íosuil 's nan áird :
 'heirig dathanan grafor gach luig ;
 h' fhalbh a faileadh, a musga, 's a fonn ;
 h' fhalbh a maife far lompar gach buig ;
 haidh an éanlai go caoithioran truagh,
 ifeag, smeorach, is cuach, & druid.

fhraoich bhadanaich, ghaganaich úir,
 ' am b' ola 's d' am b' fhudar a mhíl,
 ' e bhlá ghrian do bhalet 's gach uar,
 o giollachd do ghruaige le sgil ;
 ' am mhaidin thiughair 'nuair bhoisgidh a
 ghnúis

ir bhuidhinnin driuchdach na 'n dril,
 ' fhior chúbhrai 's go'm b' éibhinn an smúid
 o dh' eiridh far chuirnein gach bil.

Go'n theirig sudhtal'mhunn na 'm bruach ;
 h' fhalbh an cruasach le 'n trom-lubadh flat,
 'huit an t ubhull, an t firis, 's a phéur,
 'huireadh bodha ar a ghéig anns a bhad.
 h' fhalbh am bainne o 'n eallach air chúl,
 'a 'm bi leanaba ri ciucharan bochd ;

'S go 'm pill a grian go sign thaurus na
 buagh,
 'S tréun a bhuaghaichis, fuachd, & gort.

Theid a ghrian air a thurus mancuairt,
 Do thropic chapricorn ghruamaich gun stad
 O'n tig ferrinn chruinn, mheallanach, luat.
 Bheir a mullach na 'n cruaitichion fad ;
 Thig tein'-aeir, thig torunn na dhéigh,
 Thig gailliunn, thig eireadh, nach lag,
 'S cinnidh uisge na ghlainechimh cruagh,
 'S na ghlas-léugamh, mín, fuairlicneach ra

A mios nuarronta, garbh-fhrasach dorch
 Shneachdach, cholgurra, stoirmshionach bit
 Dhísleach, dhall-churach, chauthach, fhliucl
 chruaigh,

Bhiorach, bhuaghurra, 's tuathghaothach cith.
 Dheigheach, liath-rotach, ghlísbhlemin
 gharbh,

Chuireas sgiobairion fairrge na rith :
 Fhíchneach, phuntuinneach, ghuineach, gu
 tlás :

Cuiridh t anail gach cáileachd air chrith.

A mios crattanach, cafadach, lom,
 A bhio's trom air an tsonnbhrochan dubh ;
 Churruiceach, chafogach, lacunn is dhonn,
 Bhrífneach, stocainneach, chom-chochlach,
 thiugh ;
 Bhrógach, mheattagach, pheiteagach bhán,
 Iomacach, aranach, chaiseach, gun ghruth ;
 Le miann bruthaiste, mairt-fheoil is cáil ;
 'S ma bhio's blá nach dean tair air gné stuth.

A mios brottogach, toitteneach sóigh ;
 Ghionaich, stróthoil, fhior gheocoil go muic ;
 Littich, lághanaich, chabbaistich chórr,
 Phoitich rómafaich, róiceoil go sult :
 'S an taobh-amuigh go do thudh finn ar com,
 Air an fháilidh gheur-tholltach gun tlus,
 'S féadar dram ol mar linnige cléimh,
 A ghrad fhadas tein'-eibhinn 's an uchd.

Bi'dh greann dhubh air cuid mor do 'n
 Roinn-eorp,
 O lagaich sgéamh órdha do theas,
 Do sholus ba shólas ro mhór,
 Air fragharc air lóchrann geal deas ;

Ach 'nuair thig e go gemini a rís,
 'S a lannir 's gach ríoghachd go 'n cuír,
 'S bui foilsen na 'n coirein 's no meall,
 'S riochdoil fiobh na 'n oir-pheall air a mhuir.

'S theid gach falmadair ball-mhaifeach úr,
 An crannaig chúbhrai chraobh-dlúdhuilleach
 cas,

Le 'n feol féinn a sheinn hymns 's a thoirt cliu.
 Chiunn a phlanaid's a chúrfadh air nais :
 Go'm bi coishir air leth anns gach géig,
 An dascabh éibhinn air ré-shlios na 'n flat,
 A toirt lag íobuirt le 'n ceileir' d' an triadh,
 Air chaol chorrabh an sgiath anns gach glaic

Cha bhi créatair fa chupan na spéir,
 Sin nach tiuntaidh ri spérid 's ri 'n dreach,
 'S go 'n toir Phébus le buaghan a bhláis,
 Anam-fás doibh is cáileachdan ceart ;
 'S ni iad aif-éridh choitcheann a 'n uaigh,
 For na mhiotaich a fuachd iad asteachd,
 'S deir iad (guiliog-doro-hidola-hann,
 Dh 'fhalbh an geamhradh 's tha 'n samhradh
 air teachd.)

Oran na Fineachan Gaidhealach.

A Chomuinn ríoghoil rúnaich,
 Sar úbhlachd thugabh uaimh,
 Biodh ar roisg gun smuirnein,
 'S gach cri gun tréas gun lúb ann ;
 Deoch-flainte S—— S——,
 Go muirneach cuir mancuairt !
 Ach ma ta gíomh air bioth n' ar stamaic,
 A chailis naomh' na truail.

Lion deoch-flainte T——,
 A mhéirlich stráic a chuach ;
 B' í síd an íocshlaint' áluinn,
 Thaitbhheothaichidh mo cháileachd,
 Go d' a bhiodh am bas or'm,
 Gun neart, gun ágh, gun tuar.
 Riogh na 'n dúl a chuir do chámhlaich,
 Oir'n thar sál ri luas.

O ! tog do bhaideil árda,
 Chaol, dhionach, sháir-gheal nuagh,

Ri d' chrainnghri bídheargh, láidir,
 Go taisdeal na 'n tonn gáireach ;
 Tha Eolus ag raitin
 Go feid e rap-ghaoth chruaigh,
 O'n aird an oir ; 's tha Neptun dílis,
 Go mineachadh a chuain.

'S bochd ata do chairdion
 Ag ro mhead t fhárdail uainn ;
 Mar álach mao gun mhathair ;
 No beachainn bhreac a ghárraidh,
 Ag fionnach 'n deis a fásaich,
 Air fáilinn feadh na 'm bruach.
 Aisig cafagach le d' chamhlach,
 'S leaghais pláigh do shluaigh.

Tha na dee ann an deagh rún duit :
 Greas-ort le súrd neamhmharbh,
 Thar dhronnag na 'n tonn dú'ghorm,
 Dhriom-robach, bharr-chas, shiubhlach,
 Ghleann-chlaghach, chenn-gheal, shugh
 dhlú,
 Na mothor cúl-ghlas, garbh ;

Na cuan-choiren greannach, stuagh-thorth-
ach,

'S crom-bhileach, molach, falbh,

Tha muir is tír choimh-re dhuit,
Mar dean u fein a fearg ;
Doirtidh iad na 'n ceudamh,
Na 'n laomabh tiugha, tréuna,
A Brittinn, is a Eirinn,
Ma d' standard breid-gheal dearg :
A ghaifri sgaitteach, ghuineach, rioghoil ;
Chréuchdach, fhíor-luath, gharg !

Thig do chinneadh féin ort,
Na tréin-fhir láomsgair gharbh,
Na 'm bearaichibh go reubadh ;
Na 'n leoghainnimh go creuchdadh ;
Na 'n nathraichibh graid-léimneach,
A lotus géur le 'n calg,
Le 'n gaithimh faobharach, rínn-bheurra,
Ni mor éuchd le 'n arm'.

Na 'm brattaichimh lán éidichde,
Le delis géur gun chealg,

Thig

Thig Donullaich, nan déigh sin ;
 Choi'-dílis duit ri d' léine ;
 Mar choin air fásdadh éile ;
 Air chath-chrith géur go fealg ;
 'S mairg naimhde do 'n nochd iad fraoch,
 Long, leoghann, craobh, 's laimh-dhearg.

Go neartaich iad do champa
 Na Caimpbeulaich go dearbh,
 An Diuc Earraghaidhealach mar cheann orr' ;
 Go móralach mear prionnsoil ;
 Go b' e bheir air iunfaidh,
 B' e sid an tionsgnadh fearbh,
 Le lannamh lotach, dú'ghorm, toirteil,
 Sgoltadh chorp go 'm balg.

Go tairbiartach, glan, caismeachdach,
 Fior tharttarach na 'n ranc,
 Thig Cluaini le chuid Pearfonach,
 Go cuanna, gleufda, graidhbherteach ;
 Le spainnichimh tennbhertichte,
 'S cruaiigh feid ri scailcidh cheann ;
 Bi'dh fuil d'a dortadh, 's smúis d'a spealltadh,
 Le sgealpaireachd ar lann.

Druididh

Druididh suas ri d' mheirghe,
 Nach meirbh an am an áir,
 Clannghill-leoin nach meirgich
 Airm ri uchd do sheirbheis ;
 Le 'm brataichoin 's snuagh feirg orra,
 S an leirg mar thairbh gun fgáth :
 A foirne, fearoil, niomhoil, arroil,
 S builleach, allamh lámh !

Go tig na fiurain Leodach ort,
 Mar sheochdain 's eoin fa spaig ;
 Na 'n tuireamh lanngorm, tinnisneach ;
 Air chorraighleus strép gun tiomachus :
 An réisimeid fíor ionnolta,
 S fáth gioraig dol na dail ;
 Am bí iomad bóchdan fuilteach, foirmeil,
 Theid le stoirm go bás.

Thig cuirinnin Chlannchamshroin ort,
 Theid meanmíach síos na d' spáirn ;
 An fhoirionn ghuineach, chaithrimeach,
 S neamhfhiobhach an am tarruige :
 An lainn ghlas mar lafair dealanaich,
 Go gearradh cheann, is lámh ;

'S mar luas na dreige, 's cruas na creige,
Chluinnte sgreid na 'n cnamh.

Gur cinnteach dhuibh d'ar coinneachadh,
Mac-coinnich mor Cheanntfail' ;
Fir laidir, dhana, choinneolta,
Do'n fhior-chruaigh air a foinneachadh,
Nach gabh fiobh no somultachd,
No sgreamh roi' theine bhlár ;
'S iad go nárach, fuileach, foinni,
Ar bhoil go dol na d' chás.

Gur foirmeil, próifeil, órdoil,
Thig Tóifeachain na 'n ranc,
Am márfail státoil, cómhurt ;
Go piobach, brattach, frólbhui :
Tha riogholachd is mórchuis,
Gun sóradh anns 'n dream :
Daoine laidir, neartor, crodha,
'S iad gun ghó, gun mheang !

Thig Grantaich go ro tharttarach,
Neamhfhadhbheirteach do d' champ

Air phrioblosgadh go cruadal,
 Go snaidh cheann, is chluas diu ;
 Choi'-niomhoil ris na tígribh
 Le fehdri díanmhear, dán',
 Chuiris iomad fear le fgreidil,
 'S a bhreabadaich go lár,

Thig a rís na Frisealaich,
 Go sgipi le neart garbh ;
 Na feochdamh fíor-ghlan, togarrach,
 Le fuathas bhlar nach bogaichar ;
 An comhlan fearradha, cofgurrach,
 'S mairg neach do nochd iad fearg ;
 A spuir ghlas ag dlús an dérich
 Bi'dh nan éilibh dearg.

Nan gaisri ghaisgeil, lasgurra,
 Thig Lachunnaich gun cháird ;
 Na foigh'dibh dearga poinseonda ;
 Go claidheach, sgiathach, cuinsearach ;
 Go gunnach, daggach, iunsaichte,
 Gun chuntus ac' air ár :
 Dol nan deannamh 'n aodainn pheileir,
 Tiochd o theine cháich.

H

Gabhaidh

Gabhaidh páirt do t iorghaills',
 Clann-fhionnoin 's oirdheire cáil :
 Mar thuinn ri tír a fíor-bhualadh ;
 No bile lafrach dian-loisgeach ;
 Nan treudamh luatha, fíor-chonfach,
 Thoirt griosaich air an námh :
 A dream chathach, Mhuileach, Shrathach,
 'S maith go sgathadh chnamh.

'S mór a bhí's ri corp-rúsgadh,
 Na 'n clofaichin 's a bhlár,
 Fiaich anns a roccadaich,
 Ag itealaich, 's ag cnocaireachd ;
 Ciocras air na cosgurrach,
 Ag ól 's ag ith a sáth.
 Och 's túrfach fann a chluinntir mochthra,
 Ochanaich na'n ár !

Bi'dh fuil is gaor d'a fhuidridh ann,
 Le lú-chleasán ar lámh ;
 Meangar cinn, is dúirn diu ;
 Gearrar uilt le smúisri ;
 Ciosnaichir ar biui,
 D'an dúbhlosgadh, 's d'an cramh ;

Crúnar le poimp T—— S—— :

'S F—— P—— fa shail.

Oron nuagh. Air fonn, Choille-chraggaidh.

THA deagh shioisgeul feadh na 'n garbh-
chrioch,

Súrd air armamh combhraig ;

Uird ri dairirich deanamh thargaid'

No 'n dual ball-chruinn boidheach ;

Chui na seargabh le cam earraghloir;

Sluaigh fíor chealgach S——,

O's sgeul dearbha thig thar fairrge,

Neart ro gharbh d'ar fóirin.

Thig thar ler le gaoi anoir oir'n;

Toradh deal ar dóchuis,

Le mhílte fear, 's le armamh geal,

P—— ullamb, mear, 's é dóchaisgt :

Mac R—— S——, T—— S—— ;

Oidhre a c—— th' air fógra ;

Go'n dean gach Britinnich lán ubhlachd,

Air an glún' d'a mhórachd.

Ni na Gaidheil bheodha, ghasda,
 Eri bhras le frólamh ;
 Iad na ciadabh uim' ag iathadh,
 'S coltos dían chuir gleois orr' :
 Gun fhíobh 's iad fiata, claidheach, sgiathach,
 Gunnach, riaflach, stróichdeach,
 Mar chonofadh leoghannabh fiadhuich,
 'S acras dían go feoil orra.

Déanamh ullamh chum ar turuis,
 'S biobh guineach, deonach ;
 So an cumufg, am bi na buillion,
 An deantar fuil a dhórtadh :
 Och a dhuin' is slíonor curaidh
 Is fíor sturroil cóimhstri,
 A leigir far eille mar chuillein,
 Dh' fhaotainn fuil air S—— !

'S ioma neach a theid air ghaisgidh,
 Tha fíor lag na dhochus,
 Gos a nochdar standard bratdhearg,
 An R—— chearts' tha óir'ne,
 Go do bhíodh e na fhíor ghealtair,
 Gur cruaiigh rag go bhróig e,

Ceart chomhgairge ris an lafair,
A losgadh faibhuain eorna.

Mhoir is sgairteoil, foirmeil, baggont,
Gaidheil ghafta, chrodha ;
Gach aon bhrattach síos do 'n bhaiteal
Le 'n gruaigh laifde róif-dearg ;
Iad gun fhiomh, gun fheall, gun ghaifidh ;
Rioghail, beachd-bhorb, proifeoil ;
Go neamh-lapach ri rinn gaisgidh,
Spáinnich ghlas nan dórnámh.

'S binn linn plapraich na'm breid brattach,
Strantraich bras ri mór-ghaoi,
An glachdamh gaisgeich na'n céim staideoil,
Is stuirteil, scairteil, móifion ;
'S lann ghorm sgaiteach, do shár-shlachdan
Geur go frachdadh shrón' aige,
Air bac cruachain an fhir bhrattaich,
Go cuir tais air fógra.

'S furbi tailceont, 'scumpa pearfa,
Treun-laoch spracoil, doid-gheal ;

Piob

Piob d' a spalpadh, suas na achlais,
 Mhosglas lasan gleois duinn :
 Caismeachd bhras bhinn, bhroddadh aigneadh
 Go dian chasguirt slóigh leis ;
 Chuireadh torman a phort baifgeoil,
 Spioraid bhras n'ar póramh.

Bíobh suntach, luthor, béumach,
 Sgriofach, geur go feolach,
 'S bí'dh Mars creuchdach, cogach, reubach,
 Anns 'n speir d' ar feoladh :
 Soirbhichidh gach ní go leir libh,
 Ach sibh-fein bhí deonach :
 Marfailibh gun dail, gun eislein,
 Luthor, eattrom, ceolor.

Marfailibh, gun fheall, gun airsteal,
 Gach aon bhrattach bhoidheach ;
 Cuideachd shuaicheonta na'm breacan,
 'S maith 'go casg na tórachd :
 'Nuair a ruifgis sibh na claisich
 Bí'dh smuis bhreac feadh feoir libh ;
 Gaorr, is inchinne na spaddul,
 'S na liath-shad feadh mointich.

Sliochdraic

Sliochdraich, slachdraich, na'n cruaiḡh
 fhlaican,
 'reagra basgur shiunnfor ;
 Nuair a theid a ruaig gun stad libh
 Gur a fad a chluinntir,
 'eiddrich bhluaillion, scoltadh mhullach,
 ios go bun an rumpuill ;
 tuaig orr' uile mar mhoim tuile ;
 chui cha 'n urr' iad tiunntadh.

'S ioma fear a dh' oladh lionta,
 lainte an R — s' tha oir'ne,
 pealgadh ghlainichion ag gríosaich,
 é cur beinn air S — ;
 ach 's onaraiche anois an gniomh,
 Ja cuigceud mile bóla ;
 s' fearr aon fiola a dh'fhuil 's an fhrí,
 to galoin fhíon air bhórdamh.

Dearbhaidh bechdi sibh bhi ceart d'a,
 ri grad le'r slóghamh ;
 gun ar mnain, clann, no beirteas,
 huir stad-feachd n' ar dóchus ;

Ach

Ach gluafad intinneach, luath, cinnteach,
 Rioghoil, liont', a mhórchuis :
 Mar an raineach a dol fios duibh,
 Sgriofadh dían luchd cleóchdan.

Ar ceathairne ghruamach, niomhoil,
 Lán do mhire cruadail ;
 'S misg dhearg chatha, go bárr rath orr',
 'S craobh dhearg dhath nan gruaighimh ;
 Iad gun athadh fios le'n claidhin
 Ri fíor sgathadh chruachdan :
 Lotar dearganaich le'r gaithin,
 'S le'r fíor chrathadh cruaghach.

'S beagan sluaigh, a 's tric thug buaigh,
 An iomuirte chruaigh a chomhraig :
 Deanaimit gluafad gun dad uabhuinn,
 'S na biodh fuathas oir'ne :
 Doirtidh uaislín an taobh-tuath,
 Mac-shíom na ruag, 's Diuc-Gordan,
 Le marc-shluagh a 's nuarrai gruaim ;
 'S ruaim aimhi fhuar nam poramh.

Moladh oir pìob mhoir Mhic-cruimein, d'an ainm an óiseach. Air fonn, Mairi nian Deorsa. Tha chead cheathramh, mar go'm b' ann air a dheanamh leis a phiob do'n tughdar.

'S Ioma Baintighearn' bha spéiseoil,
 Ma'n chéile bh' ag Móraig ;
 Go'n áirir me-fein diu,
 'S gach te tha d' am sheorfa :
 Mhol e phiob anns gach gríd,
 Am b' fhearr a prís cheolor ;
 Na buaghannabh móra ;
 Na gaisgidh ri cómhrag :
 O ! fhad bhio's bíog, no aon díorr ;
 Na gne chlí, am chomhradhs',
 'S gun an fhorc a bhi m' mheoiribh,
 Go mol me ri m' bheo u.

Lium a 's muirneach 'n am éri,
 Cruaigh sgal éibhinn do sgórnain ;
 Anail-beatha do chréafoig,
 D' a séididh roi' d' phóramh ;

Cinnidh as, port nach tais,
 Lán do thlachd fog-hradhach,
 'S e fonnor mear boidheach,
 Go h inntineach lóghar :
 Ceart is blas, ciasmeachd bhras,
 'S úrlar cas comhnart,
 Gun rasgaich, gun chrónan,
 Gun slagh'daireachd mheoirion.

'N am do 'n ghréin dol na eididh,
 'S tric leat éri a d' sheomar,
 Go truSCANACH céatoch,
 'S ribin gle-ghrinn do 'n tfról ort :
 T ard ghlaodh suas, sgairteoil fuaim,
 Maidin fhuar róta ;
 Dhol 's an ruaig chomhraig,
 Bheirt' a sluagh beo leat ;
 Gur spreodadh cruaiGH, t ailiarms luath,
 Neach is tuar gleois air :
 Go 'n toir me-shín boidion
 Go mol me re m' bheo u.

Corp mionchraicneach glé ghlan,
 Lán do shéideagan cruadail :

Do chead sgairt, neartor, eattrom,
 Mosglaidh ceudan o fuar-ghreann ;
 Le mór sgairt, theid go grad,
 An airm 's am brat buailte,
 Le foirmeolachd uallach,
 'S craoibh-feirge nan gruaighimh ;
 Spainneach glas cúil na 'n clais,
 Siar gach bachd-cruachain,
 Grad-ullamh go tuafaid,
 Le sgal fiunnsóir d' am buairidh.

'S mór tha mhaife 's do mhífnich,
 'S do dheagh ghiftin na t úrluinn :
 Próifeil, sturtoel, fíor sgíppi,
 'S gur neamh-mhíota cur giuig ort :
 Goic nam buagh, 's ághor gruaim,
 A dh' fháagus fluagh créuchdach,
 Go marbhadh, 's go réubadh,
 Le caithrim na 'n géur lainn :
 Piob 's i suas 's díonach nuall,
 Miarchruinn, luath, leumnach ;
 Toirm thriolonta bhlasda,
 'S fíor bhafdalach béicil.

'Nuair a nochdar a bhrattach,
 B' ait linn basgur do shiunnsoir ;
 Le d' bhras shiubhlaichion crappach,
 Teachd le creattraich o d' chruinnlu,
 Caismeachd dhlú, 's pronnmhion lú,
 Teachd le rún réubaidh,
 Ghearradh smúis agus fhéithin,
 Le d' fgoalaghaoir ag éibheach ;
 Co do 'n tfluagh nach cinn luath,
 Fa d' spor cruaiigh gléuista ?
 Cha 'n eil anam an créafoig,
 Lan do mhifnich nach séid u.

Chuiridh crappaich do bhras mhear,
 Gach aon aignidh go cruadal :
 Do thorman dionach le lasgar,
 Aird-bhinn chaismeachd an fhuathais.
 Lús is spíd, luas le clí ;
 'S mór neart fíor chuanda,
 Go fathadh, 's go bualadh,
 'S go cuirp chuir an uaighimh :
 Béic na 'm píob, fi chuir díth,
 Sior sgrios gníomh-luaineach :

Riabh ri h uchd bualaidh,
 'S crann aghor 's an ruaig u.

Molam ceol agus caismeachd ;
 Crann taitneach mo rúins' u ;
 Chuiridh t iolach fa d' bhrat-bhreid,
 Rinn-cholg gaisgidh n' ar fuilin.
 Riogh na 'n ceol, 'n am na slógh,
 Bhi na mór eididh,
 Go stroiceadh, 's go réubadh,
 Chuir chorp as a cheile :
 Ri h uchd gleois 's bras do mheoir,
 Le t anafadh ghloir-ghleusta,
 Dol-arnadhairt go sgairteil,
 'S leanailt bhras 's a retreata.

Rinn u Oinid do 'n chlárfaich,
 Searbh mar rácudul fíghlion :
 Ciuil bhochd, mhosgaideach phrámhóil,
 Air fon shean daoine is nionag :
 Ri h uchd goil, b' fearr aon sgal,
 O d' thuill mhear fhíonolt,
 D' am brosnadh 's d' an gríosadh,
 Ann an caithrim thoirt gríosfaich :

Toirm

Toirm do tholl, phronnadh phone,
 Cruinn-chruaigh lom-dhionach :
 B' fearr 's an am sin do bhrothluinn,
 Na uile oirfeid na crìostachd.

Torman siubhlach dhos fáinneach,
 'S milis gáirich is crónan :
 Búirein cuile is binn ard-ghaoir,
 Teachd o fhaslaichion céol-chaol :
 Siunnfor donn, 's foirmeil fonn,
 Sgiobhach bonn, ro-ghrinn,
 Gun ghaifidh, gun ótus,
 'S rifeid gheur chomhnurt :
 Brat min trom, plapraich crom,
 Shioda lom cróidhearg,
 Mar shuaichiontas comhraig,
 'S é strantraich ri mor-ghaoi.

B' ait bhi 'g amharc na t éadann,
 'N am bhi feididh do shroine :
 Tha Mars gaisgeil na éididh
 Ri fìor fhéitrich fa d' choitin.
 'Nuair chuirir suas do ghlaogh cruai,
 Roi' 'n bhraf-shluagh choímh-fritheach,

Cinnid.

Dinnidh daoine na leoghannabh
 Tuileachdach beodha ;
 B'i'dh bras ruaim, ghuineach ruagh,
 Anns gach gruaigh fheolor ;
 S le mor lasgar do bhras-phort,
 Cha 'n ath iad bhi deonach.

B' e sid an gothadh fíor ladhach,
 A dol air naghart 's a mhárfáil ;
 Ann d' chorp cumail stadhaidh,
 A dol fradharc do námhad :
 S ioma fear, bheir fa near,
 ' Fhacaill mhear, ghráfor,
 ' a spreódadh 's na blaramh,
 ' e mear-ghaoi do mhalaidh :
 S robhadh trom, gach aon phonc,
 ' híg o d' chom gáireach ;
 ' íor bhrosnachadh teine,
 ' tarraing sgoinneoil air chláidhin.

Chuiridh tusa le d' bhuaghan,
 ' aoir dhearg chruadail 's gach inntin :
 ' hiubhla tu le d' thoirm uallaich,
 ' ach ball-uaful 's cha díobair :

Dhamhfadh

Dhamhsadh bras, ar thoirt as
 Le fìor bheachd míochuis,
 Gach cri a bhìo's ríoghoil,
 Na 'n comabh gun díbleachd :
 Theid air ghléus, gach aon chré,
 Le mìsg-chath ghéur, dhílis ;
 'S le brosdadh do bhras-phort,
 Go 'n casgradh iad míltion.

Gur a fuibset fìor thorrthach,
 Corp sothghradhach na píoba ;
 Lom-lán loinne ma broilleach,
 Sios go coileir a fídeig :
 Buill do chuirp sheinneas puirt,
 Le Ceol-stuirt bhiogoil ;
 Roi' t ochd uinneogon fíonolt,
 Thig arm-chaismeachd na míli :
 'S toirm do bruit, ri fìor chluich,
 Am barr do dhuis ríobhaich :
 Seoid a mhosgladh na 'n gaisgeach,
 Le foirm bhras-phort d' an gríosadh.

'S coimh-tiudh gach orraichion séitreach,
 Ma d' ghnúis cheatoich a bórcadh,

Ri meanbh-chuileogon céiteoin,
 Ma bhoc a récill air lónan :
 Gradh do chom, choisneas bonn,
 Le d' fhreth tholl ordoil,
 Teachd na thailmich bhinn, bhoidheich,
 Roimh ochd dhorfa do sheomair ;
 Muineal crom, phronnas pronn
 Puirt, le fonn comhraig :
 Clia a 's tartarach tadhal,
 Breabraich, staghadh, is móifin.

Suas 'nuair niotor do spalppadh
 Ann an achlas do chéile ;
 Roi' d' chaol ghaothaire snafor,
 Gao na d' phearsainn d' a séideadh ;
 Meoir na rith air bhalla-chrith,
 'S iad ri frith-léimrich
 Air siunfor donn gleusta,
 'S binn goithlim a chléibh sin ;
 Dearrafan bruit, gaoirich duis,
 Gun tuisleadh d' a bhéusadh,
 Air flinnen borb an fhir-bhrattaich,
 Gathan gasd agus bréid ris.

An crann ma 'n crannaich na céudan,
 'N am cruaiġh gheur thoirt a truailibh,
 Lán airm agus eaidh,
 Ghuinneach, ghleuſta, go cruagh-chúis :
 Crith go féim, air gach treiun,
 Lán do fhéid ghruamaich,
 Le d' laſagan buaghach,
 'S parradh af-caoin 's na ſluaghamh.
 Mars na léim anns a ſpéir,
 Air each dearg céum-luaineach,
 Na laimh a chlaidheamh d' a chrathadh ;
 'S miſg-chatha na ghluafad.

Mhoire 's ionmhuinn lium féin u,
 Seach an céile bh' ag Deorfa ;
 A bhan-chruimeneach bhéuſach,
 Mhaifeach, bhréid-ghlan gun ótus :
 Bean gun bhéud, 's i gun eud,
 Lan do fhéid ſhólais,
 An geal-ghlaccamh t fhir phofda,
 D' a d' chriondadh, 's d' a d' phógadh :
 O ! 's forton cruaiġh nach bheil t fhuaim,
 Am chluais feadh 's ba bheo me :

Ceol is caismeachd mo chríodhs',
A bhain-sgiathanach ghlórmhor !

*Dran rioghoil a bhottuil. Air fonn, Let us be
jovial, fill our glasses, &c.*

BIdhmit súbhach, 's ólair deoch linn,
Osnaich 'n ar fochur cha támh,
Na smaointich'mit ar bochdainn,
Thad 's a bhio's an copan lán.

'S airticil mór do chreud Bhachuis,
Creidsinn go ceart anns an dram ;
S leanailt air bhi 'g ól go súrdoil,
Gos an cinn stúirdein 's a cheann.

Olaimit glainichion lána,
Air slainte an tSeumuis ata uainn ;
Cuirimit da shlaint' an cáraid,
Cosda a T—— stráic a chuach,

Ma 'ta stamac anns a chuideachd,
Nach díleidh a chuids' d' ar míann,

Siapadh é 'mach as ar carabh,
Mar go caruinnichd e síol.

Cuireadh ar cupachan farsta :
Aifig cas an corn mancuairt :
Faicir éibhinneachd air lasadh,
Le fíor sgairt 'n ar beachd, 's 'n ar gruaigh.

Biodh ar crioghachan a damhsa,
Linn an drams' a dhol na thruaill,
Mar go 'm bímit 's a cheart amsa,
Dol do 'n champ a dh'fhaotainn buaigh.

Do'n digh' bhrioghor, neartor, bhlasda,
'S mílse no mil bheach go póit,
Líon a foidheach sin amach dhuinn,
Do 'n stuth bhlasdor sin 's a stop.

Seinnir órgain, béumar stuic dhuinn ;
Crúnaimit le cup an Rí ;
Canain gach dainginn a béicill,
Bi'dh tein'-éibhinn anns gach tír.

Do 'n iocshlainte naomha sin, Bhachuis,
 Cuir buideal pailt d' ar coir,
 Go'n tairgimit íobuirt thaitneach,
 Do Dhia creachach sin an óil.

'S ioma fearsta falachi tlachdmhor,
 Tha 'm mac na brach ri luaigh ;
 Rinn sin e na leannan do mhíltion,
 S na mhilsein príseil do 'n tfluagh.

Sgolaidh e ghruaim far a mhuigein ;
 Ni e fiudhantach fear cruaiigh ;
 Ni e cruadalach fear gealtach,
 Gos an teid e feachd no 'n ruaig.

Ni e cainteach a fear tostach ;
 Ni e brosgulach fear dúr ;
 Ni e fuireach a fear nárach ;
 S fágaidh e dán' a fear diuid.

'Nuair theid e 's a mhala shoisgeil,
 Fairnidh e moisein go cliu ;
 S fosglaidh e na glasa díobhuir,
 Deir mac a mhiothuir nach fiu.

Ni e pogach a fear ailleont
 Nach fuilgeadh cailin do chóir ;
 Sparraidh e damhs' anns na cassabh,
 Nach d' rinn riabh aon stap d' an deoin.

Fagaidh e neamhsantach acrach ;
 Toinnidh e cas a fear slim ;
 Bheir e caitein air fear flemhin ;
 'S ni e spreadhoil a fear tiom.

An t airgid a bha d' a sticleadh,
 'S a sporan na chripleach riabh,
 Bheir a relíof dh'a a príoson,
 Le fuaifgladh cruaiigh-shnim na 'n iall.

Ni e aoigheoil a fear doichleach ;
 Ni e socharach fear teann ;
 Ni e duin'uafal do 'n bhalaoch ;
 Ni e fathromach fear fann.

Ni e saor-chriodhach fear duinte,
 'S faoifididh e rún a chrí ;
 Creididh an lag gur a laidir,
 Gos an dearbh e chail 's a strí.

Tairnidh e mulad go aiteas ;
 Tiuntaidh e airsteal go fonn ;
 Mionach na sporan go spiol e
 Le ghob biorach chriomas lom.

Thigeadh meanmna, 's falbhadh airsteal
 Air chairstealabh auinn do 'n Róimh ;
 Seinnmit órain cheolor, ghasda,
 Shuntach, bhras, nach lappach gloir.

'Nuair bheirir a bottul a staipeal,
 S a chromar ri cap a cluas ;
 S eibhinn a ghogoil la earraich,
 Cogur fearraig ris a chuaich !

'S mils' no ceilearadh smeoraich,
 Le luinneag ceolor air géig,
 Creattraich shrideagach do fgórnain :
 Crattan a 's bóiche fa 'n ghréin !

'S binne na luinneag eoin-búchuinn,
 Bhiodh ri túchan am barr thonn,
 Guilig do mhuneil is giuig ort ;
 Luisle-chiuil a dhuisgeadh fonn.

'S binne no cluig-chiuil ad Ghlas'cha,
 T fhuaim le bastul dol 's a chórn ;
 Sid an fhailt' a ghleufadh m' aignidh,
 Mac na brach a teachd le póig.

Líon a fuas an tflige-chreachainn ;
 Cha 'n ion a seachnadh go dram :
 'S olc a Ghailic orr' an creachann ;
 An tflig' a chreach sinne a t' ann.

'S binne t eafraich dol 's a chupan,
 Copadh usgraichion go d' bhéul,
 Na coimh-sheirm organ' is chruition,
 An talla druite le 'n cuid téud.

'S binne no ceol coillich choille,
 Bhiodh ri coillig air an tom,
 Dúrduil a bhottuil ri glaine ;
 Crónan loinneoil thailleadh bonn !

Teicheadh liun-dubh as ar communn ;
 Falbhadh gainne ; 's pailt ar n ór ;
 Na biodh spéuclair oir'n go ganntar,
 Fheadh 's a bhio's an dram 'n ar fróin.

Olaimit sinn-shín a h ainbhfhíoch,
 Le macmeanmn' a brandi fhuair,
 Dh' ain-deoin ceannaichd, 's a sgul earraich,
 Cúram sparraimit 'n a h uaigh.

'S an tobar shlánaiche sin Bhachuis,
 Fathraig'mit uile ar ciall ;
 Cha spioraid bheag, bhochda, chruipt'
 'S dócha cuid bhi aca 's fíoch.

Biodh ar ceann'aigh uile an ceart-uair,
 Chomh-ruiteach ri dreach na 'n rós,
 'Nuair a theid ar fuil air ghabhail,
 Le beirm ladhaich Mhic-an-toís.

Gur dionnfaireach, spiofuirneach, t fhai-
 leadh,
 'S teaf-ghradhach do shnag roi' m' ehliabh ;
 Fadadh bláis air feadh mo mhionaich ;
 Gur ro mhioragach do thriall.

Gur guccagach, coilleagach, brisg-gheal,
 Bruicheoil, neimh-mhifgeach do thuar,

'N a d' shlamhruinnibh cristoil a dórtadh,
Ri binn-chronanaich am chluais.

Sgaoilimit o altair Bhachuis :
A chleirich taisg a chailis uat ;
Dh' fhalbh ar fuachd ; 's ciod e 'ta dhí oir'n :
Thugaimit baidse crion do 'n tfuain.

Ach freddil sinn air ghairm na maidne,
Le t ioc, 's le d' bhalom lan bhuagh,
'S thoir dhúinn aon ghloic-nid 'n ar leaba,
A bheir crith-ehlaiginn oir'n mancuairt.

*Oran a rinneadh do bhail' arrait ann an Ard-
namórchuan, do 'n ainm Coirembuilinn, agus
do dh'aultan a tha rith roimh a bhaile
sin, do 'n gairir, Ault-an-tsiucair. Ain-
fonn, The lass of Patie's mill, &c.*

DOL thar Ault-an-tsiucair,
A maidin chúbhrai chéit,
'S paidiren geal dlú chneap,
Do 'n driúchd ghorm air an fhéur,

Bha richard 's robin-brú-dhearg
 Ri feinn, 's fear dhiú na bheus ;
 'S goic moit air cumhaig chúl-ghuirm,
 'S (gug-gúg) aic' air a ghéig.

Bha smeorach cur na smúid dhith,
 Air baccan cuil lea fein ;
 An dreadhunn-donn go súrdoil,
 'S a rifeid chiuil na bheul ;
 Am briccein-beith' is lúb air,
 'S e 'g gleusadh lú a théud ;
 An coileach-dubh ri dúrdan ;
 'S a chearc ri túchan ré.

Na bric ag gearradh shúrdag,
 Ri plubraich dhlú le cheil',
 Taoibh-leimnich mear le lu'-chleas,
 A búrn, le múirn ri gréin ;
 Ri cabbadh chuileog' siubhlach,
 Le 'm bristidh lúthor féin :
 Driom-lann-ghorm, 's ball-bhreac giuran ;
 'S an lannir-chuil mar léig,

Mil-dheocladh sheillein strianach,
 Le cronan 's fiata strann,
 'N an dithimh baglach, riabhach,
 Ma d' bhlaithibh grianach chrann :
 Straibh-dhriucain dhonna, thiaichdi,
 Fa shinion cíochan t fheoir,
 Gun thíochd-ain-tír no bhiadh ac',
 Ach fáilidh cíatogh rós.

Gur milis, brisg-gheal, búrn-ghlan,
 Meall-chúirneineach, 's binn fuaim,
 Bras-shruthain Uilt-ain-tíucair,
 Ri torman síubhlach luath :
 Gach bíolair, 's luibh le 'n úr-rós'
 Ag cíntinn dlú ma bhruaich ;
 'S e toirt dhoibh bhuaghan síghor,
 Go 'n fúib' bheathachadh mancuairt.

Búrn tana, glan, gun ruaghan,
 Gun deathach, ruaim, no ceo,
 Bheir anam-fáis, is gluafáid,
 D'a chluanagan ma bhórd.
 Gaoir bheachainn bhui, 's ruagha,
 Ri díoggladh chluaran óir,

S cir-mheala d' a chuir suas leo,
An ceir-chuachagan 'n a ftoir.

Gur sólas an ceol cluaife,
Ard-bhairich buair ma d' chró :
Laoigh chenn-fhionn, bhreac, is ruagha,
Ri freagra nuallan bhó ;
A bhain-áireach le buaraich,
'S am buachuill' dol d' an cóir,
Go bleoghun a chruidh ghuail-fhinn,
Air cuaich a thogus cróic.

Bi'dh lóchrainn mheal' a lúbadh
Na frábh, 's bru air gach géig,
Do mheafabh milis cúbhrai,
Na 'n úbhlun 's na 'm péur :
Na duilleogan a liugadh,
Is fallus cúil diu féin ;
'S clann ag gabhail túchaidh,
D' an iomailich dlú le 'm béul.

B' e cronan t eassain frúluich,
An dúrduil mhúirneach mhaidh ;

'S do bhoirchibh daite, sgúm-gheal,
 Tiugh, flúranach, dlu, tlá :
 Le d' mhantull do dheallt úir-mhin,
 Mar dhúradh cúil ma d' bhlá :
 'S air calg gach feoirnen dúir-fheóir,
 Gorm niamhainn dhriuc a fás.

Do bhrat lan shradag' diamond,
 Do bhraon ni foils' air lár ;
 A charpet 's gasda foineal,
 Gun a coi'-fine White-hall :
 Ma d' bhearradh gorm-bhreac coillteach,
 Ann chinn a loinn le ál,
 Na sobhraichion mar chaillibh,
 Na 'n coilleiribh na d' sgá.

Bi'dh guilig eala a túchan,
 'S eoin bhúchuinn am barr thonn,
 Ag inbhir Uilt-ain-tsiucair,
 Snamh lú'-chleaffach le fonn ;
 Ri feinn go moiteoil, cuirteoil,
 Le muineil-chiuil, 's iad crom,
 Mar mhála píoba 's lúb air ;
 Ceol aoifi, ciuin, nach trom.

'S grinn an obbair ghrábhail,
 Rinn nádor air do bhruaich,
 Le d' lurachain chreabhach, fháfor,
 S am buicein bhán orr' shuas :
 Gach faimmir, neoinen, 's máfag,
 Min-bhreachd air lár do chluain ;
 Mar réullain róit an dearfadh,
 Na spanccain áluinn nuagh.

Bi'dh cruinn, 's am bárr mar sgárlaid,
 Do chaorabh aluinn ann ;
 S croibhion bachlach, árbhui,
 A faoisgnidh árd ma d' cheann ;
 Bi'dh dearcan, fuithin súghor,
 Trom lúbadh an luis féin,
 Maoin, féchdi, blasda, cubhrai,
 Ag call an drúis ri gréin.

'S comh-lan mo lios ri pharrais,
 Do gach cnuas a 's fearr an coill ;
 Na rélich arbhar fáfaidh,
 Heir piseach árd 's fgoinn :
 Ór reachdor, mineor, fafor,
 Nach cinn go fás na loim ;

'S coimh-reamhar, luchdor cáileachd,
'S go sgáin a ghrán o dhruim !

Do thachdar mar' is tire,
Ba thiochd-ain-tir leis fein ;
Na 'n treudabh feidh 'n a d' fhritheamh ;
'S na d' chladach 's milteach éisg ;
Na d' thraigh tha maorach líonor ;
'S air h uisge 's fíor-bhras léus,
Ag oganachamh ríobhach,
Le morbha fíor-chruaigh géur.

Gur h úróil, slíochdor, cuandá,
Groidh-each air t fhuarain ghorm,
Le 'n iotadh tarraing suas riut,
Le cluintinn nuall do thoirm :
Bi'dh buicein binneach 's ruaghag,
'S mion-mhin-bhreac, cluaf-dearg, óg,
Ri h ionaltradh go h uaigneach,
'S ri ruiddeis luath ma d' lón.

Gur damhach, adhach, laoghach,
Mangach, maoiseach, t fhonn ;

Do ghlinn le feilg air laomadh,
 Do gharbhlach-chraobh 's do lom :
 Gur h áluinn barr-fhionn, braonach,
 Do chanach caoin-gheal thom,
 Na mhaibenibh caoin, maoi-mhín :
 Na d' mhointich sgaoi-chearc' donn;

B' e fid an fealladh éibhinn,
 Do bhruacha glé-dhearg rós,
 'S iad daite le gath gréine,
 Mar bhoisgnich léug-bhui óir :
 B' iad fid an geiltridh glé-ghrinn,
 Cinn déideagan meafg feoir,
 Do bharrabh luibhion ceatoch :
 S foirm bhinn ag téud gach eoin,

O lili ríogh na fluran !
 Thug bárr mais' air úr-ros gheag,
 Na bhabbaidion cruinn, plúir-mhín,
 S a chrún geal, úr mar ghréin :
 Do 'n uisge ad Ault-ain-tsiucair,
 S e cúbhrainn d'a o bheud ;
 Na rionnagan ma lúbamh,
 Mar reullain, iuil na spéur.

Do shealbhag ghlan 's do luachair
 A bórcadh suas ma d' choir ;
 Do dhíthen lurach, luaineach,
 Mar thuairneagan do'n ór :
 Do phreis lán neda cuachach,
 Cruinn chuarfgagach ag t eoin :
 Barr braonain 's an tfail-chuachag,
 Na 'n dos an uachdar t fheoir.

B' e sid an leughas léarfainn,
 Do luingis bréid-gheal, luath,
 Na 'n sguadronabh feoil-bhréid-chrom,
 A bordadh geur ri d' chluais ;
 Nan giufaichibh beo-ghleufda,
 'S an cainb go leir riu fhuas ;
 'S Caol-muile fuar d'a reubadh,
 Le anail speir fa thuath.

'S cruaiġh a b—— fuair me,
 O'n fhuaran 's blasda g——,
 An caochan 's mó buaghan,
 A ta fa thuath 's an Eorp ;
 Líon ach am bola suas d'e,
 'S do bhrandai fhuair na 's cóir :

Am puinse milis, guanach,
A thairneas fluagh go ceol !

Muim' altrom gach poir uafuil,
Nach mith le fuachd na speir,
Tha sgiath fa 'n aird a tuath orr',
D'fhag maith a buair, 's a féur ;
Fonn deas-oireach, fíor uaibhreach,
Na spéuclar buan do 'n ghréin :
Le spréidh theid duin' a fuas ann,
Chomh-luath ri each na léim !

'S aol is grunt d'a dhailibh,
Dh'fhág nádor tarbhach iad ;
Air a meinn go'n toir iad arbhar,
'S tiugh, starbhanach ni fás ;
Bi'dh dearrašanaich shearr fhioclach,
D' a lannadh fios am boinn,
Le luinneaga binn níonag ;
An ceol a 's míste roinn !

An Coir' is fearr 's an dúthaich,
An Coir' is súghor fonn ;

'S e Coiren Uilt-ain-tfucair,
 An Coiren rúnach lom ;
 'S go lom, gur molach, úroil,
 Bog mhéador dlú a thóm,
 Am bheil mil is bainn' a brúchdadh,
 'S uisg' rith air fiúcar pronn.

An Coire fearrachach, uanach,
 Meannach, uaigneach áigh ;
 An Coire gléannach, uaine,
 Bhleachdach, luath go dáir ;
 An Coire coilleach, luachrach,
 An gair a chuach 's a Mhárt ;
 An Coir' a faidh duin'-uaful,
 Biaft dhubh is ruagh ná chárn !

An Coire broccach, taobh-ghorm ;
 Torccach, faoil blá ;
 An Coire lonach, naofgach,
 Cearcach, craobhach, gráidh ;
 Go bainneach, bailceach, braonach,
 Breacach, laoghach blár :
 Ann fultor mart, is caora,
 'S a 's torach laomsfir bárr !

An Coire am bi na caoirich

Na 'n caoigidimh, le 'n al ;

Le 'n reabhad 'g gabhail faoisgnidh,

A 'n craicnimh maoi-gheal tlá :

B' iad sid am biadh, 's an t aodach,

Na t fhaoin-ghleannabh 's na t aird ;

An Coire luideach, gaolach,

S e lán do mhaoinibh gráis !

An Coire lachach, drácach,

M biguilbneich 's trai'-gheoigh og ;

An Coire coileachach, lán-dabhach,

S moch, 's is an-moch spórs :

S tím dhómh s gur d' an áiribh,

An Coire 's fáfor pór ;

Go h infeach, doireach, bláraeh,

S iomacach, cáifeach bó !

*Oran a rinn duin'-uasul árrait, d'a ché
nuadh phofda. Air fonn, Dh'fhalbh 's
easgar an t óg ba deise, &c.*

AIR Ault-ghartan, ghlachdas bradan,
Báin-iasg gasda, lán-mhaifeach.

Am breac a 's ciatoich' ann mo bheachdfa,
'S dreach mín snechd-gheal sáile dh'i.

Bean ghlan, bhaf-bhán, chaoín, sheam
chafchruinn,

Na 'n calg-rasg donn gáireachdach.

Chaigh na duilin chum an dúlain,
Dh'fhiachainn dúbhrachd ceardadh orra:

Air a sóinneadh do sgeamh glórmhor ;
'S cloch-iuil mhór ghaol-tháirneach í.

Dreach an aingil, fíobh na h ainnir,
Ghuir am m' anam gáirdicheas.

'S ann o 'n reamhair fuair me 'n euchdog ;
Phenix, eud na gaidhealtachd.

Airriche

irrichdin príosoil no 'm bas mín-gheal ;
béafach, minneil cáileachdan.

garas léug air bhruachamh Eitimh,
faodail cheatoch aluinn i.

éug na foineal, 's fearr no 'n diamond ;
n gabh loinn a párlamaid.

eideag shoithibh, E—— is C—— ;
ur neamh-dhoithibh m' áilleagan.

éul a 's binne, déud a 's gile,
ól a 's finne fáinichion !

ao mar shiorus dearg bhermilion ;
riarach, milis, márranach !

eal mar íbhi, deud cruinn Dido,
airc na spífri fáileneach !

a leig bhuaghach, mheallach, ghuamach,
uil a 's buairich faitichion !

aifg neamh-luaineach, 's módhar gluafad,
staiddeil suairce t abhaistion.

odhoil, cúrtoil, 's bairdi giulan ;
lán bain-diuc o páirtinnibh.

Geug na míog-shul, 's mór mo phris diot ;
Fuair me-shín na d' pháiste h u.

Thárr me 'n ulaigh, 's cha bi munar,
'S féarr no tuillidh faibhiris.

Fuair me moran, mo thoil mhór leat ;
Fuair me ór na h Aisia.

Fuair me óg u, fuair me t óigh u ;
Fuair me boidheach, áluinn u.

Mo thaipp dhreachor, shona, thlachdmhor
Mhaifeach, ghlachd-gheal, lán-ghafda !

Aignidh fonnor, banoil, tromdha ;
'S líonor conn fa páirtinnibh !

Caomhag mhaoineach, 's cha b' i'n fhaoinea
'S caoin, ciuin, faoilteach, fáltichion.

'S réumoil, rummoil, ciallach, gruntoil,
Mo shonn, suntach, sár-thuigfeach.

Béul dearg toftach, lan do shoifin,
Nach gearr focall earr-loisgeach.

Do chúl péucach, or-bhui, péurlach,
'S aingli, céatoch, cláideagan !

'S dalladh learfainn fealltainn geur orr',
'S gathain ghreine a dearfadh air !

Amaladh, téudach, fann-bhui, feudach ;
Cúl nu géige bla-mhaifich !

Tuir gheal chrioftoil, plúir-mhín stoite,
Ciochan toite bán-chraicneach.

'S sgappach gléi'teach, uirneach, déirceach,
Traisceach, béufach, crábhach i.

Coslos Venuis, fnuagh na h——bh——t ;
'S genmni éagfamhuil talontan.

Muineal mín-gheal, glaine-triodach,
Chíte fíon a tearnadh leis.

Gairbhe is míne, shuas is fhios orr',
'S donnaigheal mheinneach nárach i.

'S briarach, síofolt, sochdair, fíonolt,
Bean is miogach fáitichin :

'S i go tofdach, fíor-shaor sochdair ;
Gan dad moit no árdain inte.

'S fonnor, muirneach, ceolor cúirdeach,
'S gheal-uifeil laimh-ghníomhach.

Slan go faic me-shín mo leannan,
Ann' am m—— áird-chreigich.

*Oran-luaigh no fúcaidh, a rinn duin'-uasul d'
leannan, air dhi dol thar fairrge. Ai
fonn, Agus ho Mhórag, no hó-rou, no hó
rou-ghealladh.*

A Mhorag chiatoch a chuil dualaich,
Gur h é do luaigh a th' air m' aire.

'S ma dh' imich u nunn thar chuan uainn',
Go ma luath a thig a thairis.

'S cuimhnich thoir leat bannal ghruagach,
A luaighis an Cló ruagh go daingiunn.

O! cha liginn u do' n bhuailidh,
Ma falaich am buachar t anart.

De cha leiginn u go cualach ;
Obbair thruailli sin na 'n caileag.

Gur h í Morag ghrinn mo ghuamag,
Ag am bheil cuailen barr-fhionn.

'S gagganach, bachlagach, cuachach,
Ciabhag na gruagaiche glaine.

Do chúl peuchdach fios na dhualabh;
Dhalladh e uaislin le lainnir:

Sios na fheoirnenibh ma d' ghuaillibh,
Leadan cuaicheneach na h ainnir:

Do chúl peurlach, ór-bhui, luachach,
Timchiull do chluaife na chlannamh.

O, Mhorag! go bheil do chuailen
Ormfá na bhuaireadh gun sgainnir.

S go nach iar me u ri d' phúfadh,
Go'm b' e mo run a bhi marr ruit.

S ma thig u a rís am lúbamh,
S e 'n teag a rúin ni ar fgaradh.

Lennidh me chomh-dlú ri d' sháilibh,
As bairneach ri fgeir mhara.

Thiubhail me cían leat ar m' eolas,
agus spailp do'n stroichd ar m' ain-eol.

Go leannain u feadh an tfaoghail,
ach us' a ghaoil theachd am fharraid.

Go 'n chuiridh air mhifg le d' ghaol me;
 'S mear aottrom a ghaoir ata m' bhallambh.

'S a Mhorag 'g am bheil a ghrvaigh chiatoch,
 'S glan a fiaradh th' ann d' mhalaidh.

Do fhúil shuilbher, shochdair, mhódhar,
 Mhireagach, chomhnart, 's i meallach.

Déud cailce snafda na rioghainn,
 Snaite mar dhísn' air a ghearradh.

Moigh'diunn bhoidheach na 'm bos caoine,
 'S iad chomh-mao ri cloidh na h eala.

Cíochan léaganach na 'n guccag,
 'S failidh a mhufca d'a h anail.

'S ioma oig-fhear a ghabh tlachd dhìot,
 Eidir Arcabh agus Mannuinn.

'S ioma leannan a th' ag Moraig,
 Eidir Mòrror agus Aruinn.

'S ioma gaisgeach deas do ghaidheal,
 Nach obbadh le m' ghradhfa tarrainn:

A reachadh le fgiathabh, 's le cláidhin,
 Air bheag fgath go bial na 'n canon:

Chonnortaichid

Chonnortaichidh dol na 'n óirdnibh,
Thoirt do chórach, 'mach a dh'ain-deoin.

'S iomad ármunn láfdoil, tréadhach,
Ann Duneidiunn, ann ambaroil,

Na faiceadh iad gné do dhuais ort,
Dheanadh tarrainn fuas ri d'charraid.

Mo chion a dheanadh leat éri,
Do Chauptin fein Mac-mhic-ailen :

Go 'n theann é roi' roimh chách riut,
'S ní e fás e, ach thig thairis :

Gach duine, tha 'n Uibhist 's a Muideort,
'S an Arafáig dhubh-ghorm a bharraich ;

An Cana, an Eige, 's am Mórroir ;
Reifimed chorr ad Shiol-ailen !

'N am Alastair, is Mhontrós',
Go 'm ba bhóchdain iad air ghallamh.

Gan d' fhairich la Inbher-lóchai,
Co ba stróichdich ann le lannamh.

Am Peirst, an Kilfythe, 's an Alt-éiriunn,
Dh'fhag iad Réubalaich gun anam.

Alastair

Alastair mor Ghlinn-ea-cobhann,
 'S bragad coimheach Ghlinn-ea-garadh.

Mar fin is an t Armunn fleiteach,
 Go d' a tha e-fein na leanamh.

Dh'éiridh leat a nall o'n Rúta,
 Antram lu'-chleafach na 'n seang-each.

Dhruididh, na gaidheil go leir riut,
 Go b' e dh'éiridh leat no dh'fhanadh.

Shuigh, deich mile dhiu air clé dhuibh,
 An cogadh Ri féurlus nach mairinn.

'S ioma Cló air 'n tug iad caittein,
 Eadar Cattamh, agus Anuinn.

Bha cách diulta teachd a luagh dhuibh,
 'S chruinnich iadfan fluagh am bannaí.

Ó ríogh ba mhaith 's an luagh-lamh iad,
 'Nuair a thairnidh iad na lannan !

Huile Cló a luaigh iad riabh dhuibh,
 Dh'fhag iad e go ciatoch daingiunn :

Teann, tiugh, daingiunn, fite, luaite,
 Daite ruagh, air thuar na fala.

Greas-thairis le d' mhain luaghach,
S theid na gruagaichins' marr riu.

*Dran mhorbhair Mhic-Siomon, Cenncinnidh na
Frisealach, deis a chuir go bás ann Sasgunn.
Air fonn, Hap me with thy petticoat.*

'S Lionor blanc a th' aguinne
Am Brittin suas ri lionadh,
Nach déantair gun ghníomh chláidhin,
Go ceart go brách a scriobhadh;
Gur h ann diu ar n áilliugan,
Ard ármunn sin a rioghachd;
Mac-Siomoin mór a bháfaicheadh,
Le P——d na mio-ruin.

Mo chion an úrla bhlá-mhaifeach,
Bha cruaiigh is tlá 's na tiomabh;
Air réir 's mar bhiogh an t abbar ann,
Ba stailin ba phriomh mheinn duit;
Ba bhras ri h uchd do námhad u,
'Nuair tháirnte na lainn líobha;

Ba

Ba bháigheoil caoin ri d' cháirdibh u,
 Gun árdan ach uiríoful.

Ba bheirtich an tigh sfórois sin,
 Do ghliocas córr bha príofoil;
 So scar tuagh an Rogaire,
 O'n cholunn choir bha rioghal:
 Braon do lao'd do thrócaireachd,
 A dh'órdaich Dia na fírinn
 Cha 'n eil an uchd an F——r,
 Mac D——sa ris an st——ch.

O bhalaich sin Dhunbalaich ad!
 Searbh shaileir no 'n cam ghiúdun,
 Go 'n stúr u 'n Reulla-lainnireach,
 Fa thuath ba bharrand iuil duinn;
 Ma gheibh ufa mathonas,
 Na d'pheaca-brath gun sgiúrfadh,
 'S cinteach lium go 'n shabhaladh,
 Do lan dearbh-bhrathair Judas.

T fhíor mhaighisteir cliú-thoiltiunnach,
 Le foill go 'n d'rinn u phógadh,

Go smal chuir air na foinealabh,
 An diamond sin dheagh Lobhit :
 Och 's Judafach an t-sloitereachd,
 A rinn u air bhríob óir oir'n !
 Gur h ioma neach a dh' fhoineachdas,
 Co 'n troiteir rinn an dóibheirt.

O Léug na buaghan foilleire !
 Fhíor chainniull gach deagh fheanchais !
 Ba líonor cuimhil ghoireafach,
 Chinn sgoinneoil ann a t inchinn :
 Ri cogadh bha u misneachoil,
 Deagh-ghiftiunnach áird-mheanmnach ;
 An sioth ba torrthach gliocas duit ;
 'S b' fhior phiosochoil do leanbhainn.

Fior mhíre geal na cruaghach u,
 'S a chruadal nach d' rinn lúbadh ;
 Gun dad do mheasgadh truailidh,
 Na d' mhéinn uafuil deis na fúirneis ;
 Ba choimh-séan do bhualadhs',
 Agus suaichiontas do chuinnidh,
 Nach Criostuine chuir tuairgnidh ort,
 Ach sluagh sin Bhelfibúba.

O Reulla geal na cuirteolachd !
 Chinn lan do fhúrd garg rioghoil ;
 Thug gradh do'n T—— St——ch,
 'S bha dúrachdach d' a fhínfreadh ;
 Go 'n thuit u a d' mhairteoir cúramach,
 Ais-leath a chrúin 's do rioghachd :
 'S t anam glan air úbhlachadh,
 Thug u do Dhia na firinn.

Gur grinn am bás ri 'n d'fhuirich u,
 'S a dh' fhuilig u go ciatoch ;
 Gur mór na gifte bunailteach,
 Séamh, furufach, thug Dhia dhuit,
 'Nuair liobhair u go furanach,
 Do chorp d' a ghuin, 's d' a riaslach ;
 Le d' chreidimh daingiuinn curaidfeach,
 Do mhuineal do na biaftamh.

Och, och ! na leoghain thréidheach sin !
 'S na spioraid thréuna chruaghach,
 Nach bogaich bás go h éugcoir iad ;
 Croich, géurogan, no tuaghan :
 Och 's glórmhor, glan, aird-eibhneasach !
 'N ais-éiri san Dialuain sin,

'S d——h 's crith le déifdin orr',
A réicill as na h uaighibh.

'S líonor caochan cubhrai mear,
'S bras fhiublachain na t fhion-fhuil,
Nach rig me leas bhi 'g urachadh,
Scríobh úghdair fiós do fhriobhach ;
Fuil Stiubhartach a Chrúin ad,
Air a dúbladh na d' chorp príosoil ;
'S gach fuil a 's uaisle flúrana,
Go léir 's fiu 's an rioghachd.

Gur Baroil a meafg mhuccairion
Nach bheil biadh mhuc 's an tfaoghal,
A dh'fhágas comh-lom-luchdor iad,
'S chomh-fultor ri feoil dhaoine :
Tha D——s' is a chuid U——c——n,
Déis na mhurt e dh'uaislibh,
Am muineil cho'-garbh sturronda,
'S gur gann is urra tuagh unt'.

Tha scairteachd 'g glaodhach diubhultais,
Ard dlú, mar bha fuil Abel,

O chreuchd na Mairteoir cliuiteach ad,
 Thig gort, is sgiurs, is pláigh oirbh :
 Air gach ball do 'n t júry ad,
 A shuidh an cuirt d'an díteadh ;
 Gach fianais fhallsa dhúbuilte,
 Go sgiurfar é trí-filte.

O! 's garbh a dhiular fást so,
 Air abhaichibh na 'n Réubal,
 'Nuair thig am P——sa flathachas,
 'S fearg chathanach na éadann ;
 Le faobhar a lann crathanach,
 Go sgathar síos go féur iad ;
 Bi'dh croich, is tein', is claidheamh r'ibh,
 Gun fhaidhidinn d' ar céufadh.

Car deas do 'n chuibhill bhasorfa,
 'S na fuilig ár na Críostui ;
 Thoir as an Epheid sglabhaich sinn,
 Go fonn Chanáan prisoil ;
 Air neo, sgríos Riogh P——sa,
 Le claidheamh, plaigh, is griosach ;
 'S cuir Maois is armáilt thábhachdach,
 Thoirt bairlinn d' a bheir cíos deth.

Tha sinne déis ar fáraiche,
 Ar náraich' 's móran fgiós oir'n ;
 An drábhag a t' air márruinn d'inn,
 Air feadh na 'n cárn air síothladh ;
 Le mhead 's tha dh'fhíobh ro'r naimhdibh
 oir'n,
 'G ar fealg a ghná 's na h ínseabh :
 Go'n d' rinn iad tráille grána dh'inn.
 O Th——ch fair reliobha.

*Oran do Ranull óg Mac-Mhic-Ailen, Tighearna
 Chlannranuill, &c.*

MO chion na chonraig me m' chadul,
 Ranull óg chaidh linn do Shasgunn ;
 Marceach múinte na 'n fteid brasa,
 Nach géarr fed no frann 's an bhaitteal.

Gur toil lium an Cóirneal slifgheal,
 Do 'n tigeadh na h airm go fgiippi ;
 Claidheamb, gunna, fgiath, is pioistol,
 'S eileadh cruinn an cáradh fgiobult.

Leoghann

Leoghann guineach, calma, luineach,
 Tuil-bheim fgrìos-mharbhach 's a ruaig u;
 Beithir bhéumunnach 'n am fuathais,
 Phas a chúrs an Colaißt cruadail.

Fuair u t fhadhairt anns na bláramh,
 'S a chruadal an cogadh Th——ch;
 Chleachd u adhartachd na d' pháist',
 Gun fuil do laghad air gábhadh.

Fá mo mhulaid 'bhi as t aoinis;
 Ba mhiann lium bhi, faicinn t aodainn,
 Tha gun ftoirm, gun fhéith, gun fhaoileach
 Urla chruaigh an uair na 'n caonnag!

Ba staiddeoil, neimh-ghrìofagach t abháist,
 Ag gluafad go teine do námhad:
 Mo ghaol an céim sochdair, státoil,
 'S tu le sgairt a brosnadh marfáil.

Cha ro' ailis ort ri ghraitin,
 Anns a chogadh ad Ph—— T——ch;
 U gun mar-ai-bhith gun fhaillinn,
 Mar ba bheag linn t fhiobh 's na bláramh.

Ghabh am P——sa cal' na d' Dhuthaich,
 Dh' erich u leis le lan durachd ;
 'S 'nuair bhrìstidh a rís air le bhiui,
 Phill air nais go t fhafga cliuiteach.

Ghabh u na phearsáinn 'thead liubhuirt,
 'S go 'n lean u ris ré na h uidhe ;
 U fein 's do dhaoin'-uaisle dliodhach,
 'S thug sibh fábhailt uaimh e rís.

'S go d' a tha me ann mo dhúthaich,
 'S beag a fo deir (*how do you do*) rium ;
 'S buileach a chaill me mo chúrsa,
 Me gun phump, gun chairt, gun stiuir or'ma.

Nach mio-fhortonach a chúis fo ?
 Go 'n a dheilich m' eideadh-cúil rium ;
 M' eideadh-uchd, mo sgiath 's mo lúireach ;
 Ann am Muideort thug e chúil rium.

Ach, car aon bhliaghan ni me furus,
 Dh' fhiach am pill mo ghaol o thurus ;
 Ma thig esin gheibh me cummail,
 'S ni me criodhoil, failteach, fuireach.

Na faicinn a tíghin m' iundrain,
 Chead Choirnel a bha 'g a Ph——fa,
 Chinninn chomh aottrom ri fionn-airc ;
 'S dhamhsáinn gun lot air rinn cuinnseir.

Tha u garg, is ciuin na d' nádor ;
 Tha u mín, is garbh, na d' cháileachd ;
 'S go seamh farast u ri d' chairdibh,
 Tha u a d' lassair bhuirb ri d' naimhdibh.

'S ioma falachan prisoil, boidheach,
 Tha na 'n cillinibh fa d' chóta,
 Nach nochd u do fhiolach ótraich,
 Gos an tachair urra choir ort.

'S beag iunadh odha do shean-'ar,
 Scoileir 's an diadhaire beannaichd ;
 Soigh'd-fhear garg am blár na 'n deannal,
 Buaghan móra, glic, do leanailt.

'S ioma fruthon mear lan uabhair,
 A bras rith roi' d' chuislibh uaful ;
 B' éadar dhuit bhi lan do chruadal,
 'S rioghoil a stoc as na bhuaineadh !

'S ioma fonn a dh'eiridh suas leat,
 Na faiceadh iad gne do dhuais ort;
 A bhrosnaicheadh an airm ma d' ghuailibh,
 D'a d' dhiubhuilt air luchd d'a d' thuairgnidh.

'S leat fein Clann-ranuill na cuantaich,
 Luchd na spáinneach géura, cruaghach;
 Dol na 'n dáil is fearg na 'n gruaighibh,
 Cha ba ghealltachd fuireach uatha.

Dh' éiridh leat an t Armunn sleiteach,
 Fiui lasgurra na'n géur lann;
 Bhiodh go trodach, lotach, beurra,
 'S tric thug (hog) air bodaich bheurlach.

Go 'n druididh a rís ann do charraid,
 Cinneadh uifeil Ghlinn-ea-garadh,
 Sid na laochrai luthor, mheara,
 Ris nach deanadh naimhde fanailt.

Thigeadh Clann-Donuill Chinn-tire,
 Do t iunfai nam beathraichibh míliont:
 'S mairg a chafadh ri fraoch mín-dearg,
 Teachd le 'n uile thoil d'a d' dhídiunn.

Dh' eiridh Clann-Donnuil a Fhraoich leat
 O Ghleannan-cumhung na 'n aonach ;
 Fir gharg, ghafta, thaippi laomsgar,
 Nach d'rinn riabh le taife maomadh.

Sheoladh Iarl Antrum a Erinn,
 Cuig-ceud-deug do dh'fhearabh treuna :
 Fearg is friodh an gnúis na 'n trenfhear,
 Nach fag fuighiull béim le'n géur lainn.

Thig Clann-Donuill an t sleibh ruaigh as,
 Guinich allamh, ullamh, ghruamach ;
 Gur mairg a chafadh ri 'n tuafaid,
 'S iad na 'n armabh ri h uchd buailte.

Thig Clann-Donuill rose na'n laogh as,
 Comhlan sgaiteach ri h uchd caonaig,
 Na h aigiunnaich chumpa thaoibhgeal,
 Bhualidh sgailc le tartair faobhair.

Thig Clann-Donuill Chnoc-a-chlaidheamh
 Na donnghallaich mheara ladhach ;
 Fir shurdoil', lu'-chleaffach, chathach ;
 'S coi'-niomhoil dhúr ris an nathair.

Thig na Galloglaich o'n Bhanna,
 Le slachdanabh dú'ghorm, glana;
 Ne iad smuis is feoil a spannadh;
 Sin, is tiugh na slógh a thanadh.

Go 'n tig Clann-Donnachaidh go ghruam-
 ach,
 Fineach gasta, an achdainn chruaghach,
 Nach h ob cuirp, is cinn a spuachdadh;
 S leantalach an tím na ruaig iad!

Marfáilidh Abbaich go h ionolt,
 Marr ri chuid eile d' an cinneadh,
 S ma 'n duraig iad a chui pillidh,
 Ní iad leon na 's léoir is millidh.

Thig gun urfgadh Clann-an-tfaoir oir'n,
 heafamh an tuafaid Chlann-ranuill;
 S ma gheibh iad caoladh do dh' aobhair,
 le iad fuil na's leoir a thaofgadh.

Thig Rodhaich, Rosaich, is Clann-Reamh-
 air,
 Thig na Barraich, thig 'n céudan;

Cha bhi Ranull óg na eiginn,
 'Nuair thig uile chinnidh fein air.

Co anois a bhaileas an dallag,
 Air Ranull óg Mac-Mhic-Ailen ?
 Gur maírg a thairnis as carraid,
 'S na feoid ad ma ghuailibh air tarrainn.

Bi'dh tuillidh 's a choir a leim ort,
 Mar a h eadraig t fhíor fhuil fein ú ;
 Ach 's cinteach ma chuiris tu féim orr',
 Tha do chairde farfaing, feum-sgaoilt'.

Oran a rinnadh a bhliaghna 1746. Air fon.
 Let history record, &c.

'S Fuar fearrannach gach ló,
 Gach oiche dorcha doinshíonach ;
 'S tursach donn gach lo,
 Murti trom le ceo :
 Ach mosglabh suas a fhlóigh,
 'S ar n airsteal trusamh chum air chairsteal',

& carstamh uaibh ar brón :
 'ha léig ri muir 's ri spéir,
 'i bhi ag Eolus, 's ag Neptun,
 's thig gach tlachd na déigh.

Thig foin-shion leis an R——
 'Seichidh sneachd is éiridh uainn ;
 'ograr dóruinn fhion,
 'Thig fólas falbhaidh pían :
 'Gach feorsa do gach fíon,
 'Thig o'n Fhr—— na thunnachabh ;
 's go caisg sinn uile ar n íot :
 'Sheibh sinn tuil d' ar miann,
 's mar naimhde dh' fhág sin uireasach,
 's dlu chuiris sinn ar líon.

O sheanachainnibh na 'n clann,
 'uas deanamh echdri éfeachdach !
 's sheanachainnibh 's an am,
 's clacamh dubh is peann !
 's o a bliaghna chórr,
 's n tilg a ghrian le meubhlás biachor
 's aithain chiatoch oir'n :
 's 'd dh driuchd air bharr an fheoir,

Bainn'

Bainn' is mil gun luach, gun mhargadh,
Airgid agus ór.

Na gabhabh fiath o Dh——s',
Le 'r dochus neartor fírinneach;
Creidimh dían 's a chóir,
Go 'n tig reliobh na 's leoir;
Na biodh ar dóchus fann,
Gur h ann air réir mar chuiris sibh,
A bhio's ar buinnig ann:
O fuirichibh a Chlann,
'S chi sibh ar n uil' uireasan,
D' a bhuinnig le cruas lann!

Ciod e do chearts' air crún,
Ach adhaircin bhi sparradh ort?
'S coimh-fean ri d' chóir o thús,
Bríos óir-cheard bha Renfriú:
Ach bha ion-faileis ann,
Do thruftur do dh' aét parlamaid,
A dh' fhoil an crun ma d' cheann:
Ach tog so leat na d' sge;
An t Uilliam rinn an t aets' dhuit,
Go 'm b' eugcoireach e-fein.

Dean aithri thurfach gheur,
 'S grad thoir air n ais na th' agad uat;
 Dean aithri ghuineach 's géill,
 'S le Br——bh——c toilich t fhéim:
 Cum agad do chuid féin,
 S leig uait cóir an atharraich,
 Gun chlaidheamh gun dad fréup;
 Dia, daoin', is nador tréun,
 Bi'dh ann a léig ma 'n oidhr',
 Thoirt dachaidh, choibhris ceart a threud

Craobh-sheanchais teughlaich riogh,
 Na h iochdarain bi'dh eolach uimp';
 Craobh-sheanchais teughlaich riogh,
 Bi'dh map dh'i 'n iomad tír;
 S ma chuirir car am bí foinn,
 S an tsnaithen dh'ireach oidhreachdoil,
 Go 'n toir fa near an fhoill:
 Ach gairmidh Dia le sgoinn,
 Thum an ionaid dhleasdannaich,
 Ceart oidhre deas an loin.

Cha 'n eil an leith-sgeul ann,
 Ach faobhadh fann mi-dhiongbhalta;

'S i an éugcoir shoiller th' ann,
 Do neach a bheirte dall :
 Ma 's creidimh an aon chúis,
 Chiunn nach d'fhuair e oideachd,
 Anns an teagasg a rinn Luth ;
 O ma 'm b' e fin an cás !
 Cum na chuir sibh shin-sean-'air,
 Go mio-ruineach go bás ?

Cha 'n eil ar goal d'ar Ríogh,
 Ach mar air an tsiúrfaich choitchionta ;
 'S cuglach staid ar Ríogh,
 Cuairt thoirt d'a 's bhi sgí :
 Go 'n d'fhogair sibh a rís,
 Le'r n iumalas fliochd a mhairteoir sin,
 Le ascaoineachd ar crí ;
 'S na dhiaigh sin go d' thug uaibh,
 Do dh' Anna crun a finfiorachd,
 Go 'n phoinseonaich sibh luath.

O 's caol an teud a Dh——s' !
 Air na sheinn u go tri rioghachdabh ;
 Gur mealta an t aict le 'n chléóc,
 Iad ufa, na d' R—— oir'n

Tha leth-cheud pears' is córr,
 Is faigfe fuil is tagraichion,
 Na ufa 's á Roinn-eorp ;
 Ba leathoireach lag, cam,
 Am mear boiriunn o na bhuineadh u,
 B' fhior iumullach 's a chrann.

O 'n culluch sin R—— D——s',
 Mac na cr——n Gearmailtich !
 'S é chairdeas rinn 's a dhaimh,
 Gaol fiaich air a chnáimh ;
 Go 'n d'fheann e sinn o' r béin ;
 Ghlac is chreach an cealgaire,
 'S go 'n mharbh e sinn go léir :
 Na daoine cha leis fein,
 'S ann uime sin gur coma leis,
 Go d' phronnaimit a chéil'.

An leanabh nach leis féin,
 Go d' dheanta da leath chomhthrom dh'e,
 Cha tiomaichd e le a phéin :
 A chri gun tlus, gun deur :
 'S amhuil sin mar tha,
 Go d' chuir' a h uile briottainneach,

Gun mhein, gun chead go bás;
 O nach leis féin am páist,
 Cha ghluaisf' a neach nach b'athair dh'a,
 Go fabhur no go báigh.

Greos-ort a Sh——s chaoimh,
 'S tu 's R——'s is a athair talmhi dhuinn
 Fa'n athair neamha naomh';
 Gabh tlus ri d' chlainn 's bi caoin:
 'S o 's leat féin a Chlann,
 Cuir casg air croich 's air géurogabh,
 Tha reubadh dhinn no 'n ceann;
 'S cuir do threud fa lann;
 'S na leig a bhi d'ar géurleanbhainn,
 Feadh garbhlaich, fleimh, is bheann.

Mo chionfa S—l—s ruagh,
 Ceart oidhr' an fhior R—— dhleastaannaich;
 Chad toir finn duibhs' fuath,
 Go 'n cuirir sin 's an uaigh;
 Cha dean croich no tuagh,
 Glacaireachd, no creachannan,
 Gu brách ar fracadh uat;
 Tha 'n diog ad ceangailt shíos,

An caigiunn ris gach anam dhinn,
Chomh-daingiunn ri Beinnshíont'.

Och a Ri na 'n dúl,
Na leigs' neart a ghná thar cheart;
Ochoin aon Dia 'ta d' thriuir,
'S ann duit is lear gach cúis !
Tog dhinn a mh—c is a cuing,
S a h ál breac, brothoch, oirceneach,
Le'n cuid chrom-shoc thar tuinn :
S cart go glan White-hall,
Air ciunn an teughlaich rioghoil fin,
Bha sinfreadh ann an tamh.

*Dran a rinneadh do dha bhodach árraid a bha
ann an Ardnomorchuan, a chotharraich iad
fein le bhi cur ri striopachas ann an aois an
ceithir-fichid bliaghna. Air fonn, Black Jock.*

CAit am bheil tiunnail,
Na Dúchas' ann Albainn,
Go breugan, 's go bradachd,
Go ascaoineachd earbuill ?

R'ar n ógrai 's r'ar fleasgaich,
 Go d' fhaodair bean earbsa,
 Tha ar bodachain sheiddeach
 Cho'-bras ri boc-earba :
 Na lodragain cheigeach,
 Is leidiche fiasag,
 Go suiri choi' leuddurra,
 Bheuddarrach easgai ;
 Ma gheibh iad an comh-throm,
 Is lugh' air ar bannal,
 Pólda no faor,
 Go'n dean iad a spannadh.

An urrum air chocondachd,
 'S bhroggondachd, 'ínsgin,
 'S air bhraifeneachd mhogach,
 Do bhodaich na tíres' :
 Gur torconda, froggonda,
 Loggaifeach, grís-fhiunn,
 Na tarraichdenich hoggach,
 'S géur bhrodach na 'm brísuibh :
 Na faighidh iad fá,
 Air nionaig air fodar,

Le bél-mheilliridh smúcach,
 'S na húrdul do fhoddar,
 Go 'n deanadh iad hoggraich,
 Le huinich, 's le gloggraich ;
 Gun cheneal na 'n úigh,
 Ach dúiseolachd bogaidh.

Gur neonach do shean daoín',
 A bhi ar am buaireadh,
 An caileachd air tuitim,
 'S a cuiflion déis fuaraich ;
 A fuilion air brusgadh,
 Agus cus do dhroch thuar orra ;
 Moran dhi fuilt orr',
 Agus tuisleadh na 'n cluasamh :
 Ach theirinn a cháileachd,
 Bha na 'n árdamh go 'n íslibh,
 Chaidh cruinn a dh'aon aite,
 Chuir stáillinn na 'n ísben :
 Ach tha so na shar-fhorton,
 Do m' ghoisti Gill-eusbuig,
 Fuair Aonghus mar phosta,
 Bhi broddadh a ghedd dh'a.

Bheir fo do'n Chleir oilbheim,
 Agus doraraich do dh'urchaid,
 Go 'n thuit iad air riatachd,
 Fir lia Ardnamorchuan :
 'S ni fgreamhoil, fíor bhiastoil,
 Ain-miannach, ro bhruideoil,
 Dh' fhear' caite le bliaghnamh,
 Dhol a riarachadh úislinn.
 Cha 'n fhaidh iad, 's cha 'n iarr iad,
 Gné fios do 'n cuid úlaidh ;
 'S ann a thoill iad an riasladh,
 Agus piantuinne dúbuilt :
 Mhoire nach iadsán
 A smirte le clapa,
 Gun fhoirin d' an urchasg,
 Gun phurgaid d' an aiceid.

Ciod e bharoil a t' agabh
 Air tappachan óga,
 'Nuair tha sean daoine laga,
 Nan caignibh ri pogadh ?
 Na nionagan bais-gheal,
 D' an glaccadh nan crógamh ;

Fa mheinn na fear glasa,
 'S nam bracairneach cróin-fhionn ;
 B' e sid fonn an díombais,
 Fa 'n chliomat bhras riatach,
 Cha bhi cailleach gun fioltachd,
 Go do chrion i le ciadamh ;
 No bodach glas rómach,
 Go do robh na shean rugga ;
 Coimh-lia ris an Ròn,
 Nach e shólas dol chucca.

Ach Aonghas Mhic-Ailen,
 Na 'n iairte an ath thein' ort,
 S gun urchair na d' charthaidh,
 Bhiodh sid dhuit na dheireas ;
 Go 'n iomairidh tu seachdain,
 Air a ghoinnid do dh'úine,
 Ma faighidh tu fuaifgladh,
 Gne luaidh no fhudair :
 Bha 'n cogadh ad cruaign ort,
 Na'm buailidh do bhiui,
 Air lamhach, 's air cruadal,
 Agus ruaigh-mheirg air t fhiusi ;

Go 'm biodh an ruaig ort,
 Agus luafgan air t anail ;
 Dium, is mi-mheas na gruagaich,
 'S bu bhuan duit a sgannuil.

Gur neonach a fonn
 A thachair 's na bailtibh ad,
 'S mios a chinnis druim iomair,
 No úrlar na 'n claision unt'.
 'S comh-dároil na sean tairbh,
 Ri tri-bhliaghannaich acuineach ;
 'S go maith feur na 'n Coiren,
 Is feachd sona feur Fhaisgidil :
 Marfg air na bodachamh,
 Bhuairidh na beirtich leo,
 Thairgidh mál dúbuilt,
 'S bundaiste gersmínn asd' ;
 Le staodhrum, 's le mofradh,
 'S le bodradh n' an tailceneach,
 'S briofuirneach, froggoifeach,
 Cochullach, tapplaichion.]

Tha cleachdadh mio-nadorr,
 'N drafd ann a 's tírs',

Na h oigfhir nan codul,
 'S na sean daoin' ri fuiridh;
 Fleasgaich nan torraichim
 Trom anns na leapannabh,
 'S na bodaich ri briodail
 Nionag 's na plaidichibh:
 Ach 's neonach lium, f'in
 Iad a ftriocadh do 'm battairi,
 Le'n gunnaichibh grís-fhionn,
 'S gur mi-chiataoch acuinn orr',
 Ag na gunnairibh spleasagach,
 Giar-shronach, brach-shuileach,
 Le'n cuilbher gun urchair,
 Gun chuimse nan glaccabhsán.

'S grann' a mhifneach do bhodach,
 Dol air chogadh 's na cúiltibh,
 Gun a dhag a bhi cochda,
 Na ghlog le cion úillidh;
 S chuinnser le droch mheirg,
 Feann stoipt' na dhúbla,
 Le dall-phrábadh doilleir,
 Gun choinniull, gun chrúisgen:
 Do anail droch bholtrach,
 Mar osnach air fháilen;

'S a ghruaighion air roccadh,
 Mar arcuinn mairt arfai ;
 A chraiciunn chomh-lacunn,
 Ri pait na miolmhágain ;
 'S a chairen le ain-fheoil,
 Air feannadh le craimhinn.

Sibhs' ata pófda,
 'S a nionagan úiseoil,
 Go d' thuit dhuibh le h órdo,
 Bhi an taobh sin do 'n dúthaich,
 Gabhabh uam bairlinn,
 'S bithigh sibh cliuiteach ;
 Na creiddibh bhi fábhailt,
 Gun ar gaird a bhi dlú dhuibh :
 Tha na bodaich mi-ghenmni,
 Le meanmn' air am buaireadh,
 Cha 'n ath iad do shean-mhnaoi,
 Do lean'ban no ghruagaich ;
 Go 'n a ghaid iad an comus
 O deichnir air fhichid,
 'S beag iunadh an fgonnain,
 Bhi lomlan do spiolcadh.

An urram do Aonghas,
 Go deargadh le accuinn,
 Go 'n thiuntaidh e an toghar,
 Agus Ailen an t ath-toghar :
 Gur gleuſta na liathainich,
 Ciabh glas na racanaich,
 Go cur, is go cliathadh,
 Cha 'n iarradh iad eachrai oir'n.
 'S mar a cuirir deagh fhriana,
 Ris na fiagh-stéadan acaſan ;
 S feadar deagh-ghlaſan iarainn,
 A dheanamh is cearcaill dhoimh,
 A ſparrar go daingiunn
 Ma chaoild' gach céile,
 S ma iochdar gach caileig;
 Ma'n toirir orr' éiginn.

Nach neonach a ſpioradſa
 Thinn anns na bodachamh,
 Gun bhraon do ghne fhiona,
 Gun aon (tea) ach brochana ;
 Gun chupachan ríobhach,
 O fuarachadh dheochanna,

Ach a phoit thoirt o'n ghriosaich,
 Agus sineadh le lodar orr' :
 Na 'm biodh uisgeachan príosoil,
 Dol a fios anns na corpabh fin,
 'S beathanna brioghoil,
 Dh' fhagadh lionta, dearg, tortoil iad,
 Ba bhrais iad na coileach,
 No buicen dearg daraidh ;
 'S na ba chreatairion coill iad,
 Dheanadh cleamhnas ri daraig.

Nach spoth sibh na bodaich,
 Ma 'n truaill iad an talamh,
 Tha falunn, salbitir,
 Agus nitir nan tarramh ;
 Sparramh an glocaim,
 Sean chlochan na stalon,
 'S fotha, feammabh na pocain,
 Le 'n cochuilibh gearraibh ;
 Gu bheil iad chomh-bochoile,
 Lochdach le 'm ballamh,
 Go siolachadh (bhastards),
 Choimh-lionor ri gainibh :

Mhoire nach iadsan
 A cheangail nan caignibh,
 Mar thachras air fàidheach,
 Do mhaddrai air ghafradh.

'S ioma te dh' fhalchas
 A h aodann le tonnaig,
 Ma 's terrig a bhliaghna,
 O fhaoisgnidh ar sgonnain ;
 Na mnain na laomabh,
 Ag caoineadh ma 'm pollag',
 Chiunn am buinnig le faoineachd,
 Air son gaol na sean chroman.
 Gur a h oilteil an taom,
 Sean daoin' an déis cromaidh,
 Am bathais air maoladh,
 'S an aois air an lomadh ;
 Ain-mianna feoilchlaointe,
 'G an tarraing go connan :
 Le gearrsgin nach gear sibh
 Afd' an da bholla.

Ann a maidin ar n aimsreach,
 Go 'm banaibi ar solus,

'Nuair

'Nuair th' agamh chomh-anmoch,
 Lan da lampa do dh'ola ;
 Sean daorach ar n anbrais,
 Cha 'n fhaodar a mholadh ;
 Go 'n therig ar n aogafg,
 'S go 'n a chaochail ar folaidh :
 Nar tomamh le gaoifid,
 'S an aois air ar roladh ;
 Go 'n phreasaich ar n aodainn,
 'S go 'n dh'aognaich ar boladh ;
 Go 'n tharraing an taog,
 A shaoil air ar gnúisibh ;
 'S cha mhór nach do ghearradh
 Leis snaithen ar cúrsa.

*Oran árrait. Air fonn, Good night, and
 God be with you, &c.*

P. **M**ile marbhphasg air an tsaoghal,
 'S carach baoghalach a dháil ;
 Cuibhiull an fhortoin oir'n air caochladh,
 Cha do chleachd sinn moim roimh chách :

Tha

Tha sinn anois air ar sgaoileadh,
 Air feadh ghleann, is fhraoich-beann árd;
 Ach teanailidh sinn fós ar daoine,
 Nuair a dh' fhaodas sinn go blár.

Misneach mhaith a mhuinntir ghaolach,
 'S gabhaidh Dia dhinn daonnan cás:
 Cuiribh dóchus daingiunn, faoilteach,
 Anns an aon tí ni dhuinn stá:
 'S buanaichibh go rioghoil, adhrach,
 Traisceach, uirneach, caoincneach, blá;
 'S bíobh dilis d' chach a cheile,
 'S duinair fuas ar creuchda báis.

Ach 's feadar dhomhs' anois bhí falbh uaibh,
 A ghaidhealamh calma mo ghraidh:
 Ba mhor m' earbsas' as ar fonadh,
 Go do dh' fhonadh dhuinn 's an ár,
 'S iomad ancomhthrom a choinnich
 Sinn, 's an choinnimh bha gun ágh:
 Ach gabhaidh mis' anois mo chead dhiot,
 Uine bheag; ach thig me trá.

Leasaichidh me fós ar callsa,
 Churainnibh gun fheall, gun sga;

A dhilfi dlíodhach, rioghoil, tréuna,
 A dheanadh éuchd ri uchd na 'm blár :
 'S cinn is coluinn chuir o chéile,
 Sinn', 's sibh-fein a scaradh fás ;
 Ach togabh suas ar misneach gleuista,
 'S cuirim fein r'ar creuchdamh plásd'.

G. A mhoire finne a t' air ar céusadh,
 Air dhí céille, sinn gun cháil :
 T—— St—— Mac R—— S——,
 A bhi na eigin anns gach cás ;
 Gur h e sin a rinn ar léireadh,
 Gur a féadar dh' a go fág :
 Sinn na dhéigh gun airm, gun éididh.
 Falbh 'n ainm Dhé ; ach thig a ghráigh.

Ar mile beannachd na d' dhiaigh,
 'S Dia do d' ghlei'gh anns gach áit :
 Muir is tír a bhi choimh-ré dhuit :
 M' uirni ghear leat fein os áird ;
 'S go do fgar mio-fhorton déurach
 Sinn o cheile, 's ceim roi' 'n bhás :
 Ach foiri libh a mh—c R—— S——
 Shúgh mo chéille thig gun cháird.

Chaill sinn ar sduir, 's ar buill-bheirte;
 Dh' fhalbh uainn ar n achdaire-báis;
 Chaill sinn ar compas, 's ar cairtion,
 Ar reil-iuil 's ar beachd gach la:
 Tha ar cuirp gun chinn, gun chafan,
 Sinn mar charcaisibh gun stá;
 Ach gabh us' a ghraidh do t astar,
 Dean gleas taipi, 's thig gun dáil.

P. Beannachd go léir le Cl—n-D——l,
 Sibh a dh' fhoirín or'm na m' chás,
 Eidir oilenibh, is mhoir-thir,
 Lean sibh deonach, rium gach trá:
 S ioma beinn, is muir, is mointeach,
 A fhiubhail fin air chorfa báis;
 Ach theasraig Dia sinn air fuar-fhoirneart,
 Na 'n con frónghao'ach 'bha 'ir ar fáil.

Sibh a rinn fa laimh na Tríonaid,
 Míse a dhíon o mhíó-ruinn cháich:
 Mo dhearg naimhde, neartor, líonor,
 Thuir a lion feadh ghleann is árd:
 A mhead 's a thaisbin sibh d' ar dílseachd,
 S coir nach dío-chuimhnich go brách;

A bharr, gur sibh is luaith' fhín rium,
Tioc air tír 's an Talamh-árd.

G. Ochan, ochan, cruaiġh an dearmad,
Bhi 'g ar tearbadh uaibh gun bhás :
B'i 'n fhior éibhinneachd, 's am beirteas,
Bhi d' a t fhaicinn gach aon lá :
Bi'dh ar ruisġ lan tim a frasadh ;
Ar cri lagchúifeach gun cháil,
Go 'm pill us' a rís air nais oir'n.
Beannachd leat le neart ar gráidh.

P. O tiornaichibh a suas ar fúilin,
Chomuinn rúnaich 'fuair ar crádġh,
Bi'dh sibh fás; maoineach, muirneach,
'N ar gáird dúbailt' ma White-hall,
'Nuair a bhio's na Reabail lúbach,
Ri bog chrúban feadh na 'n carn,
Go 'm bi síbhs' an caithrim ciúrta,
Lafdoil, lu'-chleasach, lán áigh.

*Oran do an gairir, am Breacan uallach. Air
fonn, Hei an Clo dubh, ho an Clo dubh, hei
an Clo dubh, b' fhear an Breacan.*

B' Fhear lium breacan uallach,
Ma m' ghuailibh, 's a chuir fa m' achlais,
No go do gheibhinn cota,
Do 'n chlo is fearr thig a Sasgunn.

Mo laochan fein an t éididh,
A dh' fheamadh an crios d' a ghlasadh,
Cuaicheneachadh éilidh,
Déis éri go dol air astar.

Eilidh cruinn na'n cuaichen,
Gur buaghail an t earradh gaisgeich;
Shiubhlainn leat na fuarain,
Feadh fhuairbheann; 's ba ghasd air faich u,

Fíor chulaidh an tfoigh'd-fhir,
'S neamh-ghloiceil ri uchd na caismeachd;
'S ciatoch 's an adbhans u,
Fa shrantraich na 'm píob 's na 'm brattach.

Cha mhios anns an dol fios u,
 'Nuair scríobar a duille claisich ;
 Fíor earradh na ruaige,
 Go luas a chuir anns na casamh !

Ba mhaith go sealg an fhéigh u,
 'N am éri do 'n ghréin air creachunn ;
 'S dh' fhalbhainn leat go lodhar,
 Diadómhnaich a dol do 'n chlachan.

Laighinn leat go ciorboil,
 'S mar earbaig go 'm briosgainn grad leat,
 Na b' ullamh air m' armachd,
 Na dearganach 's mosgaid ghlagach.

'N am coilich a bhi dúrdan,
 Air stúcan am maidin dhealta,
 Ba ghaista t fheim 's a chúis sin,
 Seach mútan do thrustar cafoig.

Shiubhlainn leat a phosadh,
 'S far feornein cha fhroifinn dealta ;
 B' i sid an tsuanach bhoidheach,
 An óigbhean ba mhor a tlachd dh'i.

B' aigiontach

B' aigiontach 's an choill u,
 D' a m' choireadh le d' bhlás 's le t fhasga,
 O chathudh, is o chríon-chur,
 Go 'n diona tu me ri frafachd.

Air uachdar gur a sgiómhach
 A laigheadh a sgiath air a breacadh;
 'S claidheamh air chríos ciatoch,
 Air fhiaradh os ciunn do phleata.

'S deas a thigeadh cuilbheir,
 Go fuilibhiorra leat fa 'n asgcuill;
 'S a dh' ain-deoin uisg' is urchaid,
 Na tuilbheim go 'm biodh ar fhasga.

Ba mhaith anns an oich' u;
 Mo loinn u mar aodaich-leapa:
 B' fhearr lium na 'm brat lín u,
 Is príosoile mhín tha 'n Glas'cha.

'S bagonta grinn bóidheach,
 Air banais is air mód am breacan;
 Suas an éileadh-sguaibe,
 'S dealg-gualainn ag cuir air fásdaidh.

Ba mhaith an la 's an oich' u,
 Bha loinn ort am beinn.'s an cladach,
 Ba mhaith am feacd 's a fíoth u:
 Cha Rìgh a fear a chuir as duit.

Shaoil leis go do mhaolaich, fo
 Faobhar na 'n Gaidheal taippi;
 Ach 's ann a chuir e géir orr',
 Na 's béurra no deud na h ealltainn:

Dh' fhag e iad lán mío-ruin,
 Choi'-cíocrafach ri coin acrach;
 Cha chaifg deoch an íotadh,
 Go b' fhíon e, ach fíor fhuil Shagfunn.

Go spíon sibh an Crí afainn,
 'S ar brollaichion fíos a shracadh,
 Cha toir sibh afainn T——,
 Go brách gos an téid ar tacadh.

R' ar n anam' tha e fuaite,
 Teann, luaite cho'-cruaigh ri glasan;
 'S uainn cha' n fhaodar fhuasgladh,
 Go 'm buainir a fear ad afainn.

Cleas na mnai-fiula,
 Gheibh tuillinn ma 'm beir i a h afaid :
 An ionad a bhi 'n dium ris,
 Go 'n dúbuil d' a fear a lafan.

Go d' chuir sibh oir'ne buarach,
 Thiugh, luaite, go 'r falbh a bhacadh,
 Ritheidh sinn chomh-luaith',
 'S na 's buaine na feigh a ghlasraich.

Tha sinn 's an tsean nádor,
 A bhá sinn roimh am an acta ;
 Am pearfanna 's an intinn,
 'S 'n ar riogholachd cha teid lagadh.

'S i 'n fhuil bha 'n cuisl' ar sinf'ridh,
 'S an insgin a bha n'an n aigneadh,
 A dh' fhag dhuinne mar dhílib,
 Bhi rioghoil. O sin ar paidir !

Mallachd air gach feorsa,
 Nach deonaicheadh fós falbh leatfa,
 Cia dhiu bhiodh aca cómhach,
 No cómhruist, lom go 'n craicinn.

Mo chion an t óg fearraigha,
 Thar farraige chaidh uainn air astar :
 Dúthrachd blá do dhúcha,
 'S an uirni go lean do phearsa.

'S go d' fuair sibh lamh-an-uachdar,
 Aon uair oir'n le seorfa tappaig,
 An donus blár ri bheofan,
 Ni feoladair tuilleadh tappaidh.

Oran úr. Air fonn, Black Jock.

O T—— mhic Sh——,
 Mhic Sh——, mhic Th—— !
 Leat fhiubhlainn go h eadtrom,
 'N am ébhich 'bhi marfal,
 'S cha b' ann leis a phláigh ad,
 A thármaich o 'n mh—c.
 Bheireadh creiddibh is reuson
 Oir'n éri mar b' ábhaist,
 Leis an ailleagan cheatoch,
 'Shliochd éfeachdach Bháncho:

Mo ghragh a ghruaigh áluinn,
 A dhearfadh or'm stuirt.
 U 'g iomachd go fúrdoil,
 Air tús a bhataili,
 Cha fhroisinn aon drúchda,
 'S me dlúth air do shailibh :
 Me eidir an talamh
 'S an t aḡeir a feoladh,
 Air iteoig le h aidhir,
 Misg-chath, agus shólais ;
 'S caismeachd phiob'-móra,
 Bras-shroiceadh am puirt.

O 'n éibhinneachd ghlórmhor,
 An tFólais a b' airde !
 'G ar líonadh do spionnadh,
 Air flinneinibh Th —,
 Go 'n calcadh tu árdan
 Ann cáileachd ar cuirp :
 Do láthaireachd mhórchuifeach,
 Dh' fhógradh gach fáillinn,
 Go 'n tiuntadh tu feodar
 Gach feola go fáillinn,

'Nuair sheal'mait go sanntach,
 Air faurra do ruisg.
 Go ghnúis torrach do chruadal,
 Do dh' uaisle, 's do naire,
 Nach taifeicheadh fuathas,
 Roi' luaidh do námhad :
 'S mar deanadh fir fhagfann
 Do mhealladh, 's do thréigfin,
 Bhiodh an crún air a spalpadh,
 Le d' thapadh air S——,
 A dh' ain-deoin na béiste,
 Leis an d' érich na h uile.

Go 'm b' fhoirmeil lium torman
 Na 'n organabh aluinn !
 'S tein'-eibhinn a lafadh
 Go bras-gheal air fraidibh !
 'S na croisibh ri h árd-ghaoir,
 Mhóir Th—— ar Prionns' !
 Gach uineog le foineal
 A boifgeadh le dearfadh,
 Le solus na 'n coilibh,
 'S deas moigh'dionn d'an smúladh ;

'S gach ni mar a b' arrai
 'G cuir fáilt air le puimp !
 Na canoin ri búireich,
 'S iad ag stúradh an fháilidh,
 Ag cuir crith air gach dúthaich
 Le muiseag na 'n Gaidheal ;
 Agus sinne go lú'-cheafach,
 Múirneach lan árdain,
 Am marfail go múinte,
 Ard-shuntach m' a fhailibh ;
 'S gann bha chudum 's gach fear dhinn
 Tri chairsteil a phuint !

*Oran Bachoil. Air fonn, The bucket you
 want, &c.*

HO rou mo bhobug an dram,
 Ho rí mo bhobug an dram,
 Ho rou mo bhobug an dram,
 'S e chuireadh an foddan na m' cheann.

Ho rou ghaolach an liunn,
 Ho rí mo ghaolach an liunn,

Ho rou mo bhobug an liunn,
 'S e dhúisgidh dhúinn urram gach foinn.

Och óch ! mo shólas am puinns,
 Ho rou mo shólas am puinns,
 Ho rí mo shólas am puinns,
 'S tu chuireadh an togail fa m' chuim.

Fheara 'n ar fuighe ma 'n bhórd,
 Le'r glaineacha crioghoil 'n ar dórn,
 Na leanamait righin air ól,
 Ma mill finn ar bruighinn le ból.

Na toftachan figgeanta fial,
 'G an aiseag go rige mo bhial;
 Ba mhireagach stuiggidh, is triall,
 Am marfal le ciogguilt roi' m' chliamh.

'S tu chuireadh na curaid's 's an tfluagh,
 'N am cogaidh ri h aodainn na 'n ruag,
 Go 'n olaimit sgailc dhiot go luath,
 Ma sguidsemit slacain a truail'.

'S tu dh' fhagadh finn taippi 's an tóir,
 'N am tarraing na 'n glaf-lann ri froin,
 'Nuair thilgte na breacain do 'n tslógh,
 'S a truaill, bheirt amach claidheamh-mór.

Go tu mo leannan glan úr,
 Cha phóg me go dílinn u 'n cúil;
 Ach phógainn, is dheobhlainn u rúin,
 'Nuair thig u 's Jacobus na d' ghnúis:

An t ainm fin is fearr ata ann,
 Ainm Sheimis a chuir air do cheann;
 'S e thogadh a fogan fa m' chaint,
 'S a dh' fhagadh go blasda mo dhram.

Fadaimit teine beag fhíos,
 Na lafraiche ciuin a ní gríos,
 A gharas ar claguinn, 's ar crí,
 'S dh' fhógras ar n airsteal, 's ar fgíos.

Gur tu mo ghlaineag ghlan lom,
 Mo leannan is cannaiche fonn;
 Go d' rinne tu dh' fheammainn na 'n tonn,
 Gur mór tha do cheanal na d' chom.

O fair a ghaoil channaich do phóg,
 Leig clannadh d' a t anail fa m' shróin,
 Gur cubhrai lium fannal do bheoil,
 No tuis agus mire na h Eorp.

O aifig a ghlaine do phóg !
 Cuir speirid 'n ar teangamh go ceol ;
 An íocshlainte bheannaichte choir,
 A leasaicheas anam is feoil !

*Marbhrainn a rinneadh do pheata Colum, a
 mharbhadh le aubhag.*

'S Turfach mo sgeul ri luaigh,
 'S gun chách d' a d' chaoi,
 Ma bhás an fhir ba leanaboil tuar,
 'S ba mheanbh ri chlaoi.
 'S oil lium bás a Cholum chaoimh,
 Nach b' anagrach gnás,
 A thuitim le madadh go 'm béus,
 Dobhran na 'n cárn.

'S tu 's truaidh linn do bhás na 'n ean ;
Mo chrágh nach beo,
Fhir a b' iteagach, miottagach triall,
Go ba mheirbh do threoir :
B' fheimeil' do Naoi na cách,
'N am bhárcadh na 'n stuagh,
Ba tu 'n teachdair' gun feach'ran d' a,
'Nuair thraigh an Cuan :
A dh' idreachdainn do dh' fhalbh an tuil,
Litir gach fear ;
Dúbhull is Colum go'n chuir
Deagh Naoi thar lear ;
Ach chaidh Dubhull air feacharan-cuain,
'S cha do phill e riabh ;
Ach phill Colum le iteagaich luath,
'S a fhreagra na bhial.
Air thús, cha d' fhuair e ionad d' a bhonn
A seafadh e ann,
Gos do thiormaich Díle na 'n tonn,
Far mullach nam beann :
'S ann sin, a litirfin leagh an duine bha glic,
Go 'n thiormach a bhailc,

'S go faigheadh a mhuirichinn, cobhair na 'n
teirc,

Agus suaifgladh na 'n airc.

Le neart cha spúilte do niod,

Go do thigte d' a d' shlad;

Bhiodh do chaisteal fa bhearrabh na 'n creg,

Ann an daingnichibh rag:

Bha do mhodh-siolaich air leath o chách,

Cha togradh tu suas,

Ach a durraghail an taca ri d' ghrágh,

'G cuir cogair 'n a cluais.

Cha do chuir u duil ann airgid no spréigh,

Na féist am biodh fúgh,

Ach spioladh, is criomadh an t síl le d' bhéul

'S ag ól a bhúirnn:

Aodach, no anart, síoda, no fról,

Cha cheannachadh tu 'm bú;

Bhiodh t éididh do mhín-iteacha gorm,

Air nach drúidheadh an drúchd:

Cha do ghabh u riabh paidir no créud,

A ghuidh na 'n dúl;

Gaigheidh, cha 'n eil t anam am péin

O chaidh tu 'nunn.

Cha 'n e gun chiste no anart bhi comhdach do
chré,

Fa lic anns an úir,

Tha mise go cruaiġh e, niu 'g acain go léir,

Ach do thiutim le cú.

*Marbhrainn Máiri nian Ean Mhic-Eun, do 'n
gairte, an Aigionnach. Air fonn, Píob-
bairéachd.*

THA me craiteach tinn,
'S Máiri ghrinn bodag;

An t éag air a toirt dhinn,

Anois dint' fa chlodamh;

'S ioma fearrabhall chinn,

Cearclach, féitheach slim,

A thiolaigidh na d' chill,

'S cul do chinn air fodar.

'S ann agad fein bha ghibht,

Eidir dha bhith do chos' ;

Gur lionar fleafgach glic,

Ba rionnchrúaiġh, bliochdach dos,

U

Chuireadh

Chuireadh air bhallaichrith tric,
 Le cachbhalg cruinn fa bhrot,
 'S t anail ri each choi'-brisg,
 An gallachrann gnìomh na throt.

'S ann agad fein tha pheisg,
 Chinn mor le sgreib na 'n clap;
 Le ciogladh bhod ri d' sgeig;
 'S le fíor bhleth ghreadan shlat:
 Na d' cheal gur minig theac,
 Crann-mór le stagh, 's le bheirt:
 Tri cheud uair go 'n sgregg,
 Go 'n d' fhail do gheid 's go 'n mhalc.

'S ann agad fein tha 'n eig,
 Gann oirleach bheag o d' noig;
 Le ball chomhrag ri creig,
 Chuireadh long bheag air flod:
 Da fhichid bliagh'n' man heist,
 Go 'n bhreo do chroit, 's go 'n ghrod;
 Gur iomad fear a cheig,
 'S a bhrod le cead do roig.

An tógurrach gheal-dhonn,
 Nach ro' crom, no paiteach,
 An tric do mhoglaich sgonn,
 'S paire lom do chlachabh :
 'Nuair a dhuisgt' t fhonn,
 Go b' ann air sgáth na 'n tom,
 Go 'm biodh ma thárr do bhronn,
 Galon ronn do shraddadh.

Go scriobhar t airm go glic,
 A fios air do lic gun stad,
 Da bhrill na 'n crois air pit,
 'S magarla sic na 'n glaic,
 Air (feild) do phlaide bhric,
 Chinn tiugh le sfiorc-luagh-chas :
 B' e 'n dol gun rath, gun flioc,
 Bhi cur deagh fhil na d' chlais.

'S iomad oig-fhear bá,
 Ann an aird a shogain,
 A sháth a shleagh na d' gháig,
 S a ghrad fhág na d' lod' e,
 Leis am b' fhearr am bás,
 Na dol a rís na d' dháil,

Eagal go 'n grad bháit' e,
Am meafg pláigh do rocan.

Suilin an aite na 'm bod,
Umad a filidh ma feach ;
Bafan an ionad na 'n cloch,
Anois d' a d' phostadh : mo chreach ;
An uaigh an ionad do nochd,
Bhi 'nois d'a cladhach, 's d'a treach ;
A spaid an ionad na 'n ftoib,
B' ábhaist na d' fhlochd dol asteach.

'S ioma lafág chruaigh,
Bhiodh ma m' luaighs' an Uibhist ;
Eidir Seile bhruach,
Bun-na-Stuagh, 's Lochuthuirn,
'S brath bhi ac' Dialuain,
Bhi d' a d' chuir 's an uaigh :
Banaltrom bhod cruaigh ;
Fior chliath-luaigh na 'n triuthas.

Taing do Chlann-ai-Leoin,
Rinn cofg mór ri t fhalair,

Chuir tharad da chloich mhóir,
 Agus fód do 'n talamh :
 Na h eolaich rinn a chóir,
 Am pór ba toil leat beo,
 A chuir mar chumhdach córr,
 Ar muin céis choir na 'n tairr-iall.

'S mis' th' air mo bhioladh a nochd,
 'S mo chrí ri ean-bhualadh lag ;
 Ri gul, 's ri cionar go bochd,
 Fa sproc, le inni gun stad,
 Ma 'n tuggarraich dhoinn dhol 's an tfochd ;
 'S fuar phloc ag cúmhach a taisg.
 Do 'n chinneadh shár-bhuailteach le hog,
 Sgleogadh pit bhog le fod mhag.

B' fhearr go bithinns' am chrúban,
 'S me air cúl do chiste ;
 Leiginn fann-ghlaoidh thúrfaich,
 'S bhiodh mo shuilin silteach :
 'N am bhi dol do 'n uir ort,
 Sheanachaifinn mo rúnfa,
 Amach a Teughlach Mhuideort.
 Cúlaidh rúsgadh phioftol.

Cnottag do dheiridh do stoc,
 D' a cragadh le fairche cruaign, rag ;
 Le loim d' sheileir bhiodh scop
 Coipte, go t imlic le glag :
 Chluinnte fead-ghaile le glog ;
 Rumaladh brilleocach na d' lag :
 B' e t orgain ceolor an gog,
 'Ni mealgradh sprilleocach do chnag.

Moladh air deagh bhod.

THA ball-ratha finte riut
 A choisinn míle buaigh,
 Sar-bhod iallach, accuinneach,
 Rinn-gheur, sgaiteach, cruaign,
 Uilleach, feitheach, feadanach,
 Laidir, feasbhach, buan,
 Beodha, treorach, togarrach ;
 Nach diultadh bog no cruaign.

Oran do 'n gairir, Tinneas na h urchaid. Air fonn, Tha me-shin suarach ma ghruaman an tsean duin', &c.

GO bheil Tinneas na h urchaid,
 Ar feadh Ardna——n,
 Ri fìor ghabhail phurgaid,
 Chuir tururaich na 'n cean orr'.

Na fir lan do 'n ghalar,
 Go rig' a fìnior-cailleach ;
 A fearrabhuill air faileadh ;
 Grad chaillidh iad feamm ris

Na mnain air fgiolagh ;
 'S an airnion air fileadh ;
 An clap air am milleadh ;
 'S am brilleinibh feannta :

An Cogois d' an criomadh ;
 'S am mionach d' a fginneadh ;
 A fuilin d' an dinneadh ;
 'S am binid air teanntadh :

An criodha d' a bhioradh ;
 'S an tilgidh d' a fhireadh,
 'S a laigse d' a philleadh,
 Go minig d' an an-toill.

Teudan is gusgcuill,
 D' a tharraíng o 'm buffamh ;
 'S am meillion ro ruiteach ;
 'S am pluicion lán fleamhnain :

An craicionn d' a fgreaggadh ;
 'S an éarrach air peasgadh ;
 Múir ghágach lán teafa,
 Mar ghreaddagh na feanntaig.

Thig oirbh eas-shlaintibh coibheach,
 Bolgach, pláigh, agus cloimhin ;
 'G ar fgrios, is 'g ar clomhadh,
 Mar eich bhrothach bhio's feanta.

*Oran air sean aois. Air fonn, The pearl of
the Irish nation.*

CHA tog mise fonn,
Cha 'n éirich e lium,
Tha m' aigneadh ro throm fa éislin;
An criodh a ta m' chom
Mar chloich bhiodh na deann,
Air tuitim an gleann nach éirich;
Tha gaisgeach nach tiom
Oir'n ag cogadh, 's a strí,
Nach urrainn a chui bhi ré rinn,
O 's treas e no finn,
Theid lefin ar claoi,
'S cha teasraig aon ni fa 'n ghréin finn.

Cha chúis, úr 's i dearbh
Bhi 'g iunndrainn na dh'fhalbh,
Ar cruitheachd, ar dealbh, 's ar n éagafg,
Ar cumachd, 's ar dreach,
Ar spionnadh, 's ar neart,
Ar cur an am gleac no fréupa;
Mar a sgaoileas an ceo
Thar aodann an fhéoir;

Mar a chaochlas na neoil 's na spéiribh,
 'S ann th' an ois a teachd óir'n,
 Cumhach, caointeach lan bróin,
 'S neamh-shaoireach r' a leon an te sin.

Aois odhar gun bhrìgh,
 'Tha 'g ar toghar go cill
 Dh' fhagas bodhaig a chinn ro éididh :
 Aois bhodhar nach cluinn,
 Gun toghaidh gun fuim,
 Gun char foghainneach strì, no stréupa ;
 Aois aiceideach thinn,
 Gun tagfa, gun chlí
 Gun ghaisgeadh, gun spíd, gun spéaraid ;
 Lan airsteil is cráigh,
 Gun aidbheil bhi slán ;
 Gun aon neach 'g ann bheil éas do d' éiginn.

Aois chafadach gharbh,
 Cheann-trom, chodaltach, bhalmh,
 Ann an ion 's a bhi marbh gun éirist u ;
 Cha ghluais u ach mall,
 Agus cuail ann do laimh,
 Dol mancuairt air gach ault is featha :

'S tu nach guidhir go brách,
 Cha chuidh dhuit e,
 Geall rithe, no snamh, no léime;
 'S ann tha fiabhras is crágh,
 Ag t iarraidh go bás,
 Ni 's lionoir no pláigh na h Eipheid.

Aois chíanoil ro-bhoc,
 Ri caoi na rug ort,
 Dimbrígheil, gun toirtt, gun spéis u:
 Do luchd commuinn is gaoil,
 Fa chomruig an aoig,
 'S gun air comus a h aon diu éiri:
 Dh' fhalbh t airneis, 's do chuid,
 Dh' fhalbh flainte do chuirp,
 Thig ort fállinne tuigs' is réasoin;
 Thig dio-cuimhne, thig báí,
 Thig diobhonas d' a,
 Thig mío-loinn do chairde féin ort.

Aois ghreannach, bhoc thruadh,
 'S miosa fealladh is tuar,
 Mhaol-sgallach, gun ghruag, gun déadach:
 Roc-aodannach cruaiigh,

Preafach, craicneach, lom, fuar,
 Crubach, crottach, gun ghluafad céime ;
 Us' a loghair na spioc,
 Bheir na subhailce dhinn,
 Co 's an domhan le 'm binn do fhéifidh ?
 Aois ghliogach gun cháil,
 'S tu 's miofa no 'm bás ;
 'S tu 's tric a rinn tráill do 'n tréan-fhear.

Aois sheachdi lan brón,
 Gun riobhadh, gun spórs,
 Gun toilintinn ri ceol d' a éifdeachd :
 Roib-fhiafagach glas,
 Air dhroch sheafamh-cas,
 Leifg, feottoil, neambghrad go éiri :
 Cha 'n fhuilig u fuachd,
 'S olc an urr' u 'n cas cruaiigh,
 'S e do bhuinnig an tuath' 's an déirce :
 Cha 'n eil neach ort an tóir,
 Nach e aidbheil am béoil,
 Gur fada leo beo gun fheim u.

Aois uaine 's olc dreach,
 Or'm is fuarrach do theachd,

Cha 'n eil tuaireisgeul ceart fa'n gbrein ort ;
 U gun mhire, gun mhúirn ;
 U gun spiorad, gun fúrd ;
 For an cruinnich a chúirt cha téid u ;
 Aois chairti 's olc greann ;
 Aois aicceideach mhall ;
 Aois phrabb shuileach dhall gun learfainn,
 Casf feargach gun súgh ;
 Lan farmaid is tnú,
 Ri fear meanmnach bhio 's luthor, gleusta.

Faire, fair' a dhuin' óig,
 Cia do bharondos mór ?
 'N i do bharail bhi beo 's nach éag u ?
 Go d' tha 'n saoghal 's an fheoil,
 Comhaontach na 's leoir,
 Air do chlaonadh o choir, go h éugcoir ;
 Comh-fhad 's a tha 'n dáil,
 Thig ort teachdair' a bháis,
 Na creid facall gur fáistín bhréig e ;
 Bi'dh do ghaird ort gle chruaigh ;
 Tha do námhaid mancuairt ;
 Cha tigh crábhaidh an uaigh an téid u ;

Ach ároch gun tuar,
 Chnoigheach, dhaolagach, fhuar,
 Ann an cáirich iad suas leat féin u;
 Chomh-mor 's tha do bheachd,
 Do d' stóir cha teid leat,
 Ach bordain bheag shnait' is léine;
 'S e círam is mó,
 Bhi dol dh' iunfáidh a mhóid,
 Go toirt cuntus an cóir, 's an eugcóir,
 For nach seasamh do ní,
 Dhuit aon dad do t fhíoch:
 'S e 's cuis eagail bhi 'm príoson eigin.

The Marquis of Montrose's lines upon the
 death of King Charles I.

*Great! good! and just! could I but rate
 My griefs, and thy too rigid fate,
 I'd weep the world to such a strain,
 As it should once deluge again. [plies,
 But since thy loud-tongu'd blood demands sup-
 More from Briareus' hands, than Argus' eyes,
 I'll sing thy obsequies with trumpet-sounds,
 And write thy epitaph with blood and wounds.*

Translated

Translated extempore into Galic. By —.

A Thi mhóir, mhaith, cheart!
 Nach b' urra mise luach,
 Do bhróna féin,
 'S mo dhana géur an-truaghs',
 An soaghal ghuilinn
 Le caoi, 's le tuiribh cruaiigh,
 'S a dh' ath-tharraiginn tuil
 Thar mullach bheann, is chruach:
 Ach o 's mo tha teang'
 Ard-fhaclach t fhal' ag sgairt,
 Air laimhin Bhriarius,
 No fuilin Arguis thais,
 Caismeachd t fhalaire feinnim
 Le fuaimnich stoc,
 Scriobham do mharbhrainn
 Le fuil chreuchd-dhearg na 'n lot.

Lines wrote by the Marquis of Montrose when
 under sentence of death.

LET them bestow on ev'ry airth a limb,
 Then open all my veins, that I may swim
 To

*To thee, my Maker, in that crimson lake ;
 Then place my parboil'd head upon a stake ;
 Scatter my ashes, straw them in the air :
 Lord, since thou know'st where all those a-
 toms are,
 I'm hopeful thou'lt recover all my dust,
 And confident thou'lt raise me with the just.*

Translated extempore into Galic. By ———.

AIR gach beneig
 Cuireadh iad dhiom cnaimh,
 Mo chuiflibh sgaoileadh,
 Iad 's go faodainn fnamh
 Do d' ionfaighs', chruth-ai-fhir mhóir;
 'S an lochan ró-dhearg lans',
 'S mo chean leath-bhruicht
 Air barr ard-stuib biodh fáir' ;
 Sgappádh iad mo luath',
 'S an aer fhuar na stur :
 Dhe o tha fios agad
 For bheil gach dadmonn dhiu,

Tha me 'n lan-dóchus
 Go tìomasaich u fós m' úir,
 'S a meafg do fhluagh
 Go 'n tog u suas me d' chúirt.

*A passage of Montrose's speech to the parliament, translated extempore into Galic.
 By —.*

S Ma fagadh Dia mo chorp,
 'N ain-mheadachd chórr,
 S go 'n gearrt' am mhíle million
 Píosa m' fheoil,

Ais-leath mo rioghachd,
 Bhi d'a dion 's a chóir ;
 Go 'm b' e mo mhiann,
 Mo roinn am mhiribh beo,
 Air barr gach stiobla,
 'S chroise cian na h Eorp.

Dh' ain-deoin mío-ruin,
 S fuil-íotach dian luchd gó,
 Theid m' anam príseil
 Suas gun phian go gloir.

Y

Oran

*Oran air aisling a bhruadair duin'-uasul ar-
raid, go roibh tuil ri tighin thairis air sior-
ramachd Earraghaidheal, air son iad a dh'
éiridh, &c. Agus 's e 's ainm do 'n oran,
an Airce. Air fonn, Tuitir Ile b' ainm do 'n
fhear, &c.*

Dlaidh dhombh tuitim ann mo chadul,
Chonncas aislig chuir or'm cúram,
Guth 'g an mhosgladh suas go sgairsteil,
Dol air theachdaireachd 'nuair dhúifginn.

'S go d' chaigh me 'm shuain go h órdoil,
Mar ba chóir do 'n h uile criostai,
Chonncas bruadar do dh' ion bócan,
Chuir air bhall-chrith m' fheoil, is m' fhiocla.

Gur he e Brigadeer Caimbeul,
A mharbhadh an abhar R—— S——,
Shummoin mise a raír am chadul,
Do air theachdaireachd 'nuair dh' eirinn.

Dh' earb e rium esin a righin,
Alastair criodha lean deonach,
Ris an standard sin Ph—— T——,
Dh' fhuilgeadh bas ais-leath na córach.

Fear Airdsliginis an t ármunn,
 Tha me 'g rádh, 's cha neach eile,
 'S go d' shiubhail u an Eorp, 's an Aisi,
 Fhir th' am chláistinn chaoi na ceil e.

Dh' earail an guth labhairt ri'sin,
 A chlisgeadh fios chuir air saoramh,
 Dheanadh gun f'haillinn deagh árdroch,
 Roi' 'n tuil ghábhai bha go taosgadh.

'S amhuil so, a labhair mise,
 Gun gne chuir ris, no thoirt uai ;
 Dh' earail me air go geur, fgairsteil,
 Dol ma 'n teachdaireachd ri luaitheir.

Agus, 's amhuil so, dubhuirt an guth.

A Naoi Chaimbeulaich an áigh,
 Dean Airce dhuit-fein a bhio's pailt ;
 Sábhail do theughlach go luath,
 Tha an tuil-ruagh a teachd air nais.

Cha ruig i leas a bhi ro mhór ;
 'S na biodh i idir beag ;
 Ceathair cheud lamhchoille 's a dhá,
 'S biodh i chomláidir ri creig.

Saor o theughlach Lochnaneala,
 'S cáil eile do dh' fhearabh coire,
 Na leig duin' a 's teach 's an loings',
 A ghabh unfa dh' ionntos R—— D—fa.

Póir do gach féorfa 's fearr,
 As gach mear a chinn o d' stoc,
 Thoir cuideriut anns an Airce,
 Tha muir báite ri teachd ort.

Na gaidheil le 'm b' ainnimh bhi rioghoil,
 Cha 'n eil mio-thlachd againn riu ;
 Ach sibhs' d' am b' abhaist bhi dílis,
 Thoill sibh cíos thoirt dhibh, 's ar bruthadh.

Tog do d' mhousgaid, 's cuir ort furd,
 Air Airce' ur a dheanamh suas,
 Thig an tuilbheumfa chomhcas,
 'S a thig fras a faoilleach fuar.

Tha diudhultas le guth árd,
 Mar bha fuil Abel 's an spéir,
 Ag uirni, 's ag iolach go h árd,
 Gort is pláigh theachd air gach cré :

Air gach cre a dhearg a lamh,
 Anns na rinneadh oir'ne bhruid;
 Do chreachadh, do losgadh, 's do dh' fhaing-
 neadh,
 'S cha chall linn marbhadh, ach murt.

Thig fo chomhcas ri beimsfleamha,
 Scrothaidh e leis gach ni thachras;
 Gach neach tha go s'mior na réabal,
 Lomaidh e géur o na clachamh.

Bárcaidh an tuil 'nuair nach faoil u,
 'S maith a dh' fhaoite gur h ann a niu;
 Tarr leat do dhilse, 's gach caraid,
 'S Barrnacara fag amuidh.

Na tugadh dio-chuimhn' no moufgaid
 Ort, Loudon fhagail an dearmad,
 'S fear eil' a ni 'mach am poire,
 Go ba throiteir gheibh e tearmad.

Thoir dhachaidh Dubhul, is Eain,
 'S gach fear tha dliaghach dhiut teafraig;
 'S do gach teughlach eile cáraid,
 Go modh-síolaich fhagail beittir.

Na toir neach air bord do d' lestir,
 Ach póir do fhleasgaichibh calma;
 Na leig gne eanlai a 's teach ort,
 Ach go teachdaireachd do Chaluman.

Ceangail cu, cat, is clach-mhuillinn,
 Ma mhuineal burroil Mhic-Nibhein,
 'S tilg a fios e le neart cudum,
 An craos slugganach na dilionn;

Air neo, ma 's e do thoil fein e,
 Cum agad e go feim fiaich;
 'S biodh e cuideiris a Chaluman,
 Go 'n cuirt air falbh iad nan diais.

Cum ri Sir Donnchadh an caibin;
 'S buin go coir ri Inveraw;
 'S o bhio 's tu pailt do dhimh fhrancaich,
 Cum gun taing riu casg am paghaidh.

Ma tharras tu fear Choirechunna,
 Na fág fa chuntart na 'n tonn e;
 Thoir air bord a 's teach an duin' ad,
 'S buin ris urramach neamhlompais.

Ma dh' fhairies tu Caipin Donnchadh,
 Am measg an tromlaich d'a d' righin ;
 D'a t atach ag iarraidh buird ort,
 Ciuill le fúrd a 's teach na d' chri e.

Gach aon duin' eile do 'n teughlach,
 Na bi meobhla riu na d' chriodha ;
 Thoir dhoibh teine, leab', is ardoch,
 Deoch, is failte, is moran biaigh.

Tha foigh'deir agus an criostai,
 Ann aon phearfainn ghrinn 's an Chaipin ;
 'S do phoncamh rioghoil cho'-luchdor,
 Chaoi go 'n tuit e air a thappadh.

Tha e cho'-modhar ri moigh'din,
 Siofolta, coinneil, gun ghaiseadh ;
 Gun chais', gun raise, gun stroilich,
 Lan do sgoinn ri uchd a ghaisgidh :

Tha e díreach, ríoghoil, rúnach,
 Tha e fiughuntach gun stró ann ;
 Tha e cuimiseach, glic na ghiulan,
 Flathoil, cúirteil, gun ghne mhórchuis :

Tha

Tha e meinich, iochdor, báigheil,
Trócaireach, cáirdeach, lan athtruais;
Guineach ri naimhde 's na bláramh,
Gos an tárradh e fa smachd iad;

A sin, thaisbeineadh e thrócair,
Do bhochabh fógarrach gach áite,
'S cha chuireadh e 'n gníomh an t órdo,
Bha fa 'n fh—d—r na phatent:

Beannachd nochd', is bhochd' sin Mhúideort;
Beannachd gach dúcha na d' chuiddeachd,
A bhrìgh nach do chuir u le dólas,
Sean, no óg dhiu chum na h uiddil:

Uime sin, Alastair ghaolaich,
Gabh an caomhanachs' na t árdroich,
'S gach aon duin' eile d'a dhaoine,
Feach dhoibh aoighealachd is cáirdeas.

An t eitionn glan, fírinneach, bríoghail,
Gun mholl, gun ghiomh, gun rusg cathadh;
Claidhin chomhcruaigh', fgaiteach, rioghail,
'S a thairnidh go gníomh le T——.

Cha 'n fheim iad leighis, no urechaisg,
 No 'n cuir am purgudair fáile:
 Cho'-faor o chaire ná 'n troit-fhear',
 'S go d' bheirt' iad a ráir le 'm mathair'.

Tighearna-nan-Ard ma thachras,
 E riut, 's e 'g asnachadh dídinn,
 Tha e do 'n tfeorfa gun truaillidh,
 Nach roi' fuar do'n teughlach ríoghoil.

Thoir dhafan ionad chomhtaitneach,
 'S a bhio's agad annis an Airce;
 Biadh, is aodach, 's moran dighe;
 Giullaichd go h inich do chairde.

Sgibinis go d' ro' 'g a d' fhoinneachd,
 Ri griosadh coinneis, 's e 'g gal riut;
 'Tearmad no iochd cha do thoill e,
 Na bi foill dh'a, thoir dh'a salunn.

Ceangail bolla lín ma mheadhain,
 Bheir pian dh'a 's dliaghach d'a chaire;
 'S 'nuair bhio's e do phlubraich currai,
 Slaod leat go h ullamh a 's tigh e.

Cum amach fear Chnocbui,
 'S guidhim ort na leig a bhathagh;
 Ceangail go daingunn ris (*buoy*),
 Bheir fnamh dh'a 'n uighim a chraigheoidh:

'S 'nuair nidhir as an-blas D——ch,
 'S an fhairrg' air a leon, 's air a mhiottadh,
 Spíon a 's teach e, 's thoir dh'a (*cordial*),
 A bheir beo e deis a shliobraich.

Bi'dh tigh Chaladair an dóchus,
 Go leig u air bórd go leir iad;
 O tha 'n cogois teann d'an scróbadh,
 Nach e Deórs' an R——ach Seumas:

Ach coinfeonaichim u le h'órdo,
 An R—— mhoir d' an coir dhuit géillidh;
 'Tilg amach iad uil' air fleódradh,
 'S aircion mór fa chórr a sgéith':

Biodh fin mar phurgudair aca,
 'G an glanadh, 's 'g an carstadh o 'n ótrach;
 Sin, 'nuair scúrar iad o 'm peacadh,
 Thoir go caomh a 's teach air bórd iad.

S—th—ll,

S—th—ll, fear-ain-neart nam bantroch,
 Na 'n díleachdan' fann, 's na'n deorai:
 Iobair suas air altair Neptun,
 Air son a chreachan, 's dhoibheirt.

An Donullach Ileach an rascal,
 An glagaire fada bóftail:
 Thoir urchair dh'a chum an aigen,
 Go leaba-chadul na 'n fórnán.

Mac-Dheors'-oig go d' thuit e 'm peaca,
 Le impi prafgain, 's le górraich:
 Leig plummadh dh'a chum an áigen,
 'S thoir go grad a 's teach le d' róp e.

Spárr Aisginnis ann an tuba,
 'S fag e fa luidridh an anfaidh;
 Biodh e 'meafg na 'n tonn air uiddil,
 Gos an caill e chuid do 'n aintheas.

Glac air laimh Ean-bân na Coinnil;
 Mo dhílfein coiniullach, grádhach:
 Thoir dh'a biadh, is deoch, is coinniull,
 Boll, agus glainne 's a cháibin.

Richardson, grad thilg thar stoc e,
 'S tric a thog dhuinn tosta Th——;
 Ach o 'n shleamhnaich e 'n a chreidimh,
 Afcaoin-eaglais air a mheirleach.

Ma thig a bhan-bhárd na d' líonamh;
 Ostag mhíó-narach an Obain,
 Ceangail achdair r'i do bhrandi,
 Go bi toirt dram do 'n a rónamh:

Ach ma chinnis i na Jonah,
 'S á sluggadh beo le muic-mhara:
 Go meal i a cairstealan fheólain;
 Ach a fgeith air córsa Chana.

Cuir adhaftar ri fear Chruachain;
 'S le luinnid cuir buarach ma chasamh;
 Leig futh' a fios go dha chluais e,
 Go glanadh an truaghain pheacaich.

Go toil lium Cailein ghlinn-iudhair,
 B' fhearr lium go 'm b' iudhar 's nach b'
 fhearna;

O thréig e nador a mhuinntrioch,
 'S gann a dh' fhaodar cuim thoirt dháfan:

Cuir

Cuir boifeid do dh' ionntos R—— D——fa,
 Do fmior an oir' ma theifmeadhain;
 'S íobair e Neptune; (go fearbh lium),
 Mar grad ainmich e 'n R—— dliaghach;

Ach ma dh' aidicheas e pheacadh,
 (Bhi cur-as d'a R—— 's d'a dhúthaich),
 Cuir ball chuig' amach mar theachdair';
 Spíon a 's teach air barr an tsúigh e.

Inbhereasragain, an fleasgach,
 Bha e leifg air dad do thrioblaid;
 Thoir dhafan tummadh le beaddradh;
 'S a chaoi na toir cead a riobadh.

Eidirghlinn na cum ris párlai;
 Biodh fnamh aige no na biodh:
 Up amach go grad le d' laimh e,
 Thoir dh'a anrath, 's bathadh righin.

Ach ma leaghas tu aithri neámhchealgach,
 Gun dearmaid 'n a ghnúis a foilseadh,
 Thoir dh'a teasfraigin, is tearmad,
 Go nach e go dearbh a thoill e.

Mac phrobhaist Donnchadh an daormunn,
 Tilg amach an craos na mar' e;
 Na toir dh'a comhthrom, no baoghal,
 A theifigeas do 'n daoidh-fhear anam.

Breib amach an truilleach Melbhin,
 Mar go pachta cú go fittig;
 Na leig róp, no ball, 'n a charamh,
 Air 'm bi dula, fgar, no fgittig.

Lachann-dubh ad Bhail-ea-ghroggain,
 'N do chinn lan croggain do phoinnseon,
 Gun pharlai iummain go stoc e,
 'S tilg 's an bharr-roc e le tuinnseadh:

O chaill e cáirdeas gach tíre,
 'S gach criostai ríoghoil air thalamh,
 Na toir fairrge ghlas is tír dheth:
 Dean íobra do Ri na mara:

Go ma luai'te ruigeas e 'n grinnioll,
 Ceangail cloch-mhuillinn m' a fgórnán,
 Cut, cat, nathair, agus sionnach,
 Go communn chummail go póit ris:

Clann-

Clann-chamshrón', agus Clainn-Fhionainn,
 Olaidh go h ionbhainn a mharbh-deoch,
 Bhrath e na cinn-fheunna thlachdor,
 Nach ba tais ri uchd na 'n garbh-chath :

'S cinnteach bi'gh a bhrathair Judas,
 Go h úifeil ann uchd Abr'am,
 Ma 'ta dóchus ag an fgiurfair,
 Anns a chúirt ad a bhi fábhailt'.

Tighearna na h O—tt—ch b' olc e;
 Cha roibh ann ach poca puinnseoin;
 Thoir purgaid shaibhir dh' a 'n tfláile,
 Is sgob gun dáil a 's teach na d' luing e.

Donnchadh-bui Mac-an-Aba,
 Bha e lag-chuiseach 'n a cháirdeas,
 'S mar a bhitheagh dhuinnne beagan,
 Cha ba leifg linn u 'g a bháthagh :

Ach do thoradh an tseora d' am bheil e,
 'S go 'n ionnsaicht' oilen na b' fhearr dh'a,
 Thoir do 'n uifge shailt' a leoir dh'a,
 'S tarraing beo 's teach do 'n Airc' e.

Achachrossain

Achachroffain chiunn a chroftachd,
 Ceangail air bh—d ris an luing e,
 'S 'nuair bhio's e réicil, 's ag osnaich,
 Slaod a 's teach am poca puinnseoin :

Ach mar fguir e sin d'a chroftachd,
 'S mar a h ól e tosta Thearlaich;
 Sparr go daingiunn ann am poc e,
 'S tilg amach thar stoc am meirleach,

Caipin Dhonnchadh Mac-a-Phiocair,
 Na fag am meafg na 'm barr-roc e;
 Tumm go ciuin go ait'a chrofs' e,
 'S thoir a chlisgeadh 's teach air sgroig e.

Achamhuillinn tilg 's an fheammainn,
 Go deanamh do Neptun kealpa;
 'S mar fluig e na gheibh an t fáile,
 Sior chum ris an dáifhear (*kelty*).

Mar sin, agus Noble gocach,
 Am poca-croite bhio's ag Júdas;
 Go toil le d' chairdibh a phláigh ad,
 Leig fa sháil' e, le far-sgiúrsadh.

Ma chi u 'n rioghalach diamhair,
 'S e fuireach go cian an uachdar,
 M' a 's sgairteas e Dia 's R—— S——,
 Spíon le teimeadh a 's teach air ghruaig e.

Leigim fa bhienne do mhór thrócair,
 Gach cré tha béo ann do dhúthaich ;
 Ach cuimhnich fag 's an chomunn rónach,
 Gach reubal Deórfach nach tiupntaidh.

Gabhfa ma thimchiull do ghnobhaich,
 Gun mhaill, gun choi'-earbs', gun fháillin ;
 'S mar a dh' fháin am Br—d—r,
 Air ciunn na dile dean Airce.

Gheibh u cúirt is moran cliudha,
 'S bi'dh tu buidheach air a dheireadh ;
 Faidh, iarrann, tearr, 's baill o ghallamb,
 'S dean Airce' do dharach Loch-seile.

Moladh a Chaimbeulaich dhuibh.

GO beag orts' an Caimbeulach dubh,
 Gar toil liums' an Caimbeulach dubh;
 Biodh e dubh, no geal, no grísfhionn,
 Grágh mo chrioghas' an Caimbeulach dubh.

Go h inisgeach air an tseórs' u,
 Na 'm b' aithne dhomsa do phórfa,
 Chuirinn moran fios do 'n dóibheirt,
 'N-an dubh dhlóintibh fótuíach, tiugh.

Suile coirpt' bh' ann an droch cruth,
 Am fuair oilbheim do 'n fhear gheal-dhubh,
 Do 'n dream oirdheirc 's foirmeile fuil:
 'S duilich tolg a chuir 'n a chruaigh stuth.

'S tric le madai bhi ri dealunn,
 Ann oiche rot' ris an ghealaich;
 B' ionann sin, 's eifeachd t ealain,
 Air cliu geal a Chaimbeulaich dhuibh.

'S cia mar fuair u dh' aodann no ghnu's,
 Caineadh uafail gun mhodh, gun tìus?

Fhior

Fhior dhearc-luachrach chinnich a lus :

Ma t aoir bhacaich tacam u bhruic.

Sgiurfaidh me go 'm bi u marbh u ;

Cha bhi ach mo theang' do dh'arm riut ;

A rag-meirlich, bhradaich a gharbhlaic,

'S iom gharbh-mhart dh' fheann u le

chuirc.

Do 'n tsiol chruithneachd chuireadh go tiugh ;

Cha b' e 'n fhídeag, no 'n coirce dubh,

Ach por príseil, 's ro sgaoilteach cur,

Feadh gach ríoghachd air tir, 's air muir ;

Lomalan brighe o bharr g' a bhun ;

Feach a rís e ma 'n dit u luibh.

Gur iongadach lium a dhuinne,

Mar roibh meirin ort air tuineadh,

Ciod man do bhuin u do 'n urr' ad ;

Curaidh ullamh, 's cuiraidfeach fuil !

Dream na 'n geurlan go reubadh cuirp,

Cruaigh 'g a feachainn air beulamh trup ;

'S maith, 's is gleust' iad go bualadh phluc,

'N am retréata dh' éibheach le stuirt.

Cha bhreac brean-loin idir Cailen,
 Ach do dh' fhion-fhuil aird Mhic-Cailen :
 Teughlach úiscil Iarla-Bhealaich ;
 'S buaghach caithrim ri uchd an truid !

'S cinteach thiotadh gheibh u do mhurt,
 Ma t aoir chiottaich, mhiosguinich churt :
 Go do dh' idridh go roibh ort stuirt,
 Bi'dh a bhiodag riddleadh do chuirp.

Claigiunn gun inchinn, gun mheadrach,
 Ann faodadh na h iolairion niodadh :
 Cia mar fuair u ghnúis do sgiodar,
 Ghluafad idir an ionad puirt ?

Eisg bhoichd, chearbach feargaidh me tur,
 Do theanga chealgach a chearbaire dhuibh,
 Rinn an tsearbhag gun chair' amuigh :
 As'd a dh' earbainn cealgaireachd cruigh.

Cha bhiorrachdaire go d' bhiodh fearg air,
 Do 'n d' rinn us' a dhuin' an tsearbhag ;
 Ach óg faighidneach gun earraghloir ;
 Lan do dh' fear-ghuimh, dhearbh e le
 ghuin.

Bha

Bha u mio-mho'oil a toirt dh'a guth :
 Crág a chobhair go mágradh gruth :
 Leobas odhar a ghlaimseadh futh,
 Deis dh'a leughadh, 's e rith na shruth.

Cha ba bheudagan go tabbaid,
 Ach fíor leoghann stolda, staideil,
 Do 'n d' rinn us' an t oran prabach ;
 Ach fíor ghaifgeah ; 's am blar 'g a chur.

Sparram cinteah ort a glas-ghoib ;
 Losgadh peircill, corcadh, is cuip,
 Air son ascaoin caclach do bhuis ;
 B' fhearr go 'm bithinns' fagaig dhuit :
 Go do bhiodh tu caineadh gháidheal,
 Anns gach siorramachd a dh' áirinn,
 Seachainn muinntir Earraghaidheal,
 'S gun a Cheolraí fabharrach dhuit.

'S mairg a dh' éiridh ri síol an tuirc,
 Gafradh ghléufta nach éaradh cluich ;
 Cha ba bhéus dhoibh bhi ris a mhurt,
 Ach cath tréun, is comh-throm r' an uchd'.
 Go beag ortsa míle cuairt e,
 'S íoma fonn aigionntach uallach,

Eidir Afáinn, 's Cluaigh-nan-luath-lóng,
A 's trom luaigh air Caimbeulach dubh.

Suil na feoca, 's ro bhochoil cur,
An ceann ró bhinn nam bachlag dubh ;
Cha b' i fróg-shuil, rógair' a chruigh ;
Fior fhiobh feodair orr' ann a ful.

'S geal 's a 's dearg do leac, is t aogaig,
Go dubhuirt iad peirciull caol riut ;
Cha b' ionann as fligeas-gaoisneach,
'S fiasag pit-laoigh air nach bheil tiugh.

'S go reachadh tu 's na spéiribh,
'G airb Caimbeulaich a dh' éisgeadh,
Tuiteadh tusa mar a bhéisteag,
'N a t ionad féin am buachar mairt ;
Esin ag eiri suas le sgairt ;
Us' a bhrcinen magaran cac ;
Esin ghlé-ghlan lomlan do thlachd ;
Us' a dhéistinn 's muig ort air at,
Mar ba bhéus do dhoran no chat.

Aodann graineig, tarr-aodann tuirc ;
Com a chnaimh-fhi'ch, 's nador na muic ;

Beul

Beul mhic-lamhaich, 's faileadh a bhruic ;
 Spága clarach ; failibh na 'n cusp' ;
 Casa curra, uchd a ghiomaich ;
 Suile liunnach, sgamalach fliuch.
 Do dh'oirlichibh aori bardoil,
 Tomhaifim o d' bhathais, go d' fháil u ;
 'S feannam do leathar a thráill diot,
 Chiunn u cháineadh a Chaimbeulaich
 dhuibh.

Cha 'n fhear sgippi us' ach fíor ghluig ;
 S beirt gun teagabh bí'dh tu fa bhruid ;
 T iasag failidh, t fhalt, is do ruisg ;
 Tuitidh t fhiocla, 's falbhaidh do thuigs' :
 'S cofail nach b' aithne dhuit mise,
 'Nuair a bha me so gun fhios dhuit ;
 Na 'm b' eol, cha ghlacadh tu mhisneach,
 Róinne riobbadh as an fhear dhubh.

Craimhaidh t ingne 's maife do chuirp ;
 Feirgidh t insgin ; seargaidh do chuid :
 Dean cruaiigh aithri a chaoi ma 'n luigh,
 Chiunn a cháineadh a Chaimbeulaich dhuibh.

*Comb-radh, mar go b' ann eider caraid agus
namhaid an Uisgebheatha.*

Caraid. **M**O ghaol an lasgaire spracoil,
Fear na'n gorm-shuile maifeach
Chuireadh foirm fa na macamh,
'Nuair a thachradh iad ris:
'Nuair chruinnichidh do chóisir,
Cha b' i chuilm gun a chó'-radh;
Gheibhte rainn agus órain,
'S iomad stóiri na measg:
Gille beaddarrach, sígach,
Tha na chleasaiche lúthor;
'S ro-mhaith bhreabbadh an t úrlar,
Agus tiunntadh go brisg;
'S e dhamhfadh go h uallach,
Go h aucaideach, guanach;
Gun sealltainn air truailleachd,
Ach uaisl' agus meas.

Namhaid. 'S maireg a dheanadh an t óran,
'S nach deanadh air chóir e;

Gun

Gun bhi moladh an doi-fhir,
 Bha na rógaíre tric :
 Fear a sheargadh an conach,
 Thiunntadh mionach na 'n sporan
 Dh' fhágadh lean'ba air aimh-bheirt,
 Ann an caraid 's an drip :
 An struthaire dio-bhuain,
 Tha go brosgolach, briagach ;
 Fear crosta mi-chiallach,
 Gun riaghailt, gun mheás :
 Call mor tha gun bhuinnig,
 Ann sólas ró dhiom-buain ;
 'S fear stórais a 's úrra
 Bhi cummontas ris.

Car. Mhic toisich, mhich bracha,
 Fhir chomhraig na 'n gáisgeach,
 Chuireadh bóilich 's na claignibh,
 Chuireadh casabh air chrith :
 Ba tu cleochda na h áittibh,
 'N aghaidh rôt' agus sneachda,
 Dheanadh notion do fhrafainh ;
 'S chuireadh feachad an cith :

B b

Dheanadh

Dheanadh dána fear faideolt' ;
 Dheanadh lag am fear neartor ;
 Dheanadh dai-fhear do'n bheirteach,
 Dh' ain-deoin beirtis a chruigh ;
 Ann ceart aghaidh na th' aca,
 Do mhúirn, no mheoghail, no mhacnas,
 'S tu roighin a 's taitnich,
 Do chúis mhacnais air bioth.

Namb. A dhuin' ! an cuall u no fac' u
 Riabh ni 's miosa chuis mhacnais,
 Na bhi 'n a d' shíneadh 's na claisibh,
 Gun chlaisfeachd, gun rith ?
 Air do mhúchadh le daoraich ;
 'G a do ghiulan ag daoine,
 'N a d' chúis bhúrd ag an tsaoghal,
 For nach faodar a chleath :
 'S e bhi 'g coinneachadh Ratti,
 Ni do lomadh ma d' bheirteas ;
 Luchd a chommuinn, 's a chaidríbh,
 Rinn e 'n creachadh gun fhios :
 'S i ciall-sguir a bhio's aca,
 Bhi ri builibh, 's ri crappabh ;

Go 'm bi fuil air an claignibh,
'S bi'dh am battacha brist.

Car. Mo ghaol an lasgaire fuairce,
Chleachd bhi 'n caidribh na 'n uaislibh ;
'S lionar tlachd, is deagh bhuaigh,
Ata fuaite ri d' chríos :
Biorach, gorm-shuileach, meallach,
Beachdoil, colgarra, fallain,
Laidir, caoin, air deagh tharraing
Go fógra gaillinn a chuirp :
For an cruinnich do phaistibh,
Go 'm bi mír' ann is márran,
Augus iomad ceolgáire ;
'S iad neamhchraite ma 'n cuid :
Bheir e 'n t umbi go sólas ;
Ni e glic am fear górrach ;
Ni e suntach fear brónach ;
'S ni e górrach fear glic.

Namh. 'M b' e sin roighin na 'm macabh,
Bhi gun fhragharc, gun chlaisteachd ;
'Nuair ba mhiann leó dol dhachaidh,
'S e ni thachras ni a 's mios' ;

Gur e 'n ceann a 's treas cas dhoibh,
 Lomlan mheall, agus chrappa ;
 Gach aon bhall go 'm bi aca,
 Gaid a neart uath' gun fhios :
 Iad na 'n taffaisg gun toinifg ;
 Iad a labhairt an donuis ;
 Iad ro lamhach go conus,
 'S nach urr' iad cuir leis :
 Bi'dh an n aoidnibh 'g an scróbadh,
 Bi'dh an aodach 'n a shróicibh ;
 Cha 'n fhaod iad bhi stolda,
 'S iad an comhnai air mhifg.

Car. Nach boidheach a spórs,
 Bhi fuidhe ma bhordabh,
 Le cuideachda chóir,
 Bhio's an tóir an digh !
 Bi'dh mo bhottul air sgórnan,
 Ri toirt cop air mo stópan ;
 Nach toirtteil an ceol lium
 An cronan, 's an gliogg !
 Go 'm bi fear air an daoraich ;
 Go 'm bi fear dhiu ri baoireadh ;

Go 'm bi fear dhiu ri caoineadh ;
 Nach beag a shaoileadh tu sid !
 Ni e fosgaoilt' fear dionach ;
 Ni e crosta fear ciallach ;
 Ni e toftach fear briarach,
 Ach am blialum nach tuig.

Namh. Nach dona mar spórs,
 Bhí suidhe ma bhórdabh ;
 Na bhí milleadh mo stórais,
 Le górraich gun mheas !
 Le siaraich, 's le stáplaich ;
 Le briath'ra mio-ghnáthaicht' ;
 Ri spearadh, 's ri sáradh
 An Abharfáir dhuibh :
 Bi'dh an donus, 's an dólas,
 Do chonas, 's do choi'-strith ;
 'S do tharraing air dhórnamh,
 Anns an chomhail nach glic :
 Ri fuathas, 's ri sgannuil ;
 Ri gruaidhibh 'g an prannadh,
 Le gruagabh 'g an trarraing
 Le barrachd do 'n mhísg.

Car. Mo ghaol an gille glan éibhinn,
 Dh' fhás go cineadail spéifeil ;
 Dh' fhás go spioradail tréadhach,
 'Nuair a dh' éiridh an driop ;
 Bhiodh do ghillibh ri sólas,
 Iad go mireagach bóidheach,
 Iad ag fireadh na 's leoir,
 'S iad ag ól mar a thig ;
 Iad go h aidhireach fonnor,
 Iad gun athadh, gun lompais ;
 Iad go maith air an rongais,
 'Nuair a b' antlachd an cluich :
 Cuid d'a fasan air uairibh,
 Duirn, is batt, agus gruagabh,
 Dh' aithn't a dhreach air a spuacabh,
 Go roibh bruidleir 's an mhifg.

Namb. Tha mhifg deonai 'n a nádor,
 Lomlan mórchuis, is árdain ;
 Lomlan bósd agus spáraig,
 Anns gach cás air an tig ;
 Tha i tuair-shreapach, fiaghaich,
 Tha i murtai 'n a h iarbhail ;

Tha i duftach, droch-nealach,
 Lan do dh' fiabhras, 's do fhriodh.
 Go 'm bi fear dhiu 'n a shíneadh ;
 Go 'm bi fear 'n a chúis-mhíó-loinn ;
 Go 'm aithlife líonor ;
 'S iad am maoidheadh na 'm pluic' :
 Tha i tuarrapach foilleil ;
 Iomad uair an droch oilen ;
 'S gun do dh' fhuasgladh fa dheireadh,
 Ach 's i ba chaireach a mhifg.

Car. Mo ghaol an cleasaiche lúthor,
 Fear gun cheafad, gun chúna ;
 Fear gun cheiltinn air cúineadh,
 'N am bhi dlúthachadh ris :
 Bheireadh tlachd as a mhúigen ;
 Dheanadh gealtair do 'n diúmhlach ;
 Dheanadh dán' am fear diúid,
 Chum a chúis a dhol leis :
 Fear a 's fearr a 's tigh óst' u ;
 Fear a 's urbhailteach órain ;
 Fear nach fuilgir 'n a ónar,
 Ach a bhóilich 's an driop ;

Fear tha bárranach ceolar ;
 Crioghoil, cáirdeach le pógabh,
 'S a lamh dheas air a phóca
 'S sgappadh stórais le misg.

Namb. A chinn-abhair a chonais,
 'S tric a dh' fhaobhaich na sporain ;
 Fhir nach d' fhaolum an onair,
 'S i bhíodh 'g a d' mholadh a bhleid :
 'Nois o 's búanna ro dhaor u,
 Tha ri buaireadh nan daoine,
 Dól mancuairt air an tsaoghal,
 Chum na dh' fhaodas tu gháid,
 Fear ri aithreachas mór u ;
 Fear ri carraid, 's ri coimhstrith ;
 Fear ri geallam ; 's cha tóram ;
 Thug síd leonadh do d' mheas :
 Ni u 'm póit-fhear 'n a striopoich,
 Ni u striopoich 'n a póit-fhear ;
 'S iomad míle droch comhail
 Tha 'n tóir air a mhísg.

Car. Go b' e thionnsgain, no dh' íntrig,
 Air an ionnstramaid phríosoil,

'S duine gruntoil 'n a intinn,
 Bha go h intinneach glic ;
 Thug o arbhar go fiol e ;
 Thug o bhraich, go ni a 's brigheil' ;
 Thug a prais 'n a cheo-liath e
 'Mach roimh chliath na 'n lúb tric ;
 Thug a buiddeal go stóp e ;
 Rinn e 'n tfulbainte cómhlan ;
 Thogadh flioggach an róta,
 Far fir bhreóite gun sgridd :
 'N donus coinnimh no cómhail,
 No eireacas mór-shluaigh ;
 Gun do cheileireadh boidheach,
 Cha bhi sólas na measg.

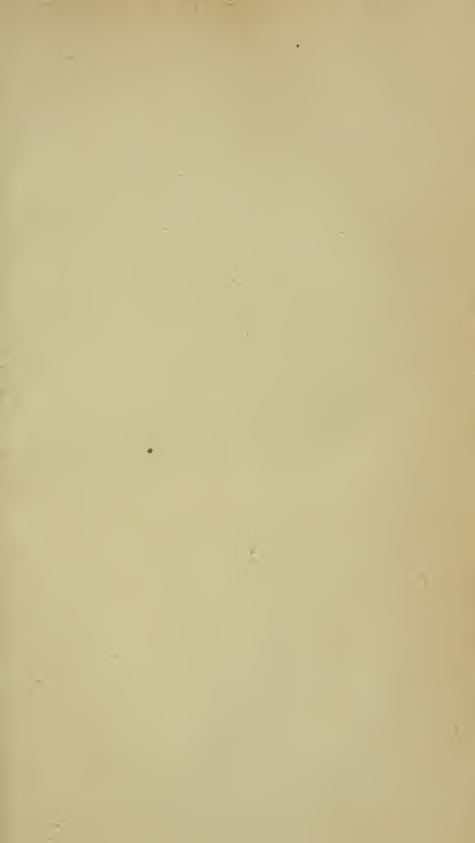
Namb. Gó b' e thionnsgan an aimlisg,

'S olc an grunt bha 'n a inchinn,
 'S mor a dhúisg e do dh' arg'maid,
 'S do dhroch sheanchas marr ris ;
 Dheilbh e misg agus daorach ;
 Rinn e breisleach 's an tsaoghal ;
 B' fharr nach beirte go h aois e,
 Ach bás na naoidheachan beag ;

Dhúisg e triobblaid is coimh-strith ;
 Rúisg e bioddag' an dornamh ;
 Chuir e piobar fa 'n deobhnachd,
 'Nuair a thoifich a mhísg :
 Cha chúis bhuinnig a leanbhainn ;
 Ach cúis ghuil agus fhalamhaich ;
 'S a chaoi cha 'n urr' u 'g a sheanchas,
 Cia mar dh' fhalbh do chuid leis.

A GLOS-

1-2-96

